

آس الوت کنان انت

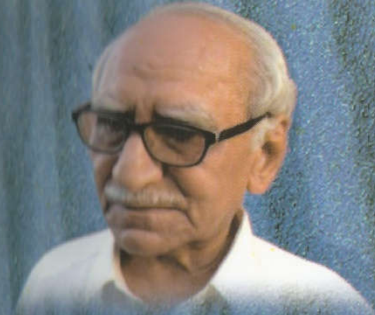
(گدار)

غسني پرواز

آس الوت کنان انت
(گدار)

غسني پرواز

آس الوت کنان انت

غسني پرواز بلوچي زبان و ناي نيس آزمائڪا ريفٽ ۽ پوانا رنگه ڪار.
شاعر ۽ گدار نويي ڪه گوتيلين ڪساس ٻڙده سال ۽ گول بلوچي لهرائڪ.
همگرچ انت - ”آس الوت کنان انت“ غسني پرواز ۽ نوڪترين گدار.
انت ڪه اڪيڏي ۽ نيمگا چاپ بوئگا انت - ٻڌ ۽ ڇپش آئي ۽ گدار مهره
هو شام ڇپ جتيلين راڻي ۽ مهره ۽ همراي چاپ بوئگا انت -

بلوچي اڪيڏي ڪونه

رھبند

آس الوت کنان انت

گدار

غني پرواز

حبیبہ

نعیم شاد

جھنڈ پبلیکیشنز تریبٹ

خالد پرنٹنگ پریس، اردو بازار کراچی

2015

1000

118

300 کلاڈار

کتاب نام:

کتاب تہر:

بشہ کار:

سرتاک:

گال سنج:

شنگ کار:

چاپ جاہ:

اولی چاپ:

دانگ:

تاکدیم:

بہا:

غني پرواز

آس الوت کنان انت
(گدار)

جھنڈ پبلیکیشنز تریبٹ

زندیک آسے، کہ آلت کنان انت۔ برے پہ آبادی ء
 نیت ء، ء برے پہ بربادی ء نیت ء۔ بلئے سوب ہما و ہدء
 دست کپیت، کہ آئی ء نیت پھمگ پیت

(غنی پرواز)

جہدے پہ بلوچی زبان ء لزانک ء دیروئی ء

نامدات

آرتپیں پت

واجہ حاجی محمد ابراہیم

جہدے پہ بلوچی زبان ء لزانک ء دیروئی ء

ء

نام

ء

(2)

نوروز

من لائک غ شرنکس جنک باز دیتگ، بلئے نئے کہ چو بلور یگا۔ آیک
چا گردی کار گئے غ این آرایس پی ع کار ع انت۔ من باز دیواناں پہ تران غ باوست،
گشتا نک کاری غ نبشتا نک ع پیش کنزگا دیتگ۔ آہم گوں دگہ دگہ بنگیاں۔ ہر کار ع
آئی ع وتی چتائیں رنگے۔ ہر بنگپ ع آئی ع وتی رنگارنگیں زانتے۔ منی دل ع آوتی مٹ
وت انت۔

دگہ ہج جنک ع منا آئی ع ڈول ع اثر مند نہ تگ۔ اے اولی جنک انت کہ
گوں آئی ع گندگامنی دل ع گشتگ کہ اگن اے منی زند ع ہمراہ بیت، گڈامنی زند
بگندے شر ع ایمن بیت، وش ع وشنود بیت ع یک روژ ناغ ڈولداریں آپسرے ع
بروت ع سر بیت۔ غ اسلیں ہر ہمیش انت کہ منا گوں آئی ع مہرم بوتگ۔ تنی وھدی
واوتی مہر گوں آئی ع درشان کت نہ تگ۔ بلئے باند انت زوت گوں آئی ع وتی مہر ع
درشان بکناں۔ پرے مراد ع یک موہے شوہاز بکناں۔ ہو، یک موہے۔ یک
جوانیں موہے۔ باریں کدی ع کجا اے موہ منادست کپیت۔ اگن موہ وت رسنت
واشر تر انت۔ بلئے اگن وت نہ رسنت گڈاپہ جھد دست ع آرگ لوٹیت۔

☆☆☆

جھدے پہ بلوچی زبان ع لبرانک ع دیر وئی ع

(1)

بلور

من تالہ داریں جنکیاں، کہ یک بچیا سئے بچک منی نیمگا دگوش گور کنزگا
انت۔ بچکانی اے ڈکال ع کہ یک بچکے ع تزیکی ہم چہ کراماتے ع کمتر نہ انت، سئے
بچکانی تزیکی بلاھیں ہبرے، بلیکس سکیں بلاھیں ہبرے۔ چراسے نیں بچکاں یکے
نوروز انت کہ چکلیں ورنایے، شتریں ہوا کارے ع اے آروائی ع ہندی جھگیر انت۔
دومی ہونک انت کہ نوک گلگلیں ورنایے، شتریں ہوا کارے، جوانیں چا گردی
کار گئے ع روتا ک توار ع جھگیر انت۔ غ سسی جاڑیں انت کہ ہلیکیت ع بچک ع بدل ع
باند انت مردیں آدمے گشتگ بیت، چیا کہ عمرے باز انت۔ بلئے جوش ع جبرہ ع
ھد بندی ع سوب ع بچکانی رم ع ہوار کننگ بیت۔ شتریں چا گردی کار گئے، جوانیں
بند کارے غ ایس پی او ع کار ع انت۔
ہر سئے گوں من نزیکی ع واھگدار مالوم بنت غ آہم یک چہ یک ع گیشتر ع
شتر۔ بلئے تنی وھدی زانگ نہ بیت کہ آچمن چونیں نزیکی لوٹت۔ چیا کہ
چراہاں کس ع پیداواریں درشانی نہ تگ۔ وتی ہج پیہیں واھگ درشان نہ تگ۔ بس
چراہانی زاہری ھد ونا کی، دگوش داری، ھب ع واھگی چارگ، غ وٹیگی گپ ع رپاں
من سد کاں کہ آگوں من یک نہ یک رنگے ع نزیکی لوٹت غ نوں بگندے زوت وتی
درشانی ع ہم بکن انت۔

☆☆☆

(3)

ھونک

بلوریک بے درویرں جنکے۔ چونائی آئی ہر چیز وقی دروڑت انت، بلئے
منا آئی ۛ ٹلنو کیں گالوار، وٹیں کندگ، پلین چکلندگ، دوستداری چارگ ۛ شرنکین ہبراں گارۛ
گمسار تنگ۔ دل گشیت، شپ ۛ روج آئی ۛ دیم ۛ بندال ۛ آئی ۛ اے سجمیں خوری سپنیاں
سیل بکناں ۛ وتاراشمویشکار بکناں۔

منائیء دگہ ہاسینے ہم سک دوست بیت، ء آہاسیت آئی ء آزاتی پسندی
انت۔ جندی آزاتی بیت، یاراجی آزاتی، آہردکانی لوٹوک انت۔ آگشیت کہ بے آزاتی ء
زندء ھچ مانا؄ مراد نیست۔ ھچ نپ ء پاندگ نیست، بلکین زند زندے ہم نہ بیت۔ ء چ مرگ ء
ہم گندہ تربیت۔ منی پت ء مات ء یہ منی دشتاری ء باریں جنک شوہاز تگ۔ بلئے منا پہ وتی
دشتاری ء بس ہمے یلکین جنک دوست بیت۔ چیا کہ منا گول اے جنک ء مہر انت۔ ء منی
زند بے ایشی ء بازگران بیت۔ باریں چول کت منی نسیب۔ شالہ! اے منی نسیب ء
بیت! بلئے من وا انک پریشی ء گوا جار ہم دیم نہ واتگ۔ ہیر، گوا جار ء دیم دینگ رندی
ہرے، یک برے ہمے زاگی انت کہ باریں آئی ء ہم گول من مہر است، یانا؟ آئی ء وتگی
گپ ء رپ ء نزیکی ء جہد ء وھمے پد رہیت کہ آگول من بے مہر نہ انت، بلئے پگا کنگ الھی
انت۔ باریں چول پگا کنگ بیت؟ منی ہیال ء مرچگیں دور ء آساں تریں وڈ مو بائل
ایس ایم ایس انت۔ یہ ایس ایم ایس یکبرے ہمے گشنگ لوٹیت کہ منا گول تو باز مہر است، پدا
ہمے جُست کنگ لوٹیت کہ باریں آئی ء ہم گول من مہر است، یانا؟

☆☆☆

آس الوت کنان انت

غنی پرواز

(4)

جاڑیں

من وتی عمر پیر کتگ، بلئے انگہ سور؎ سا نگ نہ کتگ۔ چیا کہ من پہ زندہ
ہمراہی ء پکری ہم دپی ء بازار زشت دیاں ء مناید؎ ول ء پُشیں جنک ء جینے دست نہ
کپتگ، کہ گوں من پکری ہم دپی بداریت، بلئے بلور ہنجیں جنک، کہ گوں من پکری ہم
دپی داریت۔ ء رنگ ء لیا کت ء وڈ وڈیں شری ء ہم گج گشنگ نہ لویت۔ البت مئے
عمر اں باز پرک ء تپاوت اُست ما پہ عمر ء پت ء چک ء ڈول ء انت۔ ہمیشا مئے زندہ
ہمراہی باز مُشکل انت۔ مناوا آ باز دوست بیت، بلکیں ہلکیت ہمیش انت، کہ من

آس الوت کنان انت

غنی پرواز

گوں آئی ء مہرہم داراں۔ بلئے اے ہبرء اُمیت کم انت کہ آہم گوں من مہر
 بداریت۔ اے ہبرء شک نیست کہ مہرء دوستی ء اتج لمٹ نہ بیت۔ ء اے ہبرہم
 راست انت کہ دنیا ء پیرء ورناء مہرء دوستی ء سورء سا نگ ء مثال ہم است انت۔
 بلئے گوں من باریں مہر درشانی ء ہمت بیت، یا نہ بیت، ء چرائی ء اے جست کنگ ء
 ہمت بیت، یا نہ بیت، کہ آیا آئی ء گوں من مہر، یا کم چہ کم دوستی است، یا نا؟

پکری سورت ء آگوں من باز نیک انت۔ آزاتی پسندی بیت، یا
 دیروی پسندی، من ء آ باز پکری ہم دپی داریں۔ منی ہیال ء اے بابت ء آچہر کس ء
 گوں من نیک تر انت، کم چہ کم مئے وتی ہندء مردمانی تو کا۔ ء چہ ہبرء من اُمیت
 کشاں کہ بگندے آئی ء منی مہرء بدل ء کم چہ کم گوں من دوستی بیت، ء اگن من
 جہد بکناں، گڈا بلکیں آگوں من سورء سا نگ ء تیار بیت۔

ما بازیں دیوان ء مرا گشے ء یکجاہ بوتگیں ء ماہر دکاں گشتا نک ہم دا تک ء
 تران ء باوستاں بہرہم زرتگ۔ ء برے برے گوں یکے دومی ء سک نیک نشنگیں ء
 برے برے دیم پدیم، یا کش ماں کش ہم نشنگیں۔ ء اے نیام ء من مارا تک، کہ آ مناء
 منی ہبراں بازار زشت دنت ء منی باز ہا تر ء عزت ء ہم کنت۔ وھدے کہ اے
 جہیں ہبرنجین انت کہ ایشانی بنیات ء دوستی ہم بوت کنت ء مہرہم!

منابا ند انت کہ گوں آئی ء گیشتر نیک بوگ ء جہدء بکناں، ء پرے مراد ء
 گوں آئی ء گیشتر دپ بکپاں۔ گوں آئی ء گیشتر گپ ء رپ بکناں۔ ء برے برے
 آئی ء ٹیلون ء ایس ایم ایس ہم بکناں۔

☆☆☆

(5)

بلور

نوں اے ہبر پکا انت کہ اے سے نیاناں گوں من مہرء دوستی است، ء گوں
 من سورء سا نگ ء دلمانگ انت۔ ہمیشا نوں منی تالہ داری ء ہج شکے پشت نہ کپتگ۔
 اے جنگ ء آشوبی دور ء کہ ہزاراں بلوچ بچک آوار جنگ ء گار ء بیگواہ کنگ بوتگ۔
 ہزاراں بلوچ بچک شہید کنگ بوتگ ء آہانی جون مسخ کنگ ء ویرنگا نیں جا گہاں

دور دینگ بوتگ انت۔ ہزاراں بلوچ بچک کوہ و شنگ و ہزاراں بلوچ بچک درملاں
ہم شنگ۔ پیشا ادا استیں بلوچ بچکانی کساس کمتر بلوچ جنکانی کساس گیشتر
بوتگ و بازیں بلوچ جنکے پہ گوجار و نیاہگ و کلماٹ و ان انت۔ وئی بازاری و
ہم پشیں جنک است۔ چوکہ ازگل انت، نمرانت، یا قوت انت۔ بچک و اے
ڈکال و سئے بچکانی گوں من مہر و دوستی و سور و سانگ و دلمانگی..... منی تالہ داری نہ
انت، گڈ ادگہ چہ انت؟ اے پہ دل منی تالہ داری انت۔ بلئے گوں سئے نیئاں مہر و
دوستی بلکیں بوت بکت، بلئے..... بلئے سور و سانگ و ابوت نہ کنت۔ پیشا منا
چرے سئے نیئاں یکے گچین کننگ لوٹیت۔ و پہ یکے و گچین کننگا مناسے نیں شری
و سر و چارگ لوٹت۔ آہانی شری و زوری زانگ لوٹت۔ و اے ہبر زانگ لوٹیت کہ
چریشاں کئے گوں من گیشتر مہر و دوستی داریت؟ کئے منی ہیال داری و گیشتر کت
کنت۔ و کئے گوں من گیشتر پکری و لیکہی نزکی داریت۔ تاکہ چریشاں ہریکے کہ گچین
کننگ بیت، گڈا گوں آئی و زند و ہمر، ہی ہم گیشتر سوب مند بیت و زند و جند ہم گیشتر
سوب مند بیت۔

☆☆☆

(6)

نوروز

من ہمت کت غایس ایم ایس ء وسیلہ ء گوں بلور ء وتی مہر در شان کت۔ غ
آئی ء ہم منی مہر ء پتہ گوں مہر ء دات۔ من باز گلاں۔ وتی زند ء اولی رندا بے کساس
گلاں۔ دیتر ء ایس ایم ایس ء وسیلہ ء گوں آئی ء سور ء سانگ ء ہبر ء ہم کناں۔ منا
اُمیت انت کہ آگوں من پہ سور ء سانگ ء ہم راز یگ بیت۔ جنک..... چہ مہر ء
ابیدھیال داری ء واہگدار بیت۔ غ من..... آئی ء ہیال داری ء ہم کت کناں۔ آخر کہ
من اے آروائی ء جہگیراں۔ بڈے پگار ء واجہاں۔ گوں ایف سی ء دست ء سپائی
جتا انت۔ آئی ء ہر چہیں واہگ ء حاجت ء پورہ کت کناں۔ پدا آئی ء وتارا ہم
پگارے است۔ مئے دوینانی زندہ پشی ء آرام گوڑا انت۔ غ ہچ ڈولیں سکی ء سوری
مئے نزہیل ء ہم نہ گوزیت۔

جہدے پہ بلوچی زبان ☆☆☆ بزانک ءدیرونی ء

کنت۔ آئی ءِ اُمَرہ گول من نَز کی لوٹنگ۔ دوسے براں گول من گشتے کہ مناموئل ءِ
 هَلَا نینگ ھیل بدے۔ موئل ءِ هَلَا نینگ ءِ ھیل دینگ ءِ وھد ءِ مردم گول یکے دومیک ءِ
 سک نَز یک بیت۔ جسدی سورت ءِ ھم ءِ ارواہی سورت ءِ ھم۔ وھدے آچمن
 چشیں نَز کی ءِ واھگدار انت، گڈا گول من چوں مہرے نہ بیت ءِ چوں گول من سور
 نہ کنت گول؟ اے جاورانی نہ وشی بوتگ کہ تنی وھدی من آئی ءِ موئل هَلَا نینگ ءِ ھیل
 دینگ بنانہ کنگ۔ چیا کہ برے آوت دزگٹ بوتگ ءِ برے مناموہ نہ رستگ۔ ءِ
 اگن اے کار بنا بوتیں، گڈا مایسرا نَز یک تر بوتگ اتیں، ءِ مہر ءِ درشانی ھم ہر دکاں
 پیسرا کنگ ات ءِ سور ءِ در ھم پیسرا نَز یک بوتگ ات۔ بلے ہیر، انگہ باز دیر نہ گوستگ۔
 چیزے روج ءِ پد من وار ءِ وش کناں ءِ گول آئی ءِ سور ءِ واھگ ءِ ھم درشان کناں۔ ءِ
 نوں پرے کار ءِ منادیر کنگ نہ لوٹیت۔ پرچہ کہ پہ چشیں بے درویریں جنکاں ہر باز
 دیم دینگ بیت۔ ءِ چومیت کہ چمن دگرے پیش یکیت ءِ ہر دیم بد انت ءِ آئیے قبول
 بکنت۔ ءِ رندا پمن چہ پشومانی ءِ ابید گہ چ پشت ملکیت۔ اگن چوبیت، گڈا اے منی
 مستریں بے سوبی بیت ءِ مستریں بد بہتی ھم۔ ہیر، سرزا ہر ءِ تنی وھدی چشیں ہترے
 نیست، اگن چشیں ہترے بوتیں، گڈا آئی ءِ منی مہر ءِ پتہ بگندے پہ مہر نہ دات۔ ءِ
 اگن دینگ یے بوتیں ھم، یکبرے پکر ءِ ھیالے الم ءِ کت۔ ءِ چوزوت پتہ نہ دات۔

(7)

ھونک

جھدے پہ بلوچی زبان ءِ لُز اَنک ءِ دیر وئی ءِ
 بلور ءِ رُو ءِ دم گول من مدام شر بوتگ۔ بلے دوشی وھدے من آسج کت ءِ
 گول آئی ءِ گشت کہ منا گول تو باز مہر انت، گڈا گشتے زانا آچمن سک وش بوت۔
 مسج ءِ تو کا وشیں کند گے جتے۔ ءِ چریشی ءِ پیسر کہ من چرائی ءِ جُست بکناں کہ آئی ءِ ھم
 گول من مہر است، یا نا؟ آئی ءِ منی مہر ءِ پتہ ءِ وت گشت کہ منا ھم گول تو باز مہر
 انت۔ اُمیت انت کہ نوں منی بہت ءِ جہ جنگ ءِ منی باندات شر بیت۔ ءِ اگن من
 پرائی ءِ ہر دیم بدیاں، یا گول آئی ءِ سور ءِ واھگ ءِ درشان بکناں، گڈا آھم انکار نہ

زاناں۔ تئی ہبراں پُند کناں ء تئی ہرکار ء آھگا ساڑیاں۔ رندا کہ مہر درشانی ء سور ء
 سا نگ ء واھگ درشانی ء وھد کنیت، گڈا ایشاں چو بچکانی ڈول ء ایس ایم ایس
 یا ٹیلپون ء وسیلہ ء پہ اشتہابی نہ کناں، بلکیں سرپدیں مردم ء ڈول ء گند ء نند ء وسیلہ ء پہ
 تسلا ء اگل مندی کناں۔ گوں آئی ء گشاں کہ تو یک لائک ء سرپدیں مردمے۔
 منیگ ء تئی پکر ء لیکہ یکت انت۔ چست ء ایریکت انت۔ پُند ء ناپُند ہم کم ء گیش
 یکت انت۔ ہمیشا من گوں توسک باز مہر داراں، ء لوٹاں کہ من ء تو زند ء دائی ہمراہ
 ہیں۔ اے ہبر ء شک نیست کہ منیگ ء تئی عمراں باز پرک ء تپاوت است۔ بلے تئی
 ڈولیں سرپدیں مردم باند انت کہ چشیں ادنائیں ہبر ء ارزشت مدانت۔ چیا کہ زند ء
 دائی ہمراہی ء واستا اسلیں چیز و پا ء پیسہ انت۔ ء مہر ء سور باندیں ہمے چیزانی
 بنیات ء ہنت۔ ء من تر اسد کی دیاں کہ زند ء دائی ہمراہی ء وھد ء تراچ
 ڈولیں شکایت ء موہ دنیگ نہ بیت۔ من اُمیت کناں کہ آ منی چشیں ہبرانی سر ء الم ء
 چار ء بچار کنت۔ بلکیں یکدم دل ء تب ء پتہ مہ دنت، بلے چار ء بچار الم ء کنت۔ ء
 گیشتر اُمیت ہمیش انت کہ چار ء بچار پد، آوتی پیسلہ ء شرّیں وڈے ء دنت ء
 آئی ء پیسلہ منیگ ء آئی ء مہر ء دوستی ء سور ء سا نگ ء حق ء بیت۔

جہدے پہ بلوچی زبان ء لبرائک ء دیر وئی ء

جہدے پہ بلوچی زبان ء لبرائک ء دیر وئی ء

(8)

جاڑین

من گوں بلور ء گیشتر نزیک بوگ ء جہد کنگا ہاں۔ ء پرے مراد ء گوں
 آئی ء گیشتر دپ کپنگ ء گیشتر گپ ء رپ کنگ ء جہد ہم کنگا ہاں ء برے برے
 ٹیلپون ء ایس ایم ایس ہم کنگا ہاں۔ یکبرے آئی ء سر ء وتی پیسہ ء ودی کنگ لوٹاں۔
 من آئی ء پیشدارگ ء باور کنا ینگ ء جہد ہاں کہ من ترا یک شرّین ء لائیں مردمے

کن اُنت۔ ءاگن ایڈول بیت، گڈامن کیا کچین بکناں؟ اے یک ھنچیں ھبرے کہ
 ایسی ءپسہ مناپہ باز پکر ءھیال درگیگی اُنت۔ ءاگن جاڑین ھم گوں من وتی مہر ء
 درشان بکنت، گڈامن آئی ء چونیں پسہ بدیاں؟ آئی ءپسہ ءپہ مہر بدیاں، یاپہ بے
 تواری؟ منی ھیال ءآئی ء مہر ءپسہ ھم باندیں پہ مہر دینگ بیت، ءاے ھرا پنچوگران
 ھم نہ اُنت۔ بلئے اگن آسور ءواھگ ء ھم درشان بکنت، گڈامن چے کنگ
 لوٹیت؟ آئی ءسور ءواھگ درشانی ءپسہ ءانکار کنگ لوٹیت؟ ھو کنگ لوٹیت؟ بے
 تواری لوٹیت؟ یا ھمے گشنگ لوٹیت کہ من دل ءشور کنناں ءرندا وتی پسہ ءدیاں؟
 منی ھیال ءایو کا جاڑین ءواستانا، بلکیں سور ءبابت ءسے نینانی واستا ھمے گڈمی پسہ
 شر تر اُنت۔ چرے سے نیناں تری ھر کس گوں من وتی سور ءواھگ ء درشان بکنت،
 یاپن گوا جار دیم بد اُنت، من پسہ ءباند اُنت ھمے بگشاں کہ دل ءشور کنناں ءرندا پسہ
 دیاں۔ ھو، ھمے وڈ شر تر اُنت۔ بلکیں باز شر تر اُنت۔ چیا کہ چرے پسہ ءرندا شر تر
 پسہ ءموہ رسیت۔ ءرندا بلکیں شر تر پشومان مباں۔ چیا کہ رند ءپشومانی گڈا کار ء
 نینیت۔

☆☆☆

جہدے پہ بلوچی زبان ءلزانک ءدیروئی ء

جہدے پہ بلوچی زبان (9) لزانک ءدیروئی ء

بلور

نوروز ءھونک ءواگوں من وتی مہر درشان کت۔ جاڑین ءانگہ وتی
 مہر درشان نہ کتگ، بلئے چرائی ءوڈ ءپیاں پد ر بیت کہ آ ھم زوت وتی مہر ء درشان
 کنت۔ من نوروز ءھونک ء مہر ءپسہ گوں مہر ءانگ۔ راستیں ھم ھمیش اُنت کہ منا
 گوں ھر دکاں مہر اُنت۔ اُمیت ھمیش اُنت کہ آ زوت وتی سور ءواھگ ء ھم درشان

(10)

نوروز

من وتی بہت چگا سنت غ گوں بلور غ وتی سور غ واہگ درشان کت - ہو،
دوشی پہ ایس ایم ایس اے کار کت غ پداپتہ غ ودار کت - شتریں سہتے غ مہتلی غ پد،
آئی غ پتہ اتک - ہمے گشتک اتے کہ دل غ شور کنناں غ تئی پتہ غ دیاں - تنی وھدی
انکارے وانہ کتک - بلئے باریں پتہ پے بیت - مناباز اُمیت انت کہ آئی غ پتہ منی
حق غ بیت - جنکے، میارے کنت، ہمیشا ہما دمان غ پتہ نہ دات - پیسرا شتر ی غ سر غ
ھیال کنت کہ گوں چونیں لہزاں غ گوں کجام لہزاں پتہ بدیاں - پداپہ آرام پتہ
دنت - منا دلپروش چون کنت؟ اٹا، منا دلپروش نہ کنت - آئی غ گوں من مہراست -
آمنی ہیال غ داریت - آئی غ منی پکراست - باز براں ایس ایم ایس یے کتک غ
گوں من گشتکے کہ وتی ہیال غ بدار - گداوت چوں منی ہیال غ نہ داریت - چوں منا
دلپروش کنت؟ اٹا، آنا ہچھر دلپروش نہ کنت - چیزے روچ غ دل غ شور کنت، غ
پدامنی واہگ غ متا بک غ وتی پتہ غ دنت -

☆☆☆

(11)

ھونک

من مرچگیں سہب غ سر غ بلور ٹیلپون کت غ گوں آئی غ وتی سور غ واہگ
درشان کت - غ آئی غ پہ وش روئی گوں من گپ جت غ منی پتہ غ گوں من گشت کہ
تو گوں من مہر پیسرا درشان کتک - سور غ واہگ درشانی ہم مہر درشانی غ یک نمونہ
یے - تئی باز منت واراں، کہ تو گوں من اینجو مہر دارے - بلئے گوں تو دز بندی انت کہ
مناپتہ غ واستاموہ بدے - چیا کہ اے گوٹڈیں ہرے نہ انت، زندہ جیڑہ انت - من
دل غ شور کنناں غ دیکتر او تی پتہ غ دیاں -

چرائی غ رو غ دم غ ہمے مارگ بوت، کہ آمانا اُمیت نہ کنت، بلکیں منی ہبر غ
منیت - بکندے منامالی ڈک بخت، بلئے منی گوا جار غ قبول کنت - منی ہیال غ مال ہم
اینجونہ لوٹیت کہ من دات مکناں - غ جائزیں مال آئی غ حق انت - غ من آئی غ دات ہم
کناں - آلس رسمی سور ت غ دل غ شور کنت غ منی پتہ غ دنت - آئی غ پتہ منی حق غ
بیت - چیا کہ آئی غ دل چہ پیسرا گوں من انت -

☆☆☆

کارے ۽ اتلگاں۔

”هايسن کارے ۽ اتلگئے؟ باریں تی کارچی انت؟“ آئی ۽ پہ ڇکنڊگ
دڙاينت۔ بلئے من مارت که گشے زاناڄ هيران نہ بوت۔ گشيگا آئی ۽ هلڪٹ چه
پيسراڄنگ ات که من چيا اتلگاں۔

”من وتی کارے واگشان۔ بلئے اُمیت انت که منانا اُمیت نہ کئے۔“ من
په واهگ ۽ اُمیت آئی ۽ نیمگا چارت ۽ گشت۔
”اگن هڻيں کارے که گون من بوت کنت، گڏا بلکيں من جهڊ بکناں۔“ آئی ۽ منی
چجانی تو کا چارت ۽ ڇکنڊت۔

چرائی ۽ هبر، چارگ، ۽ ڇکنڊگ ۽ وڻيں طرز ۽ گشے منی دل ۽ ڄم شیکل بوت
انت ۽ من په ريڊگی وتی ڄم آئی ۽ چجانی تو کاسک دات انت ۽ په دوستداری
دڙاينت:

”بچار! تو یک سر پڊیں مردے ۽۔ اگن اُرتی ۽ بچارے، گڏا شری ۽
سرے مارے که میگ ۽ تنی پکر ۽ لیکه یک انت۔ چست ۽ ایریک انت۔ پُند ۽
ناپُند هم کم ۽ گیش یک انت۔ پمیشا من گون تو سک باز مهرداراں ۽ لوڻاں که من ۽
تو زند ۽ دائمی همراه ہیں۔ اے هبر ۽ شک نیست که میگ ۽ تنی عمراں باز پرک ۽ تپاوت
است۔ بلئے تنی ڏولیں سر پڊیں مردم باندیں چشیں ادنائیں هبراں ارزشت مدی
انت۔ بلکيں وپا، پیسه ۽ لیا کت ۽ ڏولیں چیزاں ارزشت بدی انت۔ من گون تو واده
کناں که دائما گون تو وپا کناں، تنی سر ۽ پیسه کناں ۽ تنی پهاڙگ ۽ جهڊ ۽ کناں۔ ۽ اے

جهڊے په بلوچی زبان ۽ ليزانک ۽ ديرونی ۽

(12)

جاڙين

مزنیں پکر ۽ هيا لے ۽ رند، من دل ۽ همے سوڙگ کت که بلور ۽ لوگ ۽ برواں
۽ گون آئی ۽ دپ بکپاں، ۽ په ديم په ديمی گون آئی ۽ وتی مهر ۽ هم درشان بکناں ۽ وتی
سور ۽ واهگ ۽ هم درشان بکناں۔

باز چار ۽ بچار ۽ پڊ، مرچيگیں بيگاه ۽ آئی ۽ لوگ ۽ شتاں۔ وش اتک ۽ ڏره
بات، بڻجي گپ ۽ ڻال ۽ چا واری ۽ پڊ، من گون آئی ۽ گشت که من تنی ڙراهايسن

چیزانی بنیات مہر بیت۔“

وحدے من ہبرء بس کت ء چم یک رندے پدا آئی ء چٹانی تو کاسک
دات انت ء وتی ہبرانی اثر چرائی ء چٹانی تو کاپٹنگ ء مارگ لوٹت، گڈامن
ہنچو مارت، گشتے زانا آئی ء چم چکندگا انت۔ پدامن دیست کہ آئی ء انت ہم چکندگا
انت۔ پدا انا گھا آئی ء پش روئی درانت:

”تو مناشتریں لیکچرے دات۔“ کتے بے توری ء چکندگا پدگشتے۔“ بے
شک من ہم گوں تو باز مہر ء دوستی داراں۔ بلئے..... زندء دائی ہمراہی ء جیڑہ یک
مرزین جیڑہ ہے ء چشیں جیڑہانی پسله پہ اشتاپی کنگ نہ بنت۔ بلکیں پہ آرام کنگ
بنت۔ من تی منعت ء گراں کہ تو منا انچوار زشت دیگائے۔ بلئے منی دز بندی ہمیش
انت کہ مناموہ بدئے، تاکہ پہ تہمل وتی دل ء شور بکناں ء تئی ہبرء پتہ ء بدیاں۔“

چریشی ء پد، من موکل گیت ء واٹر گت ء آئی ء پتہ ء رھچار بوتان۔

آوتی پسله ء منی حق ء دنت، یانا؟ پگائی ء زانگ نہ بیت۔ بلئے من
امیت التاکشاں کہ بلکیں آوتی پسله ء منی حق ء بدنت۔ ہاسیں سورت ء اگن
آعمرانی تپاوت ء ڈالچا ربکت، گڈامنی حق ء پسله دینگ ء امیت گیشتر بیت۔

☆☆☆

(13)

بلور

ہر سنے نیناں گوں من چہ مہر ء ابید، زندء دائی ہمراہی ء واہگ ہم درشان
کتگ۔ نوں من چوں بکناں؟ کیا گچین بکناں؟ نوروز ء زرباز انت۔ منا ابید چہ زندء
دائی ہمراہی ء ہم مالی کٹکے کتگ ء اگن منی زندء دائی ہمراہ بیت، گڈامنی سرء
باز ہرج ء درج کت کت ء باز ہرج ء درج کت ہم۔ ء منی ہر تمناء حاجت ء ہیال ء
داریت۔ چیا کہ آدو نوکری کنگا انت۔ یکے زاہریں نوکری انت، اے آروائی ء، ء
دومی چیریں نوکری انت، ایف سی ء۔ بلئے آئی ء جان ہر وحد ء ہتر ء توکا انت۔
باریں کدی سرچا آئی ء بگوا زین انت۔ یک رندے ہاس پہ تڑسینگ ء ہاتر ء آئی ء
سرء اُرشے ہم کتگ، کہ چرائی ء آٹپی ء ٹوری بوتگ، بلئے ہتر ہمیش انت کہ بکندے
دیتر آئی ء سرء ہنچیں اُرشے بکن انت کہ آ..... بے بلانیت ہم بیت۔ ء اگن من

شریں آزمائک نویس غدار نویسے۔ آئی مالی جاو رگندے نوروز وڈے مہنت بلئے
 چہ ہونک مالی جاو راں گہتر انت۔ آمنی مالی حاجتاں ہم پورہ کت کت وڈے منی
 ہپازت وڈے کت کت۔ اگن یک نہ یک سنو بے منی نوکری بروت، پداہم مناہج
 چیز وڈے نہ کت۔ چریشی وڈے ابید، من سد کاں کہ داما گوں من وپا دار بیت۔ منی سرا
 پیسہ کت وڈے منی تب وڈے چست وڈے ایرانی روء آزاتی ہم دنت۔ آئی وڈے مستریں شری
 یے ہمیش انت کہ آگوں من پورہیں پکری وڈے لیکھی ہم دپی داریت۔ آجندی آزاتی،
 راجی آزاتی وڈے بیرونی پسندی وڈے متوگر انت وڈے من ہم ہمے چیزانی متوگراں۔ اے بابت وڈے
 آگوں من چہ ہونک وڈے ہم نزیک تر انت۔ آوتی پکری لیکھاں چوہونک وڈے پیسہ وڈے چہ دیم
 درشان نہ کت، بلکیں پہ ہوش وڈے گوش درشان کت، وڈے آہم پہ وڈے مومہ۔ بلئے.....
 بلئے آئی وڈے عمر چہشت سال وڈے ہم پرگوستگ۔ من چشیں پیر مردے وڈے زندہ وڈے ہمراہ
 چوں بباں؟ وڈے اگن بباں، گڈا آیا زوت جنوزام بباں؟ الہم وڈے زوت جنوزام بباں۔ چیا
 کہ آباریں دگہ چنچو سال وڈے زندگ مانیت۔ ہیر، کسے زندہ وڈے پیسہ کت نہ بیت۔
 کسانیں مردم ہم پیسہ اُمرت کن انت، بلئے کسانیں مردمانی دیر وڈے زندگ بوگ وڈے
 اُمیت گیشتر بیت وڈے پیریں مردمانی دیر وڈے زندگ بوگ وڈے اُمیت کتر بیت۔ ہمیشا
 جاڑین وڈے وڈے وڈے ہمراہی وڈے واستا منا گیشتر پکری وڈے ہیال وڈے چار وڈے پچار کتنگ لوٹیت۔

جہدے پہ بلوچی زبان وڈے لہزائیک وڈے دیروٹی وڈے

آئی وڈے زندہ وڈے وڈے ہمراہ بباں، گڈا بگندے زوت جنوزام بباں۔ وڈے آکجام جنگ انت
 کہ زوت جنوزام بوگ بلوٹیت؟ ہمیشا چہ نوروز وڈے زندہ ہمراہ بوگا پیسہ منا باز پکری وڈے ہیال
 کتنگ لوٹیت۔ بلکیں..... ہلکیٹ ہمیش انت کہ چرائی وڈے زندہ وڈے وڈے ہمراہی وڈے
 پھریز کتنگ لوٹیت۔ ساپ جواب دیک نہ لوٹیت۔ تاکہ آدپروش ہم مہنت وڈے گوں من
 زہر ہم مہنت۔ باند انت، اے بابت وڈے بے توار بباں۔ اگن آجست نہ کت وڈے واشتر تر
 انت۔ بلئے اگن آجست بکت، گڈا ہمے گتنگ بیت، کہ من تنی وڈے انگہ پیسلہ نہ
 کتنگ۔ وڈے پیسلہ کنان، گڈا تر الہما ہال دیاں۔

ہونک وڈے نوروز وڈے ڈول وڈے باز روانیت، چیا کہ آئی وڈے یک نوکری یے۔ بلئے
 آئی وڈے انچوڑ الہم وڈے است کہ منی الہی حاجتاں پورہ کت بکت۔ پدا من وڈے ہم بے زر
 نہاں۔ زندہ وڈے وڈے ہمراہی وڈے سورت وڈے من وڈے ہم وڈے حاجتاں پورہ کتنگ وڈے ہاترا
 ہرج وڈے درج کت کنان۔ وڈے لوگ وڈے حاجتاں پورہ کتنگ ہم مک کت کنان۔ ہونک وڈے
 یک مزین شری یے ہمیش انت کہ آپی منی پہازگ وڈے وڈے ہوناں ہم ریتک کت وڈے وڈے
 جان وڈے ہم قربان کت کت۔ وڈے آئی وڈے یک دگہ مزین شری یے ہمیش انت کہ آئی وڈے
 پکری وڈے ہیال گوں منی پکری وڈے ہیالاں سک نزیک انت۔ آمنی وڈے وڈے وڈے وڈے راجی
 آزاتی وڈے متوگر انت۔ وڈے وڈے پکری وڈے ہیالاں پہ بے کن وڈے کان درشان ہم کت۔ آہم،
 ہر جا گہے کہ موہے بریت۔ ہمیشا آئی وڈے جان ہم ہتر وڈے تو کا انت۔ یک وڈے دو براں
 ایف سی وڈے نیکیں مردماں آئی وڈے راہیہا ہم داتگ وڈے دیمتر ابکندے ایف سی الہکار آئی وڈے
 آوار بجن انت وڈے گار وڈے بیگواہ بکن انت وڈے یک روچے آئی وڈے جون
 ماں ویرنگا نیک جا گہے وڈے دور دینگ بیت۔ ہونک وڈے زندہ ہمراہی وڈے سورت وڈے من بے
 بلا جنوزام بوت کنان وڈے من زوت جنوزام بوگ نہ لوٹاں۔ وڈے جاڑین یک لہزانتے، یک

(15)

ھونک

آئی ۽ پٽہ وااگنہ داتگ، بلئے آپٽہ الما دنت ۽ شتریں پٽہ ھم دنت۔ منی
سور ۽ واھگ درشانی ۽ پٽہ آئی ۽ ھنجیں رنگے ۽ دات کہ من جزماں کہ آمنا نا اُمیت نہ
کنت۔ پرچہ کہ آئی ۽ گوں من سک باز مہر ۽ دوستی اُست۔ ۽ آئی ۽ اے اندازہ است
انت کہ من گوں آئی ۽ باز مہر ۽ دوستی داراں۔ ہر بنی آدم ھمے ھبر ۽ لوٹیت کہ آئی ۽ سور ۽
سانگ گوں ھنجیں مرد ۽ بیت کہ دوئگی مہر ۽ دوستی بیت۔ آئی ۽ دیر کنگ ۽
سؤب بلکیں ھمے بیت کہ آگوں وتی پت ۽ مات ۽ برات ۽ گوھاراں شور ۽ سلاہ
کنت۔ منی جند ۽ بابت ۽ ھم کہ من چونیں بچکیاں ۽ مال ۽ حق ۽ بابت ۽ ھم کہ
باریں پٽمن چنچو مال ۽ حق لوٹگ بیت ۽ چے چے لوٹگ بیت۔

من آئی ۽ پٽہ ۽ رھپاراں۔ پٽہ واھگ ۽ اُمیت آئی ۽ پٽہ ۽ رھپاراں۔ تا
زند ۽ گڈی اوتاگ ۽ آئی ۽ پٽہ ۽ رھپاراں۔ ۽ اگن آئی ۽ پٽہ منیگ ۽ آئی ۽ زند ۽
دائی ھمراہی ۽ حق ۽ بیت، گڈابزاں منی نسیب ۽ پٽہ دل جہ جنگ۔ ۽ آہت ۽ کہ
منا آئی ۽ ھمے رنگیں پٽہ رسیت، منی زند ۽ وشریں سہت بیت۔

۽ آئی ۽ زند ۽ دائی ھمراہی ۽ سور ۽ منی زند یک بہشتے جوٹ بیت۔ ۽ من وتی
اے بہشتیں زند ۽ وتی آدگہ واھگاں ھم پٽہ آسانی پورہ کت کناں۔ ۽ وتی پکر ۽
ھیالاں ھم شتر تر..... ہر جم ۽ برجم کت کناں۔

☆ ☆ ☆ جہدے پٽہ بلوچی زبٽن ۽ اناک ۽ دیر وتی ۽

(14)

نوروز

آئی ۽ رُو ۽ دم گوں من پیسری ڈول ۽ شتر انت۔ رندا من ڈیک وانہ
وارتگ، بلئے پٽہ ایس ایم ایس مے رابطہ اُست انت۔ ۽ ھروھدے کہ من ایس ایم
ایس دیم دیاں، آپٽہ ۽ دنت۔ ۽ آھم شتریں وڈے ۽ دنتے۔ ۽ برے برے مہر ۽
دوستی لبر ھم کار مرد کنت۔ آئی ۽ وتی دل مناد اناک۔ نوں بگندے ھمے ھیال ۽ بیت کہ
وتی جند ۽ چوں منی دست ۽ بدانت۔ وتی زند ۽ چتور منی اناں ۽ بدانت۔ وتی جند ۽
دست ۽ دینگ آسانیں ھبرے نہ انت۔ وتی زند ۽ اناں ۽ دینگ سکلیں گرانیں
کارے۔ پریشیاد دل ۽ شور کنگ ۽ ھم، وھد لکیت۔ بگندے اے بابت ۽ آگوں وتی
نزیک ترین مردماں ھم، شور ۽ سلاہ بگنت۔ دانکہ رندا آھم گلہ مکن انت۔ ہو، اے
ڈول بوت کنت۔ اے ڈول الم ۽ بیت۔ باز جنگ پیسراوت پٽہ دنت ۽
رندا گوں وتی نزیک ترین مردماں ھم شور ۽ سلاہ کنت۔ بلئے باز جنگ چہ پٽہ ۽
دینگ پیسروں وتی نزیک ترین مردماں شور ۽ سلاہ کنت۔ بگندے آدومی تھر ۽
جنگ۔ ۽ پٽہ ۽ دینگ پیسروں وتی نزیک ترین مردماں شور ۽ سلاہ کنت۔

☆ ☆ ☆

مناسک باز دوست بنت و ہر و ہد و گیر کا انت۔ ہاسیں سورت و ہد و من شپ و
وہنگ و ہاتر و کہ نپادانی سر و تچک ہاں، گڈا منا آئی و اے بے درویریں چیز گیشتر
گیر کا انت۔

منی دل وادائما آئی و بابت و پھ اُمیت واری ہبر کنت۔ ملنے برے برے
من ہنچو ماراں گشے زانا منی ارواہ ہم آئی و بارہ و پھ اُمیت واری ہبر کنت و گشیت
کہ ”بلور تنگ انت۔ ہاس پتو پیداک بوتگ۔ تو کہ تنی و ہدی سور و ساگ نہ کنگ،
ہاس بلور و ہاتر۔ چیا کہ یکے و آچٹو باز رند تر پیداک بوتگ و دومی ایش کہ پیداک
بوتگ و مزن بوگا پد باز دیرا گوں تو تڑیک بوتگ۔ و ترا گوں آئی و ہجرا روکی و موہ دیراں
رستگ۔“ منی دل و ارواہ ہر دک گش انت کہ منی پیری آئی و زند و دائی ہمراہی و
واستا ہاسیں اڑے نہ انت۔ آئی و ڈولیں لالکیں جنک چشیں چیز و ارزشت نہ
دنت۔ بلکیں منی اید کہ ہاسیتاں گیشتر ارزشت دنت۔ آلما منی زند و دائی ہمراہ
بیت۔ آلما مناوتی زند و دائی ہمراہ کنت۔ بس چیزے مدت و تو کا، زند و دائی
ہمراہی و بابت و، وتی پتہ و دنت۔ و آسہت منی زند و و شتریں سہت بیت۔

جہدے پہ بلوچی زبان و لہزائیک و دیر وئی و

(16)

جاڑین

آیک گوہر قیمتی یے و اگن پرانی و دست و آرگا منی شکپتکیں زند پورئی و
بگوزیت و بس چیزے روج پرانی و ہمراہی و پشت بلکیت، ہم..... پسن گنجے۔
بلکیں منی مزین تالہ داری یے بیت۔

مہر درشانی و سور و ساگ و واہگ درشانی و پد، من باز براں آلیس ایم
الیس کنگ۔ دوسے براں ٹیلپون ہم کنگ۔ ہمے نیام و من آئی و فیس بک فرینڈ جوڑ
بوتگاں و گوں آئی و چیٹنگ ہم کنگ۔ آئی و ہر پتہ و ہر دل و تب و بوتگ۔

آئی و چٹانی توک و چارگ، چم و لٹانی بچکندگ و وٹش روئی گپ و رپ

پرواہ کنت - نئے وھد ۽ پرواہ کنت - نئے نوکری ۽ پرواہ کنت - نئے جان ۽
 پرواہ کنت ۽ نئے دگہ چیزے ۽ پرواہ کنت - پرے مکسد ۽ برے برے ھنچو پہ بے
 پرواہی ھبر ۽ کار کنت، کہ ھتر ھمیش بیت، کہ اندونانند ایف سی یادگہ سرکاری ایجنسی
 یے آئی ۽ آوار جنت ۽ بارت ۽ پدا آئی ۽ جون ویرنگا نیں جاگہ ۽ کپیت -

جاڑین پہ جندی آزاتی، راجی آجوتی ۽ اشتراکی بند ۽ بون ۽ باز دل پہک ھم
 است انت ۽ اے رد ۽ توند آس ھم نہ انت، ھر ھبر ۽ کار ۽ پہ گوم ۽ مو ھے کنت، بلے آ
 پیر مردے ۽ منی پت ۽ ھمسرو بیت - چیا کہ منی عمر پست ۽ پنج سال انت، وھد ۽
 کہ آئی ۽ عمر شست سال ۽ برز انت - آئی ۽ چہ وتی نرم تبی ۽ پیری ۽ سوب ۽ کشنگ ۽
 ھتر چرادوینیاں کمتر انت - بلے وت زوت مرگ ۽ ھتر باز گیشتر انت - اے رنگ ۽
 گڈا منی پیسلہ چے بیت؟ اے بابت ۽ منا انگت باز چار ۽ بچار کنگ لوٹیت -

☆☆☆

جھدے پہ بلوچی زبان ۽ لبرانک ۽ دیروئی ۽

(17)

جھدے پہ بلوچی زبان ۽ لبرانک ۽ دیروئی ۽

من سے نیانی بارہ ۽ باز چار ۽ بچار کنگ - کم ۽ باز جست ۽ پرس ھم
 کنگ - نوروز ایف سی ۽ ھاسیں مردے - ایف سی ۽ موٹلاں سوار بیت ۽ ایف سی ۽
 اوٹنگیں مردمانی لوگ ۽ جاگہاں پیش داریت - آہانی کوئی ۽ جہتاں پیش داریت، ۽ آہاں
 گرائینیت - آوار جنائیت - کُشائیت - ھرمرد ۽ سرا آئی ۽ مکسد ۽ زرسیت -
 ایشکنگا ھاسیں مردے ۽ سر ۽ آئی ۽ لک لک کلدار ھم رسیت - اے سورت ۽ گڈا
 سرچا آئی ۽ چوں یلہ دی انت؟ پمیشا مرچاں آگند ۽ مگند ۽ سر ۽ انت -

ھونک جندی آزاتی ۽ راجی آجوتی ۽ بابت ۽ سکت دل پہک وا است
 انت - بلے مرچاں سکت ریس ھم گندگ بیت - راجی آجوتی ۽ ھاتر انے آوتی مال ۽

(19)

ھونک

منی واھگ ھمیش انت کہ دیکتر اکوہ ۽ برواں ۽ راجی جنر ۽ وتی کرد ۽ پیش
 بداراں۔ منی سر ۽ راج ۽ پز زے است۔ وتی راجی پز ۽ سرجم بکناں۔ ۽ منی نیت
 ھمیش انت کہ سور ۽ رند، آئی ۽ کوہ ۽ بران گوں۔ رندا گوں سنگت ۽ ساریاں شور ۽
 سلاہ کنناں، گڈا پکائی ۽ مالوم بیت، کہ باریں آئی ۽ من وتی ھمراہی ۽ برت کنناں، یا آ
 جتا دیم دینگ بیت، پہ جنین آدمانی لشکر ۽ منی ھیال ۽ ھنجیں سورتے الما پیدا ک
 کننگ بیت، کہ آ، یاوا، منی ھمراہ بیت، یا گڈا برے برے گوں آئی ۽ ڈیک ورگ ۽
 یکجا گہی ۽ موہ بریت۔ من ۽ آ، ھم پکریں ۽ گوں یکے دومی ۽ مہر ۽ دوستی داریں، پمیشا
 گیشتر گمان ھمیش انت، کہ مے سور بیت، ۽ سور ۽ رند، کوہ ۽ روگ ۽ بابت ۽ آ منی
 شور ۽ سلاہاں ھم گپت۔ اُمیت ھمیش انت کہ مے زند ۽ کا سرجم بیت ۽ بلوچستان
 یک آزاتیں ملکہ جوڑ بیت۔ ۽ کم ۽ چوتی بازیں وسیہانی برکت ۽ یک ازگاریں
 ملکہ ھم جوڑ بیت۔ اگن ایڈول بوت، گڈا مے کتگیں کار ۽ کرد ھم شرتر ۽ گیشتر منگ
 بنت، مارا ھاسیں بستار بیت ۽ مے نام ھر نیمگا جلسیت۔

☆☆☆

(18)

نوروز

زند ۽ دائمی ھمراہی ۽ رند بگندے چرائی ۽ دوسوب بریت۔ یکے وا آئی ۽
 ھمراہی ۽ سوب انت کہ منی دل ۽ مراد انت ۽ دومی گوں ایف سی ۽ دست ۽ سپائی انت
 کہ چریشی ۽ مالی پاندہ باز رسنت کنت۔ اُمیت انت کہ منی سلاہ ۽ سر ۽ منی ڈول ۽
 گوں ایف سی ۽ نزیکی کنت۔ اے پرائی ۽ گرائیں کارے ھم نہ بیت۔ چہ جنین آدماں
 سبکیں کارگرگ بیت ۽ چہ سبکیں کار ۽ ھم زرباز بریت۔ یک ھسابے ۽ بزاں و نیپہ
 یے کہ رسنگا انت۔ ۽ چشیں و نیپہ ۽ کئے یلہ دنت؟ زانا کز ابے اگلے یلہ یے پد
 انت۔ یکے دونیانی پکار بنت ۽ دومی دونیانی دستانی سپائی۔ مازوت سکت ازگاریں۔
 بندات ۽ کراچی ۽ فلیٹے بہا زوریں کہ اگن ادا پنا ھترے بیت، گڈا ھما گورونیں۔ ۽
 پدا کم ۽ گوادر، کوئہ ۽ اسلام آباد ۽ ھم لوگ ۽ جاگہ زورگ ۽ جہد ۽ کنیں۔ اتوں منی
 سواری پر پٹے۔ سور ۽ رند، شرّیں موٹے ھم زوریں۔
 من لوٹاں کہ زند پہوشی ۽ آرام بگزیت ۽ وش ۽ آرا میں زند ۽ واستا باز ز،
 شرّیں لوگ بانک ۽ شرّیں لوگ ۽ جاگہ الٹی انت۔
 آگوں من باز مہر داریت پمیشا اُمیت انت کہ گوں من سور ھم کنت، ۽
 سور ۽ رند زیات ازگار بوگ ۽ واستا منی شور ۽ سلاہاں ھم گپت۔

☆☆☆

لوگ بانک ات۔ ہمے ڈول ۽ استاد نذر حسین ۽ شست سال ۽ عمر ۽ گوں نوزدہ سالی
عارفہ صدیقی ۽ سُرگت، ۽ مستریں مثالے احمد ڈورے نیگ انت کہ یک سد ۽
دوازده سال ۽ عمر ۽ گوں ہبہ سالی صفیہ عبداللہ ۽ سُرے گنگ، کہ آئی ۽ ششمی زال
انت۔

سور ۽ رند، من ۽ علمی، لبرانکی، چاگردی ۽ سیاسی پڈاں ہم شور ۽ ہم کاریں۔
بلکیں آئی ۽ تنی وھدی ہاسیں لبرانکی چیز بشتہ نہ گنگ، بلے اُمیت انت کہ چہ منی
اثر ۽ چیزے نہ چیزے بشتہ کنت۔ دگہ لبرانکی چیز بشتہ کنت، یا نہ کنت، بلے رجا نک
بلکیں بکنت۔ ۽ لبرانک ۽ رجا نک ۽ ہم مزینیں بستارے آست۔

سیاسی چست ۽ ایریاں پہ پھوری بہر زوریں۔ مہلوک ۽ پکری ہیلکاری ہم دی
نیں۔ ۽ عملی سُر ۽ پُرانی نیمگا ہم دگوش گورکینیں۔ پدا ہم ہرچی کہ کنیں پہ ہوش ۽ گوش
کنیں۔ مے جہد ہمیش بیت کہ مے راج ۽ ڈیہہ ۽ یک آزات، روژنا ۽ وشحالیں
منزلے برسیت۔

گوں مامڈی ۽ وسیلہ بے کچ ۽ کساس ۽ آست۔ اگن اے سچہ پہ وڈ ۽ پیہم
کار مردکنگ پنت، گڈا مے ڈیہہ دنیا ۽ دیمروتیں ڈیہانی سرپ ۽ ہوار بیت۔ ۽ مے
راج پہ چچ چیز ۽ کسے چمدار نہ بیت۔ بلکیں انگہ دگرانی گمگا کنت۔

☆☆☆

جہدے پہ بلوچی زبان ۽ لبرانک ۽ دیمروتی ۽

(20)

جاڑین

منی ہیال ۽، منیگ ۽ آئی ۽ سور ۽ ہاسیں اڈ ۽ جنجال نہ بیت۔ بندات ۽
بلکیں تا چیزے مدت ۽ آتو کو بیت، بلے وھدے شر پکر ۽ ہیال کنت، گڈا رندا
منیت۔ چیا کہ آسر پدیں مردے ۽ سر پدیں مردمانی گور ۽ پہ مہر ۽ سور ۽ چچر ۽ ہند ۽
اتج لمٹ نہ بوتگ ۽ دنیا ۽ چشیں مثال ۽ کئی نہ انت۔ چو کہ برٹرینڈ رسل ۽ چل ۽ ٹہہ
سال ۽ عمر ۽ گوں پست ۽ شش سالی پٹریسیا رسل ۽ سُرگت، کہ آئی ۽ سیمی لوگ بانک
ات۔ ۽ ہشتاد سال ۽ عمر ۽ گوں پنجاہ ۽ دوسالی ایڈتھ فنج ۽ سُرگت، کہ آئی ۽ چاری

مرچاں ادا جیہیں زندء سک کم مردیں آدم گوازینت کنت - چیا کہ
زندء قدرتی سرجمی ء پیسر آکشگ بنت - بلئے تنی وھدی چُشیں جنین آدم باز
گیشتز انت کہ وتی سَجیہیں زندء گوازینت بکن اَنت ء زندء قدرتی سرجمی ء پد،
بیران ہنت - ہمیشا من اُمیت کشاں کہ بلکیں من ہم چما جنین آدمایکے
بہا ء وتی سَجیہیں زندء گواں وتی مثالی مردیں آدم ء گوازینت بکنا ء وتی
زندء قدرتی سرجمی ء پد، بیران بہاں -

اے چو نیں اجیں ہیالے کہ برے برے منی دل ۽ پادکنیت -
چرے ہیال ۽ برے برے من و تھیران باں - بلے ھنچو مالوم بیت کہ اے
ھیال ۽ بنیات واھگ انت - ھنچیں واھگ کہ چہ دل ۽ چست بیت، گڈا
چرائی ۽ بنیات ۽ اے ہیال ھم چہ دل ۽ چست بیت - منی دل ۽ واھگ زانا
ھمیش انت کہ مناپہ وتی زند ۽ دائی ھمراہی ۽ ھنچیں مثالی مردیں آدمے دست
بکیت، کہ آئی ۽ گلڈ چونوروز ۽ گلڈ ۽ پیم ۽ مزن بیت آئی ۽ کانپول چو
ھونک ۽ کانپول ۽ ڈول ۽ ڈولدار بیت ۽ آئی ۽ دماگ چو جاڑین ۽ دماگ ۽
وڈ ۽ تیز بیت -

جہدے پہ بلوچی زبان (21) لہذا نک و دیروئی و

بلور

ہر سنیانی تو کالہتیں ہنچیں چیز اُست، کہ مناسک دوست بنت۔ پمیشا
مناگوں ہر سئے ییناں باز مہر ء دوستی اُست۔ چوکہ نوروز ء گلڈ، ہونک ء
کانپول ء جاڑین ء دماگ سک دوست بنت۔ برے برے من ہیال کنناں کہ
اگن من بلاھیں سرجنے بھوتیناں، گڈامن نوروز ء گلڈ، ہونک ء کانپول ء جاڑین ء
دماگ چراہانی آدگہ آزاہاں کشمت اُنت ء وت ماں وت ء جوڑ دات اُنت ء دگہ
مردمے گت اُنت۔ ء گوں ہامردم ء وتی پورھیں زندگوازینت۔ چیاکہ
گوں آرمردم ء منابے کساس مہر ء دوستی بوت۔

(22)

نوروز

مرچاں لہتیں مردم مناد گہ وڈیں نذرے چاریت۔ بکندے آزانگا انت
 کہ من چہ اے آروائیء ابید، پہ ایف سیء ہم کارکنگا ہاں۔ یا بکندے اے بابتء
 پگانہ انت، بلئے شک کنگا انت۔ اگن چیزے درآمدیں مردم زانت، یا شک کنت
 وایہر انت، بلئے بلور باند انت چہ سورء پیسر مزانت غ شک ہم مکت۔ سورء رند من
 وت آرامء سرء ہنجیں وڈے آئیء ہال دیاں، کہ آنہ وش مہیت، بلکیں وش ہم
 بیت غوت اے کارء منی ہمراہ ہم بیت۔ گمان ہمیش انت کہ سرچارے بابتء منی
 سرء شک کنگا انت، ہمیشا تر سینک غ ہاترء منی سرء گونڈیں اُرشے کنگ اتے۔
 بلئے اگن آسڈک بہت، گڈا مشکلء منازنگ غ پلنت۔ منی جہد آسندہء ہمیش
 بیت کہ منی اے کارء بابتء کس سر پد مہیت، غ اگن کسے شک کنگا انت، گڈا
 آئیء شک ہم دؤ رہیت غ اگن کسے پکا انت، گڈا آئیء پکائی لیکرے پہ شکء بدل
 بیت، غ پدا شک ہم دؤ رہیت۔ چیا کہ اگن مردم سر پد بہت، گڈا آخر کہ بلورء ہم
 ہال ریت غ آگوں من بکندے سور مکت گوں۔ غ بکندے منی جانء ہم گیشتر
 ہتر بیت غ سرچار منابکش انت۔

☆☆☆

(23)

ہونک

گوستیں روچاں انسانی حقوقء ادارہاں لہتیں ہنجیں بلوچانی گلگدار
 چاپ غ شک کنگ ات، کہ ایف سیء لہتیں دگہ سرکاری ایجنسیاں آوار جنگ غ گارء
 بیگواہ کنگ انت غ پداباریں چونیء یلہ اش دانگنت۔ چوکہ ڈاکٹر جیند، ڈاکٹر نوحان،
 لشکران رئیسانی غ بوہیر بادینی۔ چراہانی گلگداراں ایف سیء اید گہ سرکاری ایجنسیانی
 آوار جنگ غ گارء بیگواہ کنگ غ وتی ٹارچر سلائی تو کابند کنگ غ وڈوڈیں اذیت
 دینگ غ وڈوڈیم غ کسہ آیت پد بہت۔ چراہانی ہبراں ہمے زانگ بیت کہ ایف
 سیء اید گہ سرکاری ایجنسی پیسرا و اجاسوس سرادی انت، غ پدا جاسوسانی ہمراہیء
 شبء وھدے گوں بے حساب موٹل، مردم غ سلاہاں لوگاں چپ غ چاگردکن انت،
 چہ پسلائی سر بردورکن انت، لوٹینگیں مردمانی کوٹیاں پتر انت غ آہانی سرء پہ بوٹ غ
 سلاہ تشددکن انت غ آہاں چہ وابء پادکن انت۔ پداھر کیے سرء سیاہیں پیلکے
 مان لگوشت۔ آئیء دستاں پشتء بند انت غ آئیء پہ بوٹ غ کنداک جنان بنت غ

ڈنءِ دَرکن اُنٲ۔ اے نيامءِ آلوگانی دروازگ ءِ الماریاں پروشنت۔ زَر، سہر، سلاہ،
، ڈاکومنٹ ءِ دگہ ہر پیمیں قیمتی چیزے دست بکلیت، آہاں پلنٲ ءِ برانت گوں۔
بلکیں لوگانی فرج، ٹی، وی ءِ کمپیوٹر اں ہم پلنٲ ءِ برانت گوں۔ گپتگیں مردماں چست
کن اُنٲ ءِ ٹرگانی تو کامائبر کن اُنٲ ءِ اودادیم پیر واپیں اُنٲ ءِ پوت ءِ برانت۔
پیسرا آہاں وتی نزیکیں کیمپاں برانت ءِ ٹارچر سلاں بندکن اُنٲ ءِ وڈ
وڈیں اڈیت دی اُنٲ۔ ءِ آہانی سرءِ تشدد کن اُنٲ۔ ءِ پداباز براں آہاں دوریں
کیمپاں برانت ءِ ہمود ءِ ٹارچر سلاں بندکن اُنٲ ءِ وڈ وڈیں اڈیت دی اُنٲ۔ آہانی
سرءِ تشدد کن اُنٲ۔ آہاں برے دیردیءِ ورگ نہ دی اُنٲ۔ برے دیردیءِ آپ نہ
دی اُنٲ۔ برے دیردیءِ ایوکی ءِ آماج کن اُنٲ۔ برے دیردیءِ اوشٹارین اُنٲ۔
برے دیردیءِ آپ دست ءِ نہ برانت۔ آہاں گوں پنکھاہاں درنجٹ ءِ لٹ دی اُنٲ۔
گوں درچکاں درنجٹ ءِ لٹ دی اُنٲ۔ چٹماں مرج مان کن اُنٲ۔ دیردیءِ
دپسگ ءِ واب کپڑگانینٹ۔ زمستان ءِ سارقی ءِ سرءِ دوردی اُنٲ۔ گرماگ ءِ گرمی ءِ
سرءِ چگل دی اُنٲ۔ ورگانی تو کا زھر مان کن اُنٲ۔ گوں جنین آدماں وت ہم بدپیلی
کن اُنٲ ءِ آہانی ہمراہ ءِ پچا روکاں ہم گوں آہاں بدپیلی پرما اُنٲ۔ مردین آدم ءِ جنین
آدم ہر دکانی آزاہاں بجلی ءِ کرنٹ ہم دی اُنٲ۔

اے دُرہ۔۔۔ اذیت غمشدِ ترسناک غمِ ہترنا کیس و دُغِ سیمِ انت۔ گوں
مئے ڈولیںِ نزوریں بچکاں کجاسلگِ بنت۔ زوت گوں بلورِ سورِ بوتیں غمِ غمِ آچدا
دیم پہ کوہِ بھٹنیں شر تر ات۔ بلئے آوا انگہ پتہ دیر گانہ انت۔ ہو، انگہ پتہ دیر گانہ
انت۔ زماںاں پرچہ؟

☆☆☆

آس الوت کنان انت

غنی پرواز

(24)

جاڑین

8 مارچ ء ایچ آر سی پی ء بندء بوج ء جنین آدمائی میاں اُستمانی روج ایس
پی اوہال ء دارگ بوت۔ من ء آھر دکاں گشتانک دات۔ آئی ء وئیں طرز ء وئیں
ناداریں ہر مردمانی دل ء ارواہاں ایرکپت اُنت۔ آئی ء ہر ہر ء سر ء ہال چہ چاپ ء
جکسنت۔ پھنجیں بدروریں جنک ء ولھک ء من وئیں پیرکنگ۔ سور ء لانک ء امن ہر دہیست

آس الوت کنان انت

غنی پرواز

(25)

بلور

سرکاری ادارہ سرچاری جنگ تیز بوتگ و دیترا انگہ تیز تر بوگ و گمان
 انت۔ و دوئیں نیمگاں کشت و کوش ہم گیشتر بوتگ و دیترا انگہ گیشتری و گمان
 انت۔ چشیں ترندیں جاوراں نوروز و غھونک باریں تاکدین و رگنت۔ چیا کہ ہر دک
 وتی راہاں سک تیز روگا انت۔ نوروز زوتاں زوت ازگار بوگ لوٹیت۔ و پرے ہاتر
 وچہ سرکاری ادارہ ہانی مخبری و ہم چک و پد بوگانہ انت۔ و ہدے کہ ہونک سرچاری
 پیسہ و دست و آرگا سک اشتاپیک انت۔ و پرے مراد وچہ باز جوش و جہزہ کارکنزگا
 انت۔ و وچ ڈولیں پہریزنہ کنت۔ باریں سرچارچشیں بد پہریزیں مردم و سر وچہ کچ
 و پیسہ کن انت۔

اے جاوراں ہنچیں مردم رکنت کنت وچہ راج و مردم گری و ہاسیں کار
 و ہد متے گت کنت، کہ یہ شتریں وڈ و پیسہ و ہوش و کوش زندہ بگوازینیت۔ نئے کہ
 بازیں تماہے بداریت و نئے کہ یہ گنوکی و الگری دیما روگ بلوٹیت۔ و ایڈولیں مردم
 من سک کم گندگا ہاں۔ و ہدے کہ جاڑین چے ڈولیں مردماں یکے۔ بلے ارمان کہ
 نوں پیر بوتگ۔ و باریں تاکدین و زندگ بیت۔

سال و عمر و بونگاں۔ بلے کم و گیش چل سال پہنچیں کاڑے و ہچاری و گوازیٹنگ۔ من متاں کہ
 مرچاں ڈیہہ و جاوڑ چوہہ انت کہ مردم پہر و دوستی و ہد زوال بکنت، بلے چشیں جاوراں زندہ وائی
 ہمرہ ہم ہنچیں لاگیں مردے بیت، کہ مردم گول جاوراں الکا پی و دیم پدیم بوت بکنت۔

منا گول راجی جہز و پکری و لیکھی سیادی یے است۔ و من لوٹاں کہ اے و دیک
 شتریں کردے پیش بداراں۔ و چشیں لاگیں زالے و ہمرای و من وتی کرد و شتریں رنگے و پیش
 داشت کناں۔

ہمے جاوراں و ہدے آئی و پیسہ و دیم گادیر گت، گدازی من آلیس ایم الیس کت و
 جست کت کہ ”اگن تو اجازت دینے، گدائے لوگ و پوگوا جاو دیم دیاں۔“ بلے آئی و ہمے پتہ دات
 کہ:

”انگہ سبر بکن۔“
 باز مردم و چمن جست کت کہ تو سورا پر چہ نہ کئے؟ من دگہ دگہ پتہ داتگ۔ بلے
 راستیں ہر ہمیش انت کہ منواتی پکر و لیکہ و روع و تی پسند نہ رستگ۔ من وتی چیزے
 پسند الما دیستگ۔ بلے آہانی سورا گول دگراں بوتگ۔ اگن منی اے نوکیں پسند و مدت، گدائی
 سورا بیت۔ وتی عمر و پشکپتگیں بہر و پوٹی و ایجنی گوازیٹاں۔ و وتی پکر و لیکہ و روع شتر تر کار ہم
 کناں۔

ہال دات اُنت، کہ من وٹ غیگاں۔ بلئے لوگ ء کئے دیر ء کاہاں۔ پمن دل تیر کہ
 مہ بت۔ غ پدا دوشی شب ء وھدے لوگ ء شتاں۔ چرائی ء رند، انگت ء چہ لوگ ء
 درنہ یتلگاں۔ غ لوگ ء یک ہاسیں کنڈے ء زگر تگ ء ٹپٹگاں۔ اٹوں دومی
 نیمروچ انت۔ سہیگ ء تانوں ھمے ہیالاہاں، کہ نوں باریں اے مردم منایہ دی
 اُنت، یانا؟ غ ادا من تا کدین ء چریشاں چیر بوت کنناں؟ غ اگن ادا چیر بوت نہ کنناں،
 گڈا چوں بکناں، یا کجا برواں؟ اگن چرے ھند ء در بیہاں، گڈا بگندے پرتاں۔
 بلئے اگن چرے ھند ء در بیہاں، گڈا کجا برواں؟ غ پدا بے بلور یگا من چوں دگہ جاگہ
 برواں؟ منی ہیال ء اگن بلور بہ منیت، گڈا من ء آسور کنیں ء دگہ شہرے ء روئیں۔
 یاد گہ شہرے ء روئیں ء ھمو داسور کنیں۔ چنیں شہرے ء کہ اوداما چہ وتی ادا رہانی نیمگا
 بدل کنگ نہیں۔ باریں آئی ء جست کنناں کہ وتی گڈی پسلبے کنگ، یانا؟ گوں من
 سور کنگ ء دگہ شہرے ء وتی بدل کنناں یگا راز یگ بیت، یانا؟ اگن آرا یگ بیت،
 گڈا مناد و سوب رسیت۔ بلئے اگن آرا یگ بیت، گڈا منا چے کنگ لوٹیت؟ آیا
 بے آئی یگا دگہ جاگہ روگ لوٹیت، ھاس پہ وتی جان ء رگینگا، یانا؟ آیا بے آئی ء
 گندگا من تا ہیر گیت کنناں؟ ادا اگن گوں آئی ء سور نہ بیت، گڈا کم چہ کم برے برے
 آئی ء گندگ وانسیب ء بیت۔ بلئے آیا آئی ء گندگ ء ھاتر ء وتی جان ء قربان
 کننگا تیار بہاں؟ چیا کہ نوں اے ھبر واکم ء گیش پکا انت، کہ ادا جلنگ ء سورت ء
 منا وتی جان قربان کنگ کپیت۔ منانوں چرائی ء جست کنگ لوٹیت۔ ہو، چرائی ء
 الما ء جست کنگ لوٹیت۔

جہدے پہ بلوچی زبیں لہز انک ء دیر وئی ء ☆☆☆

جہدے پہ بلوچی ز (26) لہز انک ء دیر وئی ء

نوروز

لہتیں دَمکے نیں پر پٹ سوار مرچاں منی سراپا انت۔ زکیں نیمروچ ء کہ من
 چہ شہر ء دیم پہ لوگ ء روگا اتاں، گڈا آ منی رندا ھم کپت انت، غ من وتی رگینگ ء
 ھاتر ء اے دَمک ء پرا دَمک ء تچان تچان ء وتی لوگ ء بدل ء سیادے ء لوگ ء
 پُرتاں ء وتا راجیر دات۔ آ بگندے منی لوگ ء نیمگا شنگ انت ء مناشو ہازے کنگ۔
 بگندے تادیر ء لوگ ء چپ ء چا گرد ء ھم مناشو ہازے کنگ۔ سبھیں روچ ء من سیادے
 لوگ ء جلنٹاں۔ سُبَارگ ھم ھمو دا گت ء پدا شام ھم۔ غ لوگ ء مردم ٹیلپون ء سر ء بس

”گڈامن زانا گوں آہاں چونیں زکی گنگ؟“

”تو پر اہاں کارہم کننگائے، غ پر اہانی ہمراہ داریء کوہ وگا ہم دلمائے۔“
 غ پداہما ترندیں گالوار گوں، بیہارےء گوشء کپت۔ ”بھردار! دگہ پراپشیں ہیال ہم
 نہ دارے۔ اگن نا، گڈاپٹو ہیر نہ بیت۔“ غ چریشیء پد، گالوار بند بوت، غ من پکرء
 کپتاں، کہ نوں چوں بکناں؟ تنی وھدی کوہء مردم وامن کوہء لوٹنگا نہ انت، غ اگن
 بلوٹت، گڈا بے بلورء من چتوربرواں؟ آوا انگہ وتی گڈی پسسلہء کننگا نہ انت۔ غ
 اگن وتی گڈی پسسلہء بکت، گڈا آپسلہ باریں منی حقء بیت، یانا؟ منی ہیالء منا
 یک رندے پدا چرائیء جُست کنگ لوٹیت، کہ باریں نوں تئی جیت چئی انت؟ منی وا
 جان ہترء تو کا انت۔ من ادانشت نہ کناں۔ اگن گوں تو سورمیت، گڈا تئی ہمراہیء
 دگہ جاگے روگ لوٹاں۔ اگن کوہء مردماں مار لوٹت، گڈا کوہء روئیں، غ اگن آہاں
 مارانہ لوٹت، گڈا شور کنیں کہ کجا بروئیں، کہ ہترمیت۔ من چرائیء جُست کناں۔ الما
 جُست کناں۔ آئیء گوں من سورکنگ، یا نہ کنگ، غ گڈی پسسلہ الما کنگ لوٹیت۔ غ
 وتی گڈی پٹہ الما دینگ لوٹیت۔

☆☆☆

جھدے پہ بلوچی زبانء لبز انکء دیروئیء

جھدے پہ بلوچی زبانء لبز انکء دیروئیء

ھونک

سُھی مہلہ تنی وھدی من انگہ واب بٹاں، کہ انا گہا موبائلء تو ارء منا پاد
 گُت۔ وھدے من چم پچ گُت انتء موبائل گوشء گُت، گڈا ترندیں گالوارے
 گوشء کپت۔

”بچا! تو بزاں نرمیں ہبرء سر پد نہ بے؟“

”چیا زانا؟“ من پہ ہیرانی پٹہ دات۔

”چیزے مُدتء پیسر من ترانہ گشتگ ات کہ گوں سرچاراں زکی مکن؟“

عُدیماروان بخت -

اے جاوراں مناوتی کرد پدماں پداچارے چگاں کنگ لوٹیت۔ آئی
نزوری درکنگ لوٹیت۔ آچہ شرے شر تر کنان کنگ لوٹیت۔ غوگوں نوکیں جاوے آہانی
لوٹاں ہمدپ کنان کنگ لوٹیت۔ اے ردے چہ وتی آزمانک نویسی، گدار نویسی، لیکھی
سرکل غوچاگردی سرے پراں الکا پیء کارگرگ لوٹیت۔ غوچریشاں ابیدوتی کردے نوک
غو نوکتریں پہنات ہم درگیج لوٹیت غو آہانی سرے ہم کارکنگ لوٹیت۔ بلورے زندے دائمی
ہمراہ داری کنگ غو کنگ غو پیسلہ ہم منی گمان غو زوت دیما کثیت۔ بازوت بلکیں
دیما میثیت، بلے بازویر ہم نہ کنت۔ غو اگن آکے دیے انکھ تو کو بوت، گدامن پدا آئی غو
ٹوہیناں۔

آئی غو زندے دائمی ہمراہ بوگ غو نہ بوگ، ہر دو سورتاں مناشری غو سرے چارے
بچارکنگ کپیت، کہ منی کردے غو چتور بیت۔ گوں آئی غو ہمراہی غو پے غو چتور
بیت غو بے آئی غو ہمراہی غو ہم پے غو چتور بیت؟ گیشتر اُمیت ہمیش انت، کہ آوتی
پسلہ غو منی ہمراہی غو حق غو دنت۔ چیا کہ آوت رُزدار غو زانتکار یں جنکے غو گیشتر
پکری غو لیکھی ہم دپی ہم گوں من داریت۔ غو بنی آدم اُمیت غو سرے زندگ انت۔ پرچہ
کہ پے بنی آدم غو اُمیت دنیا مستریں تاکت انت۔ غو اُمیت غو برکت غو بنی آدم زندگ
ہم بوت کنت غو دیما ہم شت کنت۔

☆☆☆

جہدے پے بلوچی زبان غو لبرانک غو دیروئی غو

(28)

جاڑین

بلوچ مزاحمتی گل غو سرکاری ادارہ وتی وتی رپک غو رھبنداں کار مردکنگ
انت، غو یکے دومی غو گٹ کنگ غو نزور ترینگ، غو وتی وارے راست کنگ غو دیما
روگ غو وسیں جہدے انت۔

بلوچ مزاحمتی گلاں بلوچانی آبادی غو کئی غو سب غو پے وتی کا ز غو ہاترے
گوریلا جنگ بنا کنگ غو پدا کم کم غو ماں کلگی ہنداں مان شانگ غو شہری ہنداں
چپ غو چاگرد کنان انت۔ غو چینی طرزے آشوب دیما آران انت غو بلوچستان غو بلوچ
ہنداں گران انت۔ چینی آشوب غو بلوچستانی آشوب غو مستریں بنگی تپاوت ہمیش
انت، کہ چینی آشوب گیشتر دھکاناں آورنگ، وھدے کہ بلوچستانی آشوب سچیں
برزی، جہلی غو در نیامی جبگانی گچنی بہرانی بدے انت۔

سرکاری ادارہ وتی جندے وتی نپ غو پاندگانی رگینگ غو ہاترے مستریں شہرانی
تو کاچ بوان انت، تاکہ پیسرا آشہراں بہر کتین انت، غو پدا کم کم غو وت غو گیگ تر بکن
انت غو کلگی ہندانی سرے اُرش بکن انت۔ دوئیں تاکت وتی وتی ہنداں راج کنگ غو
جہدے انت۔ غو وتی وتی ہنداں یکے دومی غو مخبراں جنگ غو کشگا انت۔ تاکہ یکے
دومی غو حال رسائی تاکت غو نزور ترین انت۔ غو وتی وارے راست تر کنان بکن انت

(29)

بلور

بلوچستان آسے روک انت۔ ہنچیں آسے کہ چاریں نیمگاں شنگ بوان
 انت۔ چرے آسے نئے مہلوک ء جان ہپازت انت، نئے مال ء نئے عزت ء
 آبرو۔ ء آسے یڈول ء لک دیاں انت ء دیماروان انت۔ برے برے من ہنچو
 ماراں گشے زانا آسے الوت کنان انت، ہو، آسے الوت کنان انت، ءوتی زبان ء جار
 پربیان ء گشان انت کہ ”من ہر چیز ء پسلم ء کنان۔ پورہیں انسپ کنان۔ شر ء
 گندگ بیت، نیک ء بد بیت۔ گریب ء گہترین بیت، بالادست ء زیر دست بیت،
 یادگہ ہمے ڈولیں، درستاں جتا کنان۔ گوں درستاں انسپ کنان۔ درستاں برابر
 کنان۔ من ہر چیز ء پسلم ء کنان۔“ بلے آہنچیں زبانے کار بندگا انت کہ آئی ء
 پہمگ آسان نہ انت۔ بلکیں ہر یکے آئی ء دگہ رنگے ء پہمگ انت۔ دگہ وڈے ء مانا
 کننگا انت۔ سرزاهر ء واہنچو مارگ بیت، گشے زانا آہر چیز ء برباد کننگا انت۔ گڈا
 چیر اندری مانہاں کئے باور کنت؟ اے ہنچیں سدک نہ کننگی جاو رانت کہ کس نزانت
 کہ دیمآچے بیت؟ یکے گشیت کہ آزاتی ء دور پیدا کن انت۔ دگرے گشیت کہ
 گلامی ء دور وڈان انت۔ ء ہنچیں کس مزانتیں جاو ر ء جیڑ ہانی تو کایک بلاہیں
 ٹرسے چاریں کڈاں ماں شاںگا انت ء منی جند ہم برے برے ہمے ٹرسے آماج بیت
 گوں۔ ہمے ٹرسے سوب ء برے برے من پہوت ء زند ء ہمراہے ء حاجت سک
 باز ماراں۔ بلے منی زند ء ہمراہی ء واستاتی وھدی سے مردم ءوتی واہگ درشان
 غنی پرواز

آسے الوت کنان انت

غنی پرواز

کتگ انت۔ یکے سرکاری جاسوسے۔ دومی جذباتی آشوبی یے۔ ء سبھی پیریں
 لبرانتے۔ آخر چرے سے نیناں من کیا راگچیں بکناں؟ سرکاری جاسوس ء؟ جذباتی
 آشوبی ء؟ یا پیریں لبرانت ء؟ من ہیراناں کہ چریشاں کیا گچیں بکناں؟ چیا کہ
 چریشانی تو کاکسی بابت ء پہسدکی، یا پہزیاتیں اُمیت، اے ہمرگشنگ نہ بیت، کہ آتا
 دیراں زندگ بیت۔ سرکاری جاسوس ء زند چہ سرچارانی نیمگا ہتر ء تو کانت۔ جذباتی
 آشوبی ء زند چہ چیریں سرکاری ادارہانی نیمگا ہتر ء تو کانت، ء پیریں لبرانت ء
 زند چہ وتی دراجیں عمر ء نیمگا ہتر ء تو کانت۔ آخر من چوں بکناں؟ منی درد ء دواچی
 انت؟ آیا انتزار بکناں؟ بلے منی ہیال ء انتزار ء واستا ہاسیں وھد پشت نہ کپتگ۔
 سرکاری جاسوس یازوت کشتگ بیت، یا گڈاچہ اتچیت ء دگہ جاگہے روت۔ جذباتی
 آشوبی یازوت آوار جنگ ء گار ء بیگواہ کننگ بیت، یا کشتگ ء دور دینگ بیت، یا
 کوہ ء روت ء ہمودا شہید کننگ بیت، یا گڈا دگہ ہندے ء روت ء پدا گندگ نہ
 بیت۔ ء پیریں لبرانت؟ الیشی ء سلامتی، یازند ء ہم، باز روت پشت نہ کپتگ۔ اول وا
 زوت مریت ء اگن زوت نہ مریت، گڈا زوت ماذور بیت۔ چہ چماں، یاچہ پاداں،
 یاچہ دگہ آزاہے ء۔ منی واستاچہ پشومانی ء ابید دگہ ہچ پشت نہ کپیت۔ یاچہ پشومانی ء
 گم ء، زوت مراں، یا گڈاچہ باز بلوچ جنکانی ڈول ء کلماٹ ہاں، ء پہ کلماٹی پیر
 ہاں۔

☆☆☆

جھدے پہ بلوچی زبان ء لبرانک ء دیر وئی ء

آسے الوت کنان انت

غنی پرواز

”شرانت، من جہد کنال۔“

منی جان سک بازھتر تو کانت، پگائی ء زانگ نہ بیت کہ سرچار پہ دل
مناؤں بس ڈاہ غہ بیہار دینگ لوٹت، یا کٹنگ لوٹت۔ آمنی جاسوسی ء سرء بس شک
کننگا انت، یاسدک انت۔ پیشامن سک باز ترسنگا ہاں۔ غہ باز ترس ء
سئوب ء چہ لوگ ء درنیا ہگا ہاں۔ غہ لوگ ء یک چیریں گڈے ء زرتگاں۔ غہ
رپورنگ ء کار ء چمدا موبائل ء سرء کننگا ہاں۔ اگن وتی لوگ ء ہاسیں ہترے
ماراں، گڈاپ ء کائی نزکیں سیادے ء لوگ ء پتران ء چیرباں۔ ہاس تریں
جاسوسی کارواشپ ء وھدے بنت ء پرے مکسد ء پمن موٹل کنیت۔ پداہم اے پیم ء
من تاں دیر ء نشت ء چارت نہ کنال۔ منواتی بدل کنائینگ ء دگہ شہرے ء روگا،
زیات دیر کنگی نہ انت۔ بلور ء ہمراہی ء، یا بے بلور ء۔ شر تر و ہمیش انت کہ آمنی
ہمراہ بیت، چیا کہ بے آئی یگا منا مشکل ء آرام بیت۔ بلنے اگن پیری بیرگا آ
راز یگ نہ بوت، گڈاپ وتی جان ء رگینگ ء ہاتر ء منا چداروگ کپیت۔ چداروگ ء
سورت ء منی دست ء سپائی کتر وایت۔ بلنے الم نہ انت، کہ ہلاس بیت۔ من ہنجیں
رپک ء ہنر سازاں کہ دست ء سپائی مزین کسا سے ء پشت یکپیت۔ اگن بے آئی
ینگاروگ کپت، گڈا جہد کنال کہ ٹیلپون ء ایس ایم ایس ء وسیلہ ء گول آئی ء یک نہ
یک کچے ء بندوک ہاں ء چھر چرائی ء پہ بن مہ سداں۔ چیا کہ چرائی ء پہ بن
سدگ ء سورت ء من سک نگیگ ء تکانسرباں۔

☆☆☆

جہدے پہ بلوچی زبان ء لہز انک ء دیر وئی ء

(30)

نوروز

آج پتہ دینگانہ ات۔ پیشاپہ نالاجی یک رندے پدامن پہ ایس ایم ایس
چرائی ء جست کت:

”نوں تو چے گشے؟“

”چئے بابت ء؟“

”منی زند ء دائی ہمراہی ء بابت ء،“

”اشتاپ مکن۔“

”باز وھد گوست۔“

”انگہ کتے ودار بکن۔“

”زنا ناں باریں تاکدین ء منا ودار کنگ کپیت؟“

”باز دیر نہ لکیت۔“

”مہربانی بکن، نوں وتی پتہ ء زوت بدے، کہ گول من زیات ودار کنگ

نہ بیت۔“

”ہیلو!“

”تو چوئے؟“

”من وٹھاں، تو چوئے؟“

”من ہم وٹھاں۔ منی ہما ہبرے پٹہ ءنوں نہ دیئے، کہ باز دیر بوت؟“

”کئے اگتہ تاگت یکن۔“

”گڈ اتو مناوت ہال دیئے نا؟“

”ہو، جہدوا کتاں کہ تراوت ہال بدیاں۔“

”ہیر، گڈ اللہ ءمیارے۔“

”اللہ ءمیار باتے۔ وتی ہیال ءبدار۔“

”تو ہم وتی ہیال ءبدار۔“

”مہربانی!“

ٹیلپون ء رند، من ہیال کت کہ چہ وتی نیمگا جہدوا ہمیش انت
کننگا ہاں۔ اُمیت اُست کہ آ منی زند ء ہما ہی ء قبول بکت۔ ء من آئی ء ہما ہی ء
کوہ ء برواں، یا اگن کوہ ء روگ نسیب نہ بوت، گڈ ادگہ جاگے رواں۔ کوہ ء مردماں
مناچہ کوہ ء ڈن ء ذمہ واری داگ۔ چیا کہ چہ کوہ ء ڈن ہم باز کارکنگی انت۔ ہمیشا پہ
منی واہگ ء مناودانہ لوٹت۔ البت دیمتر اگن اودا منی حاجت بوت، گڈا منا
الما لوٹت۔ آشوب ء واہگ کمتر چارگ بیت ء حاجت گیشتر۔ اگن من ادا جنگ
بباں، گڈا شہید باں، ء پے راج ء وتن ء شہید بوگ مزنیں ہبرے۔ چیا کہ ایشی ء متلب
قربانی ء دینگ انت۔ ء پٹگانہ قربانی برکت ء راج ء وتن ء آجوتی رسنت کت۔

(31)

ہونک

منا بازیں گمانی گرانیں بارے بڈ ء انت۔ یک پارگی چہ وتی جند ء گم،
دوستدار ء گم ء دنیا ء گم ء باراں۔ وتی سلامتی ء ہما ہی ء پوت ء شرّیں کار ء کسبے ء ہم
لوٹو کاں ء شرّیں چا گردی بستارے ء ہم۔ وتی دوستدار ء سلامتی ء ہما ہی ء آئی ء
کنگ ء وتی کنگ ء ہم لوٹو کاں ء پدا وتی سلامتی ء دوستدار ء ہما ہی ء وسیلہ ء پے دنیا ء
ہم چیزے کنگ ء واہگداراں۔ بزاں پہ وتی راج ء وتن ء آزاتی ء دیمروی ء واستا
وتی جوانیں کردے دارگ ء پیشدارگ لوٹاں۔ ء اے پیم ء سبے سوب کنگ لوٹاں۔
ہنچو گش انت کہ دوسوب پیگمبراں نہ رسیت، گڈا منا سبے سوب چوں رسیت؟ منی
ہیال ء اے ہنچا نیں بلوچی ہبرے کہ دوسوب پیگمبراں نہ رسیت۔ پیگمبراں باز سوب
رسنگ۔ چہ دو ء سبے ء باز گیشتر۔ منا ہم سبے سوب رسنت کت۔ ء اگن جہد
بکناں، گڈا الما رسیت ہم۔ بکندے ہر سوب منی واہگ ء متابک ء مہیت۔ بکندے
بلور منامہ رسیت۔ چیا کہ بوت کت کہ آئی ء دگرے چٹن دوستر بیت۔ یا آگوں
دگرے ء گیشتر مہر بکت۔ یلئے اے یک قانونے نہ انت، کہ آ منا ہی سورت ء مہ
رسیت۔ ہمیشا منا جہدوا کنگ لوٹت۔ اگن منی اولی ہبرے پٹہ نہ داگ، گڈا منا پدا
گوں آئی ء ہر کنگ لوٹت۔ چرائی ء جست کنگ لوٹت کہ آئی ء پٹہ جی انت؟ چیا
کہ دیر گوستگ۔ ء گوں من بازیں وھد نیست۔ اتوں ٹیلپون ء سر ء جست کتاں، باریں
چے گشیت۔

”ہیلو!“

انت۔ کس ء کس پتر ء زکات ء ہیرات ء مالی کمکانی حاجت نیست۔ ناوانندی، بے
کاری، نیزگاری، محتاجی، پنڈگ، دُزی ء دُنگی نیست۔ بجلی، آپ، سپائی ء لوگ ء
جاگہ ء جیڑہ نیست۔ جان سلامتی ء ہر عیبیں انتزام ء سہولت آست۔ ربیدگ ء ازم ء
لہرانک ء ہذمت ء ہر ڈولیں موہ دیگ بیت۔ ہال رسانی شری ء سرء آرات
انت۔ دگہ دگہ راج، رنگ، ذات، نسب، تمن، نکت، زبان، دین، پرکہ، جنس ء دگہ
ہمے رنگیں چیزانی نیام ء ہچڈولیں پرک ء تپاوت کنگ نہ بیت۔ بنی آدم ایوک نہ
انت۔ ہر عمر ء مردمانی دلگوش داری کنگ بیت۔ پیر ء مازورانی ہم ہیال داری کنگ
بیت۔

بلوچستان ء بدن ء وسیلہ سک باز انت۔ پیشاگن بلوچستان آجو بیت ء
ہمے فلاحی ریاستانی بند ء بوج، پکر ء لیکہ، راہ ء رہند ء وڈ ء پیماں وتی دست ء بگپت،
گڈ ایک دورے ہنچین ہم کنیت، کہ چریشاں ہم گیشتر دیروی کنت۔ من پہ وتی
ڈیہہ ء راج ء دنیا ء مردم گری ء کاروت ہم کنگا ہاں۔ لہتیں کارا یوکا ء لہتیں کار سنگت ء
ساریانی ہمراہی ء۔ ء کار دیاروان انت۔ ملنے اگن آمنی ہمراہ بیت، ء ہاسیں
سورت ء زند ء دائمی ہمراہ، گڈامن سک باز کارکت کناں۔ چیا کہ گڈامنی دل و ش
بیت، ایوکی ء مارگ پہن ہلاس بیت۔ ء من پہ ایمنی کارکت کناں۔

آانگہ پتہ دیگانہ انت۔ بلکیں ورنایے دست ء کپتگ ء گوں ہماں ء
مہر کنت، ء گوں ہماں ء سور کنگ لوٹیت۔ ملنے من چرائی ء نا اُمیت نہاں۔ بلکیں انگہ
اُمیت کشاں۔ گمان ہمیش انت کہ گڈ سر ء آمنی دائمی ہمراہی ء حق ء پپسلہ کنت۔

جہدے پہ بلوچی زبیں بزرانک ء دیرونی ء ☆☆☆

(32)

جاڑین

آجونی بنی آدم ء ہنکی واہگ انت ہم، حاجت انت ہم ء حق انت ہم۔ ء
ہمے چیزانی بنیات ء امریکہ، چین، ویت نام، کمبوڈیا، کیوبا، گوریچانی کوریا، زرباری
سوڈان ء بنگلہ دیش ء ہوری ء بازیں ملکہ ء وتی آجونی ء جہد کنگ۔ ء فلسطین، کشمیر،
کردستان ء بلوچستان ء ہوری ء بازیں ملکہ وتی آجونی ء جہد ء انت۔ بازیں رو
ارشی ملکہ ء گوں کنگ بدن ء وسیلہ آجونی، جمہوریت، سیکولرازم، امن، تپاکی ء
محنت ء برکت ء بے کساس دیروی کنگ ء فلاحی ریاست جوڑ بوتگ انت، کہ آہانی
تو کاسینڈے نیویائی ملک ء دگہ ہمے ڈولیں ملک ہوار انت۔ ء اودا قانون، آزاتی،
انساپ، برابری، راستی، وانگ ء زانگ، سائنس ء ٹیکنالوجی، رژن ء زانت ء مہر ء
دوستی ء بالابندی انت۔ ہر کس ریاست ء پناہ ء توکا انت۔ ریاست ہر چیز ء ڈمہ
وار انت۔ بنی آدم ء قدر انت۔ ہر سہدار ء ہیال داری بیت۔ کس کسے واستیک نہ

(33)

بلور

بلوچستان ۽ سکیں ترسنا کیس جاوردی بوگا آنت۔ پنجگور، کچ، خضدار ۽ دگہ
باریں کجا کجا بازیں اجتماعی قبرے گندگ بوتگ۔ تو تک ۽ اجتماعی قبر ۽ آجہیں دنیا
ہیران کتگ۔ چیا کہ اے اجتماعی قبر ۽ آدگہ اجتماعی قبرانی ریکاٹ پروشنگ آنت، کہ چدا
یک سد ۽ شست ۽ نمہ بنی آدمی جون دراتلگ۔ ایشی ۽ مطلب ہمیش آنت کہ سرکاری
ادارہ آوار جنگ ۽ چیر دیہ نگارند، پیسرا و امردماں وتی چیریں بندی جاہاں بندکن
آنت ۽ وڈوڈیں تکلیپ دی آنت۔ ہرچی کہ تکلیپ نہ سگیت، گڈازوت آہاں
دروگ ۽ راستیں حال دنت ۽ آہانی دائی مخر جوڑ بیت۔ بلے ہرچی کہ تکلیپانی پرواہ ۽
نہ کنت ۽ وتی دل ۽ داریت، گڈا آہاں سک باز تکلیپ دیہ گڈا، کش آنت۔ آہانی
دیما چون ۽ تیزاپ پر رتچت ۽ شگلاں ہنچو گاشین آنت ۽ ہراب کن آنت کہ آج
ہجراگ مہنت۔ پدا ہرچی کہ یک ۽ یک ۽ کش آنت، آہاں یک ۽ یک ۽
ویرند گانیں جاگہاں دور دی آنت۔ ۽ ہرچی کہ ہور وکائی کش آنت، آہاں کنڈ جن
آنت ۽ یہ ہور وکائی آہانی تو کا دور دی آنت ۽ باردی آنت۔ بے شودگ ۽، بے کین ۽،
۽ بے جنازہ ۽۔

نوروز ۽ آسربلکیں پوش مہیت۔ چیا کہ آسربکاری ادارہانی وتی مردم آنت ۽
آئی ۽ دژمن سرچا آنت، کہ ردی سورت ۽ جنگی قانونانی پابندی ۽ کن آنت۔ نئے
غیر انسانی سزادی آنت ۽ نئے کہ غیر انسانی وڈ ۽ پیم کار مردکن آنت۔ جاڑین ۽ ہم

چشیں ہاسیں ہترے نیست۔ چیا کہ سرکاری ادارہاں مالوم آنت کہ آپیر آنت ۽
آئی ۽ عمر ۽ نوں ہاسیں مدتے پشت نہ کپنگ۔ پدا آیک نرم رو ۽ دیروی
پسندیں لہز آنت ۽ زانکارے کہ گوں کس ۽ ترند ۽ بے ریائیں دژمنی ندرایت۔ بلے
ہونک ۽ جان چراہانی نیمگا ہتر ۽ تو کا آنت۔ یک روچے آہم چست کنگ ۽ گار کنگ
بیت ۽ چیریں بندی جاہے ۽ بند کنگ ۽ وڈوڈیں تکلیپ دیگ بیت، ۽ اگن آئی ۽ وتی
دل داشت ۽ دروگ ۽ راستیں حال ندات ۽ مخر جوڑ نہ بوت، گڈا آئی ۽ ہم تیز جن
آنت، ہون ۽ ایرتچ کن آنت، دپ ۽ دیما نے پہ چون ۽ تیزاپ گاشین آنت ۽ دور دی
آنت۔ بکندے آئی ۽ جون ایو کاچہ ویرند گانیں جاگہے ۽ دست بکیت، ۽ چوہم بوت
کنت کہ آئی ۽ جون ہم چہ اجتماعی قبرے ۽ در بیت۔ باریں ہجراگ بیت، یا نا۔ ۽
گیشتر گمان ہمیش آنت کہ ہجراگ ہم نہ بیت۔ ۽ منی جند ۽ آسرچے بیت؟ ہج زانگ
نہ بیت۔ بلے ڈیہ ۽ آتو گیس جاوردانی رو ۽ منی آسر ہم ہونک ۽ وڈوڈیں بوت کنت۔ چیا
کہ جنگ ۽ جنین آدم ہم باز چست کنگ ۽ گار کنگ بوتگ۔ وڈوڈیں تکلیپ وا
درستاں دیگ بوتگ۔ بلے چراہاں لہتین ۽ باز بے عزت کنگ ۽ ہم حال آنت۔ ۽
چیزے ۽ گاشینکس جون ہم چہ اجتماعی قبریں دراتلگ۔ پمن شتر ہمیش آنت کہ زوت
ہنچیں پسلبے بکناں، کہ منی آسرا پنچو دردناک مہیت۔ قربانی وتی جاگہا۔ قربانی دیہ گ
من ہم ہج چک ۽ پدناں۔ بلے ساری ۽ چیزے شریں کار و ابیت۔ لہتیں ہاسیں کار
وا آست، کہ کنگ لوٹت۔

☆☆☆

جہدے پہ بلوچی زبان ۽ لہز انک ۽ دیروی ۽

زور مندیں پوجے چم کشیں ایجنسی آہاں کجا مجول دی انت؟ تری ہر چُت آچہ درملکی
وٹن ٹیکیں تاکتاں کمک وھیل کاری بکرا انت۔ آسوب مند نہ بنت۔ مہتا مپت وتارا
جنائین انت۔ عوتی مال وھلکت وھلوگ وھجا گہاں برباد کنائین انت۔

من چہ بندات وھلے ہبر پھمٹنگ انت۔ ہمیشا آہانی ہمراہ، یاہم ہیال نہ
بونگاں۔ وھایف سی وھمراہ داری کنگ۔ وھدست وھسپائی وھوسیلہ وھنپ وھپاندگ
کشنگ۔ آزانٹ، یا شک کنڈگا انت۔ ہمیشا منی ساہ وھرندا کپتنگ انت۔ من ہم
رپک بازاناں۔ اگن جان وھزیات ہتر بوت، گڈا یکبرے ادارکی ایف سی یکمپ وھ
رواں۔ وھچوداوتی مجری وھھواکاری ہردکانی کاراں برجاداراں۔ وھپداوتارا اسلام
آباد وھدل کنائیناں۔ واہمیں حاکمانی شہر وھبگندے اودامنی ایف سی وھمڑ وھپگار کم
بنت، یاہند بنت، چیا کہ بگندے منی کار کم بیت، یاہند بیت۔ بلے اگن چوش
بوت، گڈامن ایف سی وھکمک وھسپارش وھآئی ایس آئی وھاستا کارکناں، کہ
تھمیں ایجنسیانی مات انت۔ منی ہیال وھچرائی وھمالی نپ وھپاندگ ہم گیشتر کشنگ
بیت۔

اود وھروگارند، من جہد کناں کہ وتی دوستدار وھھمودا بلوٹائیناں وھگوں آئی وھ
سور بکناں۔ بگندے آبنات وھایگلو آنکو بکنت، بلے گوں من زرباز انت۔ من آئی وھ
بازر وھمال وھلاچ وھدیاں۔ پھحق وھمہر وھآئی وھزر، گاڑی وھبگلہ وھلاچ وھدیاں۔ آ
چوں نیٹ وھگوں من سور نہ کنت؟ زر وھمال وھکے رندہ کپیت؟ زانا کز ابے اگل وھ
بے تالہ ردمکپیت۔ وھدے کہ آبے اگل وھبے تالہ نہ انت۔

جہدے پھبلوچی زبان وھلزانک وھدیروئی وھ☆☆☆

جہدے پھبلوچی زبان وھلزانک وھدیروئی وھ(34)

نوروز

لہتیں بلوچاں باریں چوئیں وابے دیستگ، کہ آزاتی وھواھگدار انت۔
پرے مراد وھچیزے کوہ وھشنگ وھجنگ انت۔ چیزے شہراں وھڈوڈیں چست وھ
ایر کنڈگا انت۔ وھسروک اش گیشتر درمکاں شنگ انت۔ اگن حق وھحقوق لوٹت، وھآ
پہ جمہوری جہد رست۔ باند انت گچن کاریاں ہبر بزور انت۔ اسمبلی وھپارلیمنٹ وھ
برو انت۔ اسمبلی وھپارلیمنٹ وھوتی حقانی لوٹاں بکن انت۔ پھجنگ نئے حق رست وھ
نئے آزاتی۔ ہاس کن چہ پاکستان وھڈولیں ایٹی تاکتے وھچوں آزاتی گرگ بیت؟

داتگ ء آئی ء جاہگے پر ماتگ۔ پہ سگریٹ منی جانے داگ ہم داتگ۔ منی چماں
 ہا کے ہم ماں کتگ ء مرچے ہم ماں کتگ۔ منی سرء ہم لٹ اش جنگ۔ پاداں ہم لٹ
 اش جنگ۔ منی دیم ء منی مات ء گوہار اش بد ء رد کتگ انت۔ ء گندہ تریں ہر ہمیش
 انت کہ یک شپے منی گوہار گونگیں جینے منی کوئی ء آورت ء گشتے کہ گوں ایشی ء بدکاری
 بکن۔ جنین نامداریں راج دوست ء آشوبی جازمری ات، کہ آہاں منیگ ء ایدگہ
 بازیں بلوچ جنین ء مردینانی ڈول ء آوار جنگ ات ء وتی چیریں بندی جاہاں بند کتگ
 ات ء وڈ وڈیں سزایے دیگا انت۔ آئے نشہ ہم کتگ ات ء جاندر ہم۔ منا آئی ء سرء
 سک بڑگ بوت۔ آدگہ ہرے ات کہ من وت ہم سک بڑگی اتاں۔ آئی ء جاور ہنجو
 ہراب ات کہ بندات ء من آچہ ہم نیا ورت۔ بلئے رندا کہ آئی ء پہ ہیلت ء واری
 یے یک ء دوہر کت، گڈا چرائی ء دپ ء لٹ ء گالوار ء سوب ء من آپہ مشکلے چہ
 آورت۔ وھدے من چراہانی ہر ء سرء ہجھ ہاسیں سرء پرنہ کت، گڈا آہاں منا حکم
 دات کہ گوں اے جنین ء بدکاری بکن، اگن نا پتو ہیر نہ بیت۔ من انگہ ہجھ ہاسیں سرء
 پرنہ کت ء پہ بڑگی اینگو آنگو چارت ءھیال کت کہ چوں بکناں۔

وھدے آسڈک بوت انت کہ من گوں آئی ء بدکاری ء تیار نہاں، گڈا
 آہاں منا گوں لٹ ء گولاہاں ماں بند کت۔ سرء بگرتا پادانی پنچاں آہاں منا منچو لٹ ء
 کٹ کت، کہ منی جان چہ بازیں ٹپ ء ٹوراں ہون ء ایریج بوت ء من تست ء کپتاں۔
 وھدے بود کت، گڈا دیست کہ یکے منا آپ ء پر رتچگا انت۔

چریشی ء پد، منا گوں بندیں چم ء بستگیں دستاں دگہ لہتیں چیریں بندی
 جاہاں ہم برگ بوت، ء اودا ہم منارنگارنگیں سزادینگ بوت۔ پدایک روچے یک
 کاگدے منی دیم ء ء کلے منی دست ء دینگ بوت ء حکم دینگ بوت، کہ: ”اداد منخط

(35)

ہونک

چیزے روح ء ساری انسانی حقوق ء ادارہاں مرید مینگل ء گلگدار ہم
 چاپ ء شنگ کت۔ آئی ء وتی گرگ ء گار کنگ ء چیریں بندی جاہانی تو کا وڈ وڈیں
 تکلیپ دینگ ء دردناکیں کتہ آورتگ انت۔ آئی ء گشتگ انت کہ شپ ء وھدے
 سرکاری ادارہاں مے لوگ ء پسیل ء تو کا دور کتگ۔ مے لوگ ء درواز گے پہ
 تیلانک ء گلت پر وشتگ انت۔ منی کوئی ء پترنگ ء مناماں گورجیگا گپنگ ء جنان ء
 گڑاں کتگ ء چہ کوئی ء ڈن در کتگ۔ منی لوگ ء چہیں زر ء قیمتی چیز پلنگ انت۔ چدا
 منی سرء سیاہیں پیلکے ماں لگوشتگ اش ء چم اش بند کتگ انت ء دست اش پہ
 ساد پشت ء بستگ انت ء مناتیلانک دیان ء کشاں کناں کتگ ء چہ پسیل ء ڈن در
 کتگ ء چست کتگ ء وتی گاڑی ء تو کا دور داتگ۔

پدامنا وتی چیریں بندی جاہے ء برنگ اش ء اودا منارنگارنگیں سزاش
 داتگ۔ زاناناں منی گناہ ء میارچے بوتگ؟ منادیر دیر ء گر میں روح ء سرء اوشتر پینگے۔
 دیر دیر ء گر میں روح ء سرء جاندر ء واپینگے۔ پادے شپادے آس ء انگریانی سرء روگے
 پر ماتگ۔ گوں ٹکرے ء برپانی سرء نادینگے ہم ء واپینگے ہم۔ برپی ٹکرے منی دپ ء

چیریں آمود گسانی وسیلہء سنجیں غیر انسانی سزادی انت۔ کہ ڈاکٹر جیند، ڈاکٹر نوحان، لشکران ریسانی، بوہیر بادینی و مرید مینگل و داتگ اش، یا شہید ڈاکٹر اسپندیار، شہید پروفیسر عمر بلوچ، شہید زرخان ایڈوکیٹ و شہید واجہ غلام رحیم و ڈولیس شہیداں داتگ اش۔

بلور چونائی و ت نرم روئیں مردے و سک پہریز ہم کنت۔ بلئے آئی و انگہ گیشتر نرم رولوگ لوئیت و گیشتر پہریز ہم کنگ لوئیت۔ چیا کہ آجین آدمے۔ چو مہیت کہ آئی و آسرم چو جامر می و ڈول و عہیت۔

زاناں آپرچہ مناچ پتہ نہ دنت۔ پرچہ منی زندہ دائمی ہمراہی و قبول نہ کنت۔ زانا منی تو کاچشیں کجام زوری، ہرابی و کئی است، کہ آئی و لائک مہاں۔ باند انت من و آسور بکنیں و کراچی و بروئیں و بندیں۔ اگن مئے انوگیں ادارہ و ت چو و ت نیمگا مارا اودا ٹہنیں انت و اشتر ترانت۔ بلئے اگن مارا اودا ٹہنیت مہ کن انت، گڈاما اودا گوں دگہ ادارہاں و تارا ٹہنیں۔ اگن آئی و دگرے دوستر بیت۔ و گوں ہائی و سور و شور و دور و انت وادگہ ہرے۔ بلئے اگن چشیں ہبر نیست، گڈا باند انت کہ منی گوا جارع قبول بکنت۔ یک رندے پداجستہ کناں، باریں چے کشیت:

”تو چونے؟ منی زندہ دائمی ہمراہی و بابت و باریں تئی پتہ نوں چی انت؟“ من ایس ایم ایس کنت۔

”من وٹھاں۔ انگہ ودار بکن۔“ آئی و ہم پہ ایس ایم ایس پتہ دات۔

جہدے پہ بلوچی زبان و لہزائیک و دیر وئی و

بکن وچہ اگم ہو۔“

منی چم سک زور تر اتگ انت و من آکا گد و نت نہ کنت۔ ہمیشا چر اہاں جُست کنت کہ:

”کا گد و چے ہشتہ انت؟“

کا گد و کلم دست و دیو کا پتہ دات کہ:

”ایٹی و تو کا ہمے ہشتہ انت کہ توچہ و ت پیسرا کنگیں سچیں کاراں پشومانے و پہلی لوٹنگائے، و آسندہ و مئے حکمانی سر و ہاس پتا کار کنتے۔“

من پہ ناکا میں دلے دخط کنت و پدامنا گوں بندیں چم و بستگیں دستاں، موٹے و سوار کنگ بوت و جنگلے و یلہ دیگ بوت۔ و چر اہانی روکار ند، من پہ مہیت و ت دست بوت انت و چم پیچ کنت انت و کپان و پادھاں بوت و لوگ و ٹھاں۔ و چیزے روج و پد کہ چم و جان و ہائیک کئے گہتر بوت انت، گڈا ہتیں نزکیں مردمانی کٹما گوں مزینں جنجالے و چہ و ت ڈیہہ و دراں ڈیہہ بوت و فرانس و اتک و سر بوتان۔

چہ مرید مینگل و اے پُر درد و پُر سوزیں سرگوست و پد ر بیت کہ سرکاری ادارہانی بیت پہ بلوچاں چی انت۔ ہمیشا مناکے نرم رولوگ لوئیت و چہ ترندیں زاہری کار و پہریز کنگ لوئیت۔ باز مردم و ہیال انت کہ ادا جمہوریت انت۔ بلئے ہلکیت و ادا درگا ہی جمہوریتے نیست۔ جمہوریت و ہشکیں نام انت۔ ہاسیں جمہوری کار گندگ نہ بیت۔ مئے ڈولیں مردمانی ہبر و کارے دوست مہت، گڈا آہاں قانون و روع و زاہریں قانونی آمود گسانی وسیلہ و سزادیگ نہ بیت، بلکیں غیر قانونی سورت و سرکاری ادارہانی جند و نیمگا سزادیگ بیت۔ و آوتی تب و ر و ت

لوٹت۔ بلئے آمہلوک ء وانگ ء زانگ ء بازیں مکیل ء آہانی بازیں رُژن ء زانت ء
 وتی مالی لالچ ء مکسدانی دیماڑ ء جنجال لیکنٹ۔ پمیشاچہ بندات ء آہانی وانگ ء
 زانگ ء رُژن ء زانت ء گر ء دار ء واستاوڈوڈیں پندل سازگا انت۔ ایثی ء یک
 نوکیں مثالے کمران ء بازیں وانگ ء زانگی ادارہ ء ربیدگی، راجد پتری ء لہز انکی مدّیانی
 سر ء اُرش انت۔ اے رد ء سلاہ ء زور ء بلوچستان کالج آف ایجوکیشن ء بادگیر ء چچ
 گرگ ء کالج ء بندکنگ، ٹی ٹی سی ء بادگیر ء چچ گرگ ء آئی ء چست ء ایرانی
 بندکنگ، ڈیلٹا انگلش لینوئج سینٹر ء بندکنگ ء کاروان انگلش لینوئج سینٹر ء بندکنگ
 لہتیں ہنجیں مثال انت، کہ چراہانی آسر ء ہزاراں بچک ء جنکانی وانگ ء زانگ ء ہیل
 کاری ء در بندوت انت ء سداں گریبیں استاد، نوکر ء کارندہ بے روزگار بوت۔
 چریشی ء ابید برمش انگلش لینوئج سینٹر پیدارک ء بلوچ انگلش لینوئج سینٹر چک ء
 سروکانی بیہار ء بیم ء پاتراپ دیگ ء جنکاں چہ ادارہاں درکنگ ء چہ وانگ ء
 زانگ ء زہر کنائینگ ء پنجگور ء بازیں پرائیوٹ اسکول ء انگلش لینوئج سینٹرانی
 سروکانی بیہار ء بیم ء پاتراپ دیگ ء جنکاں چہ ادارہاں درکنائینگ ء چہ وانگ ء
 زانگ ء زہر کنائینگ ء مثال ہم نام گرگ کرز انت، کہ چریشی ء ہزاراں بچک ء
 جنکاں ء ہاسیں سورت ء جنکاں وانگ ء زانگ ء درگت ء سک باز تاوان رسدگا
 انت۔ بلئے پرے کار ء سرکاری ادارہ پہک بے توار انت۔ گُشتے آہانی گوشاں مورے
 ہم ورگانہ انت۔ ء آہاں گوشانی کچینگ ء ہم ہجے حاجتے نیست۔ پدابل گور ء گور بام
 انگلش لینوئج اسکول ء سوچک ء الجہادنامیں گلے ء نیمگا جنک ء جنین آدمانی وانگ ء
 زانگ ء ہلاپ ء پمفلٹ ء شنگ کنگ ہمے درچ ء یک دگہ کڑی یے بیت۔ ء
 سرکاری ادارہ، پوجی ادارہ ء ٹھیکہ داریں پوجی ادارہانی نیمگا شاپک، شہرک، سامی،

(36)

جاڑیں

کمران ایوکا بلوچستان ء ناں، ملکیں پورھیں گوئڈیں برء یک جتاء پیدا
وریں بستارے داریت۔ ادا سرداری بندء بوج نیست۔ تمنی سردار ء نواب، مزنیں
جاگیر دار ء مزنیں سرمایہ دار نیست۔ ذاتی بندی جاہ نیست۔ جہیز سٹم، ونی، ولور، لب،
حون بہا، آس چہر ء آس آپ ء ڈولیں کوئیں رسم ء رواج نیست اُنت۔ ادا جنین آدم
مزنیں کسا سء آرات اُنت۔ آہاں وتی سچیں جائزین حق ء حقوق رسنگا اُنت۔ مہر
سٹم ء سئوب ء آہاں سور ء سانگ ء وھدء بازیں تھے رسیت۔ چہ ترکہ ء وتی
جائزین وئڈ رسیت۔ ادا مردین ء جنین ہر دکانی توکا وانگ ء زانگ ء میکل بازانت۔
سیاسی ء چاگردی رُژن ء زانت بازانت۔ راجد پتری ہند ء جاہ، ربیدگی مڈی ء آثار،
قدرتی وسیلہ ء مکور، غر ء بدن سک بازانت۔

وش نیتک بدن عوسیلهاں هرسورت عوتی دست عآرگ عدست عدارگ

کُلک، گونگی، ڈنے سر، عومری کہن، ہوشاپ، ڈنڈار، گیشکور، گومازی، ملانٹ، ناصر آباد، ملا چات، عسوری، ضلع کچھ، بازیں شہر، بازارے، سر، پوجی آپریشن، بم گوری، تیر گوری، وسیلہ، بازیں مردمانی کُشک، ٹپی، ٹوری کنگ، غاوار جنگ، غاٹس، غیم، سوب، اسکولانی بند بوگ، مہلوکات، نقل مکانی کنگ، غارتب، گوار، لسیلہ، اتھل، حب، کوٹ، بلوچستان، ایدگہ شہر، بازارانی نیمگاروگ، کراچی، دگہ در بلوچستانی شہر، بازارانی نیمگاروگ، درمکان، ہم، کچھ، روگ، غاٹ، درپہ، در بوگ، غاٹانی جند، لوگ، جاگہانی سر، سرکاری ادارہ، پوجی ادارہ، ٹھیکہ داریں پوجی ادارہانی کبڑہ، غجہ، مندی... جاواری، یک، پڑھتیں دروشے، دیما آرگانت۔ نوں اے ہر پڑر انت کہ جاواری اے بیہیں دروشم کم کم، سبھیں بلوچستان، شنگ، غاٹالان کنگ بیت۔ پداہندی، سند، میجر مجید، راجد پتری کتاب ”وائے ون، ہشکلیں دار“، سر، غیر قانونی پابندی جنگ، ضلع کچھ، ضلع گوار، سیادی داروکیں بگ اسٹالانی سیل کنگ، غاٹانی واؤندانی دزگیر کنگ، پولیس تھانہاں کید کنگ..... بدیتی، غاٹاں سری، غاٹاں یک، نچیں مثالے کہ تادیراں پر اموش کنگ نہ بیت۔ چیا کہ چریشی، غاٹاں بیت، غاٹاں کاراں ہمے گلہ دیگ، بوتگ کہ آبلوچی زبان، غاٹاں بیت کنگ، کارے، پے، بن، بند، کن، انت۔ اگن ناں گڈا، پے، شام، نہ بیت۔ غاٹالانی واؤنداں ہمے گلہ دیگ، بوتگ، کہ آنوں بلوچی کتاب، غاٹاں، تا کانی بہا، سیم، پے، بن، بند، کن، انت۔ اگن ناں گڈا، شام، وتی ذمہ داروت ات۔

بلوچ و ش، نیٹکانی دام، شرکپنگ، انت۔ باندانت، پے، اگل، غاٹاں، ہوش، غاٹاں، جہد و تارا چرے دام، درکن، انت۔ آوتی، اگلی، بے، بہائیں، چیزاں، یلہ، دات، وانہ، کن، انت۔ بلے، آہاں، پریشانی، رگینگ، وتی، وڈ، پیم، بدل، کنگ، لوٹت۔ من، وت، ہم

باندانت، وھد، وھد، سر، وتی، وڈ، پیم، شرکداری، نذر، بجان، غاٹاں، تو، کا، لکی، بدلی، سدلی، بیاراں۔ غاٹاں، غاٹاں، رُژن، غاٹاں، چا، گردی، ایدگہ، کاراں، پے، وڈ، جاد، اراں، غاٹاں، دیما، براں۔

آئی، غاٹاں، پے، نہ، داتگ۔ باندانت، نوں، پے، دیگ، گیشتر، دیر، مکنت۔ غاٹاں، پے، ہم، منی، حق، بدانت۔ چیا کہ جاو، باز، تاندانت، غاٹاں، پے، روج، تندر، ہم، بوان، انت۔ ہر، مردم، اکاپیں، ہمراہ، پکار، انت۔ غاٹاں، واستا، اکاپ، تریں، ہمراہ، من، بوت، کنناں۔ چیا کہ من، آئی، چہ، ہر، کس، گیشتر، سر، پداں، غاٹاں، پے، لیکہ، غاٹاں، منیلا، منی، متابک، غاٹاں، آئی، شر، تریں، ہمراہ، داری، گت، کنناں۔ مہر، غاٹاں، دوتی، غاٹاں، عمر، باند، انت، کہ، جیڑ، ہے، مہیت۔ انوگیں، جاو، اراں، ورنہاں، چہ، سرکاری، ادارہ، سر، چار، دگہ، تاکتانی، نیمگا، جان، ہتر، گیشتر، است۔ غاٹاں، ڈولیں، پے، عمریں، مردماں، کمتر۔ پدا، الم، نہ، انت، کہ، منی، قدرتی، مرگ، چوزوت، بیہیت۔ باز، مردم، تادیراں، ہم، زندگ، بنت۔ چو کہ، برٹرینڈ، رسل، تانود، ہشت، سال، غاٹاں، زندگ، بوتگ۔ خشونت، سنگھ، تانود، غاٹاں، نہ، سال، غاٹاں، ہم، زندگ، بوتگ۔ زہرہ، سہگل، تاسد، دو، سال، غاٹاں، زندگ، بوتگ۔ جیرو، بیون، کمور، تاسد، غاٹاں، شانزده، سال، غاٹاں، زندگ، بوتگ۔ استا، بشیر، وایک، سد، پچا، سال، غاٹاں، رند، بیران، بوتگ۔ بوت، کنت، کہ، منی، عمر، ہم، دراج، بیت۔ مہر، غاٹاں، دوتی، غاٹاں، وایک، سال، غاٹاں، ہم، باز، انت۔ بلے، بگند، من.... کم، چہ، کم، دگہ، پانزدہ، بیست، سال، غاٹاں، ہم، زندگ، بہاں۔

جہدے پے بلوچی زبان، لبرانک، دیر، وتی، غاٹاں

نوکس بندہ بوج کاراں۔ ہنچو مالوم بیت گشے زانا روج پہ روج آہانی مانا گیشتر بوان
 انت۔ ہنچو مارگ بیت گشے زانا آس ۽ پروگرام ۽ است ۽ پروگرام روج پہ روج
 پراہ ۽ شایگان تر بوان انت۔ ہمیشہ آئی ۽ الوت ہم گیشتر بوان انت ۽ الوتانی مانا ہم
 گیشتر بوان انت۔ آس ۽ الوتانی مانا ہاں نوروز، ہونک ۽ جاڑین باریں چرکچ ۽ چتور
 سر پد بنت ۽ چے سر پد بنت۔ آ بلکیں دگہ مانا ہم سر پد بنت۔ جاڑین والہا دگہ
 مانا ہم سر پد بیت ۽ گیشتر مانا ہم۔

آس ۽ الوتانی مانا تری شربنت، یا ہراب، ملے پراہانی واستازند ۽ دائی
 ہمارے الہی بیت۔ اگن مانا شربنت، گڈاچراہاں پاندہ چست کنگ ۽ ہاتر ۽ زندہ
 دائی ہمارے الہی بیت، ۽ اگن مانا ہراب بنت، گڈاگول آہانی دیم پہ دیکی ۽ واستا ہم
 زندہ دائی ہمارے الہی بیت۔ نوروز، ہونک ۽ جاڑین ہر سے یڈول ۽ پٹن واہگ
 درشان کننگا انت ۽ مناوتی زندہ دائی ہمراہ کنگ لوٹت۔ زاناں چریشانی تو کا من
 کیا گچین بکناں۔ پٹن کئے شرتز بیت؟ منی ہپازت ۽ کئے شرتز کت کت؟ ۽ گول من
 کئے وپادار تر بیت؟ ہر جنک، یا جنین چہ سور ۽ سا نگ ۽ پیسر چہ وتی بوؤ کیس زندہ دائی
 ہمراہ ۽ اے سے نیں چیزانی اُمیت ۽ الما کشیت۔ ہر چک، یا مردین کہ چہ دگہ الہی
 لوٹاں ابید اے سے نیں لوٹاں پورہ بکنت، یا شرتز پورہ کت بکنت، یا جنین
 ہمائی ۽ گچین کنگ لوٹت۔ چہ منی سے نیں اُمیت واراں کئے اے سے نیں لوٹاں
 پورہ کت کت، یا شرتز پورہ کت کت؟ اے بابت ۽ انگہ پکر ۽ ہیاں کنگی انت۔

☆☆☆

جہدے پہ بلوچی زبان ۽ لہزائیک ۽ دیروئی ۽

(37)

جہدے پہ بلوچی زبان ۽ لہزائیک ۽ دیروئی ۽

بلور

آس الوت کنان انت۔ پہ بے کماری الوت کنان ۽ دیما روان انت۔
 آئی ۽ الوتاں بگندے ہر کس وتی وڈ ۽ سر پد بیت۔ وتی تب، وتی پسند ۽ وتی جاورانی
 رُو ۽ پھنگ ۽ جہد ۽ کت۔ چیا کہ آئی ۽ الوتانی مانا باز بوت کن انت۔ برے گشے ہم
 گشہگا انت کہ من ہر چیز ۽ برباد کنناں۔ برے گشے ہم گشہگا انت کہ من ہر چیز ۽
 آباد کنناں۔ برے گشے ہم گشہگا انت کہ من شر ۽ ہراب ۽ جتا جتا کنناں۔ برے گشے
 گشہگا انت کہ من حق ۽ انسپ کنناں۔ برے گشے گشہگا انت کہ من ہر چیز ۽ بدل
 کنناں۔ برے گشے گشہگا انت کہ من آشوب کاراں۔ برے گشے گشہگا انت کہ من

افغان و ایرانی بہرہم چرامکاں گستاخ انت و پہ آراتی و جاور اش سک نگیگ انت۔
 ہمیشا شتر ہمیش انت کہ بلوچ سنے نیں ماکاں جمہوری جہد و وسیلہ و قی
 جائزین حقان بکرا انت۔ چونائی و ہم مرچکیں دور جمہوریت و دور انت۔ و جمہوری
 وڈ و پیاں کم کم و جائزین حق گرگ بنت۔ من و ت ہم جمہوریت و متوگراں و
 جمہوریت و ہاتر و ایجنسیانی ہمارا ہاں۔ چیا کہ منی دل و ایجنسی جمہوریت و پاسپان
 انت۔ بلوریک ہدے و آراتی پسند و دیروی پسند جوڑ بوتگ۔ اگن موہ رسنت، منی
 جہد ہمیش بیت کہ آتی اے پکر و لیکہ و یلہ بد انت و منی پیم و جمہوریت پسند و ایجنسی
 پسندے جوڑ بیت۔ منی ہیال و ساری و اگن آگوں من سور بکت و منی زند و دائی
 ہمراہ جوڑ بیت، گڈا منی اے جہد آسان تر بیت۔ پیسرا من آتی و زر، گاڑی و بنگلہ و
 لالچ و دیاں، کہ مرچکیں دور و مستریں حاجت انت و ہسے لالچ و بنیات و گوں آتی و
 سور کناں و آتی و قی زند ہمراہ جوڑ کناں۔ گڈا رندا آتی و قی پکری ہمراہ ہم
 جوڑ کناں۔

”ہلو! باریں تو چونے؟“ من و قی موبائل جت۔

”من و تھاں، تو چونے؟ برابرے؟“ آتی و ہم و قی موبائل کار بست۔

”ادا مردم و جان ہتر و تو کا انت۔ نوں ادا ننگ نہ بیت۔ من اسلام
 آباد و رواں، تو ہمو دایا۔ من و تو و ت ماں و ت و سور کنیں۔“
 ”تو ہنچو گشتے؟“

”ہو! منی و قی ہر دکانی و استا شتر ہمیش انت کہ چداؤن برویں و
 سور کنیں۔ و اسلام آباد یک شتر ترین شہرے۔ من ترا حق و مہر و اید کہ سوری حقانی
 و استا پنچ لک کلد ار، کوری گاڑی یے و بنگلہ یے دیاں۔“

(38)

نوروز

آراتی پسندیں بلوچ سروکانی ہیال انت کہ کیو با و بنگلہ دیش آزادات بوتگ
 انت۔ و بلوچستان ہم آزادات بیت۔ بلنے آ اے ہبر و نچاگا انت کہ کیو با و بنگلہ
 دیش و جاور دگر بوتگ انت۔ و بلوچستان و جاور دگر انت۔ کیو با و جیڑ و والیو کا بند و
 بوج و جیڑ و بوتگ۔ اودا آمریت بوتگ۔۔۔ کہ هلاس کنگی بوتگ و آتی و جا گہا
 جمہوریت آرگی بوتگ۔ آد کہ ہبرے کہ رندا اودا اشتراکیت آرگ بوتگ۔ و بنگلہ دیش
 رودراتکی پاکستان و بستار و چہ روا ریتی پاکستان و باز دور بوتگ و دوینانی نیام و
 ہندوستان و ڈولیں بلاہیں ملکہ موجود بوتگ۔ و ہدے کہ بلوچستان و پاکستانی بہر
 گوں اٹوگیں پاکستان و ڈکنگ گوں۔ و اٹوگیں پاکستان یک ایٹمی تاکتے جوڑ
 بوتگ۔ و آتی و پوج و ایجنسی ہم چہ ساری و باز مہر کم تر بوتگ انت۔ و بلوچستان و

”واؤ! تو بلاھیں مردے مے وا۔“

”ہو! چوکسان ہم نہاں۔“

”بلے تئی ہیال ء لوگ ء مردم یلہ دیگ بخت؟“

”مردم پہ وتی کار ء حاجتانی ہاتر ء دگہ ملاں ہم روت۔ اسلام آباد و اچودور

نہ انت۔“

”تو راست گشتے۔“

”پدا ہم.....اگن تو گشتے، ہمد اوتی مردمانی دیم ء سورکنین ء رندا اسلام

آباد ء روئیں، چو ہم منا منور انت۔“

”اے شر تر یں پیچے۔“

”اگن تو پہ سور ء تیارے، گڈامن گوا جار ء شمنے لوگ ء دیم دیاں۔

وہدے تر اُجست کنگ بیت، تو قبو لے بکن۔ پدا چیزے روج ء تو کا سورکنیں۔“

”من پدا گوں تو ہال و احوال کنناں۔“

”بلے دیر کن۔“

”شر انت۔“

پدا چرائی ء نیمگا بے تواری بوت۔ غمن ہم..... بے تواری بوتناں۔

☆☆☆

(39)

ھونک

سُہی من پر پٹ ء سوار اتاں ء چہ وتی لوگ ء دیم پہ وتی کار گس ء روگا

اتاں۔ وہدے جمعہ ء مسیت ء نزیک ء رستناں، گڈا دیست کہ سڑک ء سر ء پوجی

گاڑی یے اوشتاں ء لہتیں پوجی اپسر ڈن ء دراتک ء مسیت ء نیمگا چارگا لگت۔

وہدے من آہانی نزیک ء سر بوتناں، گڈا چڑاہاں یکے ء منادست دات ء دارگ ء

اشارہ گت۔ من پر پٹ یک کڑ ء داشت ء ایراتکاں۔ غولگوش ھماہانی نیمگا گورگت۔

”آچی ایت؟“ یک پوجی یے ء کہ منی ہیال ء کرنلے ات، جمعہ ء

مسیت ء نیمگا اشارہ گت ء چمن جُست گت۔

”آاے شہر ء مستر یں جمعہ ء مسیت انت۔“

”چے؟ جمعہ ء مسیت؟“ آئی ء پہ باز ھیرانی جُست گت۔ ”ادا مسیت ہم اُست؟“

”ہو، ولجہ! اے شہر ء مستر یں جمعہ ء مسیت انت۔ ادا دگہ جمعہ ء مسیت ہم

”ہمت کن نوں منی گوا جارج قبول بکن، کہ اے ملک نوں ہچڈول ۽ نندگی نہ انت۔ چیا کہ ادا کیے واندن ۽ وسیہانی برگ ۽ ہاتر ۽ مارا گد ارگش انت ۽ مئے ساہانی رندا کپتنگ انت۔ ۽ دومی مارا کاپرگش انت ۽ مئے ہلاپ ۽ جہاد کن انت۔ ۽ مئے لوگی زر ۽ سامان ۽ از باباں مال ۽ غنیمت لیکنت ۽ پلنت ۽ برانت۔ پمیشا بیا من ۽ تو سورکنین ۽ چدا کراچی ۽ روئیں، ۽ چوداد گہ ملکہ ۽ روئیں۔ ادا و مردم وتی وتن ۽ ہم درآمدیں۔“

”تئی ہرواڈرہ راست انت۔“

”گڈ اہمت کنئے ناں؟“

”ہمت والوٹیت۔“

”گڈ اتو چے گشے؟ گوا جارج دیم بدیاں؟“

”من گوں تو پدا گپ جناں۔“

”زوت بکن۔“

”شر انت۔ نوں دیر نہ کناں۔ بلئے تئی ارادہ کجاں ملکیگ انت؟“

”سوئڈن، یاناروے۔ بلئے سوئڈن ۽ اُمیت گیشتر انت۔ اودا مناشتریں

سنگتے اُسٹ، کہ سچھیں انتزام ۽ وت کنا عینیت۔“

”بلئے بلئے۔“

”رسہ گارندزوت سچھیں جیڑہ گشتان بنت۔ پاسپورٹ ۽ شہریت رسیت۔

لوگ ۽ نوکری رسیت۔ ۽ تاوحدے کہ نوکری نہ رسیت، بے روزگاری الاؤنس رسیت،

کہ پگارے ۽ وت کمتر نہ بیت۔“

اُسٹ۔ ۽ اُس مسیت سک باز انت۔“

”زانا ادا مسلمان اُسٹ؟“ آئی ۽ پہ باز ہیرانی پدا جست گت۔

”جی ہو، ادا ۽ مردم سچہ مسلمان انت۔“

”مارا و اہمے ٹریننگ دیگ ۽ ادا دیم دیگ بوتگ کہ بروات کاپرانی

ہلاپ ۽ جہاد بکن ات۔ چیا کہ اے ہند ۽ سچھیں مردم کاپرانت۔“

ہچو ہلکٹ بوت، گشے آگوں وتی جند ۽ ہبر ۽ ات۔ ۽ چرائی ۽ جست ۽

ہبران گڈ یگان وت ہیران بوتان۔ بگندے چرائی ۽ ہم گیشتر ہشک ۽ ہیران!

پدا من پرپٹ ۽ سوار بوتان ۽ وتی کارگس ۽ شتاں۔ بلئے کارگس ۽ منی

دلگوش چہ کار ۽ گیشتر ہما کرنل ۽ جست ۽ ہبرانی نیمگا ات۔ ۽ من پدا ہمے ہیال گت کہ

اے چونیں ملکہ کہ ادا چہ وت ۽ کوہن تریں مسلماناں ہم کاپرگش انت ۽ آہانی

ہلاپ ۽ جہاد کن انت۔ پدا من ترانگ ۽ کپتاں کہ بازیں شہر ۽ کلگے ۽ کہ اے واجہ، یا

ایشانی ہم کسب ۽ ہم کار پے آپریشن ۽ شگ انت، گڈا سچھیں لوگ اش چہ زر ۽ سامان ۽

از باب ۽ ہورک ۽ سپا کتگ انت۔ ۽ پدا ہیال گت کہ، بگندے سچھیں زر ۽ سامان ۽

از باب اش مال ۽ غنیمت لیکنت انت۔ چیا کہ آڈرہ آہانی دل ۽ کاپرانی بوتگ انت۔

چرائی ۽ پدا، اولی رندا من ہیال گت کہ اے ملک نوں نندگ نہ بیت۔ شالہ،

من دگہ ملکہ ۽ شت بوتیناں۔ پدا من ہمے بیت گت کہ گوں بلور ۽ گشتاں، بیا سور

کنین ۽ دگہ ملکہ ۽ روئیں، کہ اے ملک نوں نندگ نہ بیت۔ چیا کہ ادا مئے بدن ۽

وسیلہانی سو ب ۽ مئے جان وا اُمہر ۽ ہتر ۽ تو کا بوتگ، بلئے مرچاں زکیں مسلمان مئے

ڈولیں کوہن تریں مسلماناں کاپرہم گش انت ۽ مئے ہلاپ ۽ جہاد ہم کن انت۔ پدا

من آٹیل پون کت:

”گڈ باز شَر انت وا۔“

”چریشی ء ابید، من وت ہم وتی پورھیں زندء.... پہ تئی ہذمت ء

ھیالداری ء وپک کناں۔“

”وتن ء ہذمت ء ہیالداری ء یلہ دیئے؟“ آئی ء پہ مسکرا کنت ء جُست

گُت۔

”اٹا۔ آکار ہم ہمودابوت کنت۔ من دوستدار ء وتن ء جتا جتانہ لیکاں۔

دوستدار ء ہذمت ء ہیالداری ء وسیلہ ء وتن ء ہذمت ء ہیالداری ء ہم کناں، ء

وتن ء ہذمت ء ہیالداری ء وسیلہ ء دوستدار ء ہذمت ء ہیالداری ء ہم کناں۔“

”تئی پکرشائیگان ء ارادہ نیک انت۔“

”گڈ اباند اگوار ء دیم بدیاں ناں؟“

”من گوں تودگہ وھدے ہال ء اھوال کناں۔ اتوں.... اللہ ء

میارے۔“

”اللہ میار باتے۔“

☆☆☆

(40)

جاڑین

دوشی من واب دبست کہ چپ ء چاگرد ء پورھیں ہند ء یک بلاھیں زمین

چنڈے بوت۔ چرازین چنڈ ء آدگہ لوگ ء جاگہ ء بان ء بادگیراں ہاس ٹکس نہ

رسنت، یلے نزیک گور ء یک بادگیرے چہ بُن ء کوکنت ء چہ ہر نیمگا تر کنت ء پہ

کپنگ ء پرشنگا لمباں بوت۔ چراہبر ء پیسر کہ آبکپیت ء پُرشیت، لہتیں سلہ بندیں

مردم اتک ء رسنت ء آئے کوپک دات ء چہ کپنگ ء پُرشنگا رکنت۔ انا گہامن چہ

واب ء پد رھنت ء آگہ بوتان ء پہ ابکپی ہیال گُت کہ باریں اے واب ء تائیرچی

انت؟ زمین چنڈ ء متلب چی انت؟ بادگیر ء ماناچی انت؟ ء سلہ بندیں مردم چونیں

مردم بنت؟ من اے بابت ء باز پکر گُت ء منی ہیال باز نیمگا شُت۔ پدامن تادیراں

واب نہ کپتاں ءواب کپڑگا رندھنچو گراں واب بوتال، کہ سہب ءدیراں بُست گت۔
 ءسچہیں روج ءچے واب ءپکر ءھیالاں درنہ یتکاں۔ پداوحدے بلور ءترانگ ء
 کپتاں، گڈاچہ واب ءپکر ءھیالاں درا نکاں۔ شپ ءمن آٹیلپون گت ءچہ جوڑی ء
 ردی ہال ءاھوال ءپدرا نینت:
 ”آبابت ءھرچی کہ منا گشتگی بوتگ، من گشتگ، نوں بال تئی کورٹ ء
 انت۔“

”تور است گشتے۔“ آئی ءگشت۔

”ہر وھدے کہ وتی گڈی پسلد ءکنے، منوات ہال بدے۔“

”ہو، شر انت۔“

”اللہ ءمیارے۔ وتی ہیال ءبدار۔“
 ”اللہ ءمیارے۔ توہم وتی ہیال ءبدار۔“

☆☆☆

(41)

بلور

چیزے مدت انت کہ من اُمیت ءنا اُمیتی ءیک ہنچیں دورگی جاورے ء
 تو کا کپتگاں، کہ چریشی ءسئوب ءسہتے وٹشاں ءسہتے نہ وٹش، سہتے نہ وٹشاں ءسہتے
 وٹش۔ روچاں ہیالائیاں ءشپاں وابانی میار۔ بلکیں یک ترسنا کیں وابے منانے
 روچاں آرام ءکلّیت ءنئے شپاں واب ء۔ نیمروچانی وھد ءپلنگ ءسر ءوپسان ء
 کتا بے، ماہتا کے، یاھوالتا کے پہ وانگ ءدست ءکناں ءانا گہا اُبینگ، یا نیم واب ء
 نیم آگہہ باں، گڈا گنداں، کہ ہما ترسنا کیں واب انت، کہ پیداک انت۔ سرشپاں،
 کہ واب ءھاتر ءپلنگ ءسر ءوپساں ءمزنیں جھدے ءرند، کہ واب کنیت، گڈا ہم
 گنداں، کہ ہما ترسنا کیں واب انت، کہ پیداک انت۔ بلئے دوشی گشتے آگوں یک
 گروناک تریں شگلے ءپمن اتک۔

داریت، غمہا پہ دل منی زندہ دائمی ہمراہی ۽ لائک ۽ حقدار انت۔ پدامن دیست، کہ
منی ہر سئیں دوستدار سر ۽ رند انت ۽ میدان میدان ۽ منی گمکت ۽ مدت ۽ پیدا
انت۔ پہ منی پہازگ ۽ پیداک انت۔ بلئے دوری ۽ سوب ۽ زانگ نہ بیت، کہ
پیسری کئے انت، تو کی کئے انت ۽ گڈی کئے؟ پداهم من گل بوتان، کہ آپیدا
انت۔ یکے ناں، دونان، بلکیں ہر سئیں۔ غنوں... اُمیت انت، کہ من رگاں۔ اُلما
پہازگ باں۔ غمہا سہت ۽... من انا گہا پد رھت ۽ آگہہ بوتان۔ غمہا شگرے
گپت، کہ چہ بلاہ ۽ دپ ۽ رکنتگاں۔ پدامن ہیال گت، کہ باریں چہ منی سئیں
دوستداراں پیسری کئے ات؟ تو کی کئے ات؟ غمہا گڈی کے ات؟ چہ پد ۽ واب کپڑگا
پیسر، من اے ہیال و اباز براں گت، کہ باریں پیسری کئے ات؟ غمہا کئے انت، کہ
گوں من گیشتر مہر داریت، یار استیں مہر داریت؟ کئے انت، کہ گوں من و پادار
بیت؟ کئے انت، کہ منی ہپازت ۽ شر تر گت کنت؟ غمہا... کیا گچین کبناں؟

جہدے پہ بلوچی زبان ۽ لبرائک ۽ دیروئی ۽

من شام گت۔ ریڈیو ۽ سر ۽ بی بی سی ۽ ہال گوشداشت انت۔ ٹی وی ۽
سر ۽ وٹ ۽ یک لبرائکی پروگرامے چارت۔ غمہا پلاٹنگ ۽ سر ۽ وپتاں۔ مزین جہدے ۽
پد، وھدے واب کپتاں، گڈا آ تر سنا کیں واب یکدم پمن اتک۔ واب ۽ ہمہ
دیست کہ یک... بے چم ۽ گوش، غمہا پرہ دپیں بلا ہے... چہ دور ۽ دور کنان ۽ پیدا
انت۔ غمہا ڈولیں سہ دار ۽ بے ساہیں چیزے، کہ دپ ۽ کپیت، آئی ۽ گڑ پان ۽ بے
جاہگ ۽ ایر بران انت۔ غمہا ایڈول ۽ تنی وھدی بے حساب سہدار ۽ بے ساہیں
چیزے کڑ پٹنگ ات ۽ بے جاہگ ۽ ایر برنگ ات، کہ آہانی تو کا بنی آدم ہوار ات،
دلوٹ ۽ دارگ ہم، لوگ ۽ جاگہ ہم، در چک ۽ دار ہم، دھل ۽ کشار ہم، غمہا دگہ ہمہ
تیمیں چیز ہم۔ غنوں گشنے میدان میدان ۽ دیم پہ منی نیمگا پیداک ات۔ چوگنوک ۽
ڈول ۽۔ گشنے مست ات۔ غمہا گوں منی کڑ ۽ رسنگا... منا یکدم کڑ پیت ۽ بے جاہگ ۽
ایر بارت۔ چہ بازیں ترس ۽، منی اندام ۽ جان لرزگا لگت۔ بلئے انا گہا من وتی سئیں
نیں دوستدارانی ترانگ ۽ کپتاں ۽ پمے اُمیت ۽ کم کم ۽ ایمن بوّاں بوتان، کہ چہ منی
سئیں دوستداراں یک نایکے اُلما منی مدتاں کنیت۔ بگندے ہر سئیں بیا
انت۔ بگندے دوبینیت۔ بلئے چہ سئیں نیناں کم چہ کم یکے و اُلما کنیت۔ پدامن
ہیال گت، کہ چہ سئیں نیناں ہر کس کہ بینیت، یا ہر کس کہ پیسرا بینیت، غمہا منا چرے
مست ۽ گنکیں بلاہ ۽ برگینیت، بزاں ہما گوں من گیشتر مہر داریت، یار استیں مہر

ڈولیں جیڑہ گشینگ نہ بیت۔ اگن جیڑہ گشینگ بنت، گڈاپہ پُرا منیں جُہدء۔ ءُ گیشتر
 پہ پُرا منیں جمہوری ءُ پارلیمانی جُہدء۔ ہونوں باند انت اے توند آسیں بلوچ ہوش
 بکن انت۔ چُشیں توند آسیں بلوچاں باریں پُخت براں پہ جنگ ءُ چوپ مپتا مُبت
 باز معصومیں بلوچے کُشا ئینگ ءُ بازینے ءُ لوگ ءُ جاگہ ءُ مال ءُ مڈی برباد کُنا ئینگ
 انت۔ اے وانگ ءُ زانگ ءُ سانس ءُ ٹیکنا لوجی ءُ دور انت، باند انت، بلوچ بوان
 انت، چہ سانس ءُ ٹیکنا لوجی ءُ پاندہ چست بکن انت۔ اکاپیں سیاست بکن انت۔
 شتریں جاہ ءُ منصب بگر انت۔ ءُ مھے چیزانی وسیلہ ءُ وتی جائزیں ہٹاں بگر انت۔

بلورہم چہ ترند آس ءُ آزاتی پسندیں بلوچانی بے پکراتیں پکر ءُ ہیالاں اثر
 مند بوتگ۔ من آئی ءُ راستیں راہ ءُ آرگ ءُ جُہد ہاں۔ اگن چہ سور ءُ ساری راستیں
 راہ ءُ اتک واشتر تر انت۔ بلئے اگن چہ سور ءُ ساری راستیں راہ ءُ آرگ نہ بوت، گڈا
 چہ سور ءُ رند من الما آئی ءُ راستیں راہ ءُ کاراں۔ آلاکسین جنکے۔ باند انت کہ گیشتر
 بوانیت، مسترین ڈگری بکپت ءُ بلاہیں سرکاری منصبے ءُ واؤند بیت۔ ءُ اگن آئی ءُ
 سیاست کُننگی انت، گڈا اکاپیں سیاست بکنت، کہ چریشی ءُ برکت ءُ آسمبلی ءُ
 پارلیمنٹ ءُ باسک ہم بوت کنت، ءُ صوبائی ءُ پنجابی وزیر ہم۔ ءُ اسپیکر ہم۔ اگن
 ذلورت بوت، گڈا من ہم چشیں جُہداں گوں آئی ءُ ہماراہ داری کنناں۔ تاکہ من ہم
 انچیں مزنیں منصب ءُ بستارانی واجہ ہاں۔ پُمن واپشیں سوب مُشکل نہ انت۔ چیا

(42)

نوروز

تامل ٹانگیراں وتی سِلہ دور دات انت ءُ تامل ایلام ءُ آزاتی ءُ جُتھلاس
 بوت۔ مھے ڈول ءُ سکاٹ لینڈ ءُ مہلوک ءُ وتی آزاتی ءُ ہلاپ ءُ اوٹ دات ءُ گوں
 انگلینڈ ءُ یکجا ہی ءُ حق ءُ پسِلہ کُت۔ ہمیشا آزاتی پسندیں بلوچ ہم، باند انت نوں چہ
 وتی آزاتی ءُ وٹیں واب ءُ دریا انت۔ ءُ گوں پاکستان ءُ یکجا ہی ءُ رازیک ءُ سا کم
 بیت۔ اگن آہاں پاکستان ءُ یکجا ہی ءُ واستا جائزیں لوٹ است، آہاں بکُش انت۔
 ٹری آسیاسی لوٹ بیت، مالی لوٹ بیت، وانگ ءُ زانگی لوٹ بیت، جان سلامتی
 لوٹ بیت، کارونو کربانی لوٹ بیت، یادگہ مھے تہمیں لوٹ، آپورہ کنگ بنت۔
 بلئے باند ہمیش انت کہ آوتی زِڈ ءُ یلہ بدی انت۔ وتی بے نیں نارازی ءُ یلہ بدی
 انت۔ ءُ مین اسٹریم ءُ ہوار بیت۔ چیا کہ مرچکیں دور ءُ پہ سِلہ بندیں جنگ ءُ چھ

کہ من ایجنسیانی مردماں۔ غاگن آایجنسیانی مردم بیت، گڈ اپرائی غہم چشین سوب
گران نہ بیت۔ بلکین ہلکیت ہمیش انت، کہ مرچاں مزین منسب غہ بستار بے
ایجنسیانی مردم بُوک غہ آہانی گُمکا بازگران انت۔ ہاسیں سورت غہ وزیری،
سروزیری، مزن وزیری، سینیڑی غہ اسپیکری وابے چشین چیز غہ نہ بولگیں ہر انت۔
پریشانی واستاچہ اوٹ غہ کیشتر انجیں چیز پکار بیت۔ بگندے باز مردم غہ اے ہر عجیب
مالوم بیت۔ بلے اے یک گچلیں راستی یے، انجیں گچلیں راستی یے کہ ہر کسے ایر بُرت
نہ کنت۔ بلے چشین مردم ہم آست، کہ ایر بُرتے کنت..... آدگہ ہرے، کہ اے
یک انجیں چیریں رازے، کہ ہر وھد غہ گوں ہر کس غہ زاہر کنگ نہ بیت۔ پرچہ کہ
اگن پہکا پاشک غہ پکا بیت، گڈ اے چاگرد غہ باز مردم غہ نز غہ بگندے بتامی غہ سوب
جوڑ بیت۔ غہ گوں لہتیں مردم غہ چشین بتامی سنگ ہم نمیت۔ پمیشا اے رازیا ولس وتی
دل غہ دارگ بیت، یا گڈ اھا جت غہ وھد غہ یوکا گوں وتی ہاسیں ہر ازاں درشان
کنگ بیت۔

(43)

ھونک

”زاهد آسکانی شہید کنگ بوت۔“ اے دل سندیں ہال بلوچستان غہ
جھپٹیں ہواتا کاں پہ بڑنے چا پ غہ شنگ کنگ ات۔ زاهد آسکانی آسلا پروم غہ مردم
ات۔ وانندہ غہ زانتکاریں مردم ات۔ یک شرّیں اُستادے ات۔ غہ مرے
روچاں او سسر انگش گریمر اسکول گوادر غہ پرنسپل ات۔ آئی غہ ہم چوایدگہ پرائیوٹ
اسکولانی پرنسپل غہ مالکانی ڈول غہ لوٹت، کہ وتی ہند غہ وانگ غہ زانگ غہ دیروی
بدانت۔ بلے وش نیٹک بلوچانی وانگ غہ زانگ غہ ہلاپ اتنت۔ چیا کہ آہاں نہ
لوٹت، کہ بلوچ غہ ہاسیں سورت غہ بلوچ جنک غہ جنین بوان انت غہ رُژن غہ زانت غہ
ھد اُند پنت۔ غہ پہ وتی راج غہ ڈیہہ غہ دیروی غہ ہاسیں کردے پیش داشت بکن
انت۔ پمیشا آہاں چہ پنجو ر غہ کچ غہ وانگ غہ زانگ غہ رند، گوادر غہ وانگ غہ زانگ غہ سر غہ
ہم اُرش کنگ ات۔ زاهد آسکانی غہ کُشدہ غہ بابت غہ ہواتا کاں وڈوڈیں ہلکٹ جنگ
ات۔ لہتیں غہ کُشک ہمیش ات، کہ آداعش غہ کُشک۔ لہتیں غہ کُشک ہمیش ات، کہ

وڈینیت، وھدے کہ رُژن غُزانت وانگ غُزانگ وڈینیت۔ غُاے دینج برے
سُست سُست غُاے برے تیز تیز غُاے دیم غُاے روان بیت۔ غُنیٹ کہ وتی منزل غُاے سر بیت۔
سوب غُاے منزل غُاے رُژن نائیں منزل غُاے نوکیں سُب غُاے منزل غُاے۔

وَش نیت کانی پندل ھمے یکین نہ انت۔ بلکیں بے حساب انت۔ غُاے گوں
زند غُاے ہر پڈ غُاے سیادی دار انت۔ غُاے سچیں پندلانی بے سوب کنگ غُاے نوکیں سُب غُاے
منزل غُاے سر بوگ غُاے ہاتر غُاے، زند غُاے شریں دانکی ھمراہ ہاسیں بستار داریت۔ شالہ! بلوچ
راج غُاے ہر پُنگ غُاے بلور غُاے ڈولیں زند غُاے دانکی ھمراہ برسیت!... اے واسکیں گرانیں
ھبرے۔ بلئے کم چہ کم بلوچ راج غُاے ہر پُنگ اے جُھد غُاے وابکنت۔ غُاے پُتن ھم المی انت
کہ ھنچیں جُھد بکناں۔ چونائی غُاے منادیر انت کہ ھمے جُھد اہاں بلئے باند انت کہ نوں
پرے مراد غُاے گیشتر جُھد بکناں۔ من انگہ سدک نہاں کہ باریں آگوں نوروز غُاے، یا
جاڑین غُاے چونیں نزیکی داریت۔ گوں نوروز غُاے مہر غُاے سور غُاے واھگ غُاے شک بوت کنت،
بلئے گوں جاڑین غُاے چشیں شک بوت نہ کنت۔ غُاے گوں نوروز غُاے ھم ھشکیں شکے۔
پیشا منا باند انت کہ گوں آئی غُاے گیشتر نزیکی بکناں۔ آئی غُاے چہ وتی نیمگا گیشتر اثر مند
کنگ غُاے جُھد بکناں، غُاے پیسہ غُاے زورگ غُاے وسیں جُھد بکناں۔ چیا کہ بے آئی غُاے نئے منا
ھاسیں زند غُاے بیت، غُاے نئے ھاسیں باند اتے۔

جُھدے پہ بلوچی زبان غُاے لبرانک غُاے دیروئی غُاے

آطالبان غُاے گُشنگ۔ لہتین غُاے القاعدہ غُاے نام ھم گُپنگ، غُاے لہتین غُاے گو کو حرام غُاے ھم۔ بلئے
چیزے غُاے گُشنگ اے ھم بوتگ، کہ آئی غُاے کُشدہ تری ھر کس بیت، یا ھرچ گلے
بیت، بلئے آئی غُاے پُشت غُاے پُر ماوک آلمہ پاکستان غُاے وتی ایجنسی یے بیت۔

منی ھیال غُاے وَش نیتک مئے وانگ غُاے زانگ غُاے سر غُاے ھر پُخت زیات اُرش
بکن انت، بلئے نوں آ مئے وانگ غُاے زانگ غُاے ھچ پیم غُاے داشت نہ کن انت۔ وانگ غُاے
زانگ غُاے اے میٹل کہ نوں بنا بوتگ غُاے مزین کسا سے غُاے رُوم گُپنگ، کُسی دست غُاے ھچ
دارگ نہ بیت۔ ھر پُخت کہ زیات آئی غُاے دارگ غُاے ناروائیں کُشت کنگ بیت، ھمنچو
زیات آدیم غُاے روت۔ یک اُستاد دے دارگ بیت، تہ آئی غُاے جا گہاد اُستاد گپت۔ یک
طالبے دارگ بیت، تہ آئی غُاے بدل غُاے چار طالب ودی بیت۔ غُاے یک اسکولے بند کنگ
بیت، تہ آئی غُاے بدل غُاے ھشت اسکول بچ بیت۔ تری آگلائی تو کا بچ بنت، کرگینانی
تو کا بچ بنت، یاد رچکانی چیر غُاے۔ بلئے بچ آلمہ بنت۔ چیا کہ نوں دُور بدل بوتگ۔
رُژن غُاے زانت ودی بوتگ، کہ روچ پہ روچ وڈان انت۔ غُاے رُژن غُاے زانت ھچ
سُورت غُاے دارگ نہ بیت۔ پرچہ کہ رُژن غُاے زانت چور وچ غُاے ڈول غُاے انت۔ وھدے
روچ دارگ نہ بیت، گڈا رُژن غُاے زانت چوں دارگ بیت؟ غُاے وھدے رُژن غُاے زانت
دارگ نہ بیت، گڈا وانگ غُاے زانگ چوں دارگ بیت؟ چیا کہ وانگ غُاے زانگ غُاے مان
زمان رُژن غُاے زانت انت۔

وَش نیت کانی اصلی نشانک مئے رُژن غُاے زانت انت۔ آوانگ غُاے زانگ غُاے
دارگ غُاے وسیلہ مئے رُژن غُاے زانت غُاے دارگ لوٹت۔ تاکہ ماتو راج غُاے وتن غُاے مدی غُاے
ملکتاں چچہ میاریں۔ غُاے آہاں وتی دست غُاے آرگ غُاے جُھد ملکنیں۔ بلئے نوں کہ رُژن غُاے
زانت ودی بوتگ، گڈا آچوں دارگ بیت؟ وانگ غُاے زانگ، رُژن غُاے زانت غُاے

پر چنگ بیت و آہانی چہ ڈن و در آہگ، وانگ و زانگ، کار و نوکری کنگ و سیاسی،
چاگردی و دگہ ہے ڈولیس چست و ایرانی بہر زورگ و دارگ و جہد کنگ بیت۔

اسلا و ادبانی آدم سک بازودی بوتگ۔ ہمنچو باز کہ پاد و ہم گیگ بوگانہ
انت۔ بلے مردم سک کم و دی بوتگ۔ ہمنچو کم کہ آہانی شوہاز کنگ، گندگ و بچارگ
ہم گران انت۔ واک و وسیلہ گیشتر بنی آدمانی دست و انت۔ ہمیشا ادا ہنچیں
چاگردے پکار انت، کہ بنی آدم کمتر مردم گیشتر و دی بیت۔ واک و وسیلہ گیشتر
مردمانی دست و بنت۔ بلے چشیں چاگردے و دی کنگ و واستا ہم مردم پکار بیت۔ و
مردم و ہم مردم و دی کنت۔

بلور و باند انت، کہ منی زند و دائمی ہمراہ بیت۔ تاکہ من و آ..... پہ
ہوری... مردم و دی کنگ و آہانی گیشتر کنزگا، وتی ہوریں کردے پیش داشت
بکنیں۔ یک شرتر و مستریں کردے پیش داشت بکنیں۔ تاکہ نوکیں چاگردے و دی
بوگا، کمک و مدت برسی و آروت ترو دی بیت۔ منا و میت انت، و باز اومت
انت، کہ آاے ہر و زانت ہم و ماریت ہم۔ و ایشی و حاجت و آلما باز ماریت۔ چیا
کہ آسکلیں رژندار و زانتکاریں مردے۔ و اکن تنی و دی وتی گچیں و بابت و تو کو
انت، گڈا و آئی و تو کوئی زوت کثیت۔ ہو، نوں گمان انت، کہ زوت کثیت.....

جہدے پہ بلوچی زبان و لہز انک و دیروئی و

(44)

جاڑین

مرچگیں دور و... ریاست و ریاستی ادارہ گول و تی ایدگہ نزکیں ادارہاں
باند انت کہ وتی سروکیں حاکم و اسپرانی سروکی و... گول لس مہلوک و مہر و دوستی
بدار انت۔ آہانی درداں ہمار انت، آہانی جبر و جبالاں سر پد بنت، و گیشتر وسیلہاں
پماہانی گہو دی، و شحالی و آرام و آسراتانی سر و ہرچ و درج بکن انت۔ تاکہ لس
مہلوک گیگ و گور بیت و گول آئی و گمکا زند و سچیں پڈ دیر و دیگ بنت، و یک
آزات، ذمہ وار و دیر و نیں چاگردے و دی بیت۔ دنیا و اکاپیں راج و ڈیہاں ہے
ڈول بوگا انت۔ بلے ارمان، کہ ادا وے ڈول بوگانہ انت۔ بلکیں روی سورت و وتی
جند و نپ و پاندگانی بابت و پکر و ہیال کنگ بیت، گیشتر وسیلہ گول و ت و چیر
گوچینگ بنت، و لس مہلوک پہ رپک و ہنر و پنڈگ و ہیرات تسلا دینگ بیت۔ و ہر
وہدے کہ چراہانی میگا ہتر وے مارگ بیت، گڈا و تی رگینگ و ہاتر و..... رنگا رنگیں
پندل سازگ بیت۔ و ت گڑیں بیاتان لس مہلوک میڑینگ بیت۔ ہندو، عیسائی،
احمدی، شیعہ و ذکرانی سر و ارش کنگ بیت۔ گونڈیں شک و ہرانی سر و مردم آوار
جنگ، گار و بیگواہ کنگ و کشنگ و دور دینگ بنت۔ جنین آدمانی دیم و تیز آپ

جاڑین کہ دماگ، پکرے لیکہ غلہ لیا کت غلہ کارے دیماتر انت؟ بلے ھنچو کہ بلوچی غلہ
 گش انت کہ شر بے عیب غلہ نہ بیت۔ نوروز سرکاری ادارہانی ہمراہ انت غلہ مہلوک غلہ
 تو کا بنام یوان انت۔ ھونک سکتیں جذباتی بچکے۔ ھر پخت کہ مرچاں وتی جذباتانی
 گر غلہ دارے کوشت غلہ انت، بلے انگہ باز جذباتی انت غلہ جذباتی نیں مردم غلہ سر غلہ باز
 پیسہ کنگ نہ بیت۔ غلہ جاڑین منی عمر غلہ حساب غلہ سک پیر انت۔ باریں منی جذباتاں
 سر پد بیت، یا نا؟ غلہ باریں تا کدین غلہ زندگی بیت غلہ کدی اللہ یے وتی مال کنت۔ اے
 پکرے ھیالاں مرچاں مناسک نلگ کنگ۔ زاناں چوں بکناں۔ برے برے من
 ھیال کناں کہ درگتیں منی لوٹوک یے بوتیں۔ تاکہ پیسلہ آساں تر بوتیں۔ بلے پدا
 ھے ھیال ھم کثیت کہ سے لوٹوک غلہ یوگ بنکی سورت غلہ واشر تر انت کہ چراہاں یے غلہ
 گچین کنگ غلہ موہ رسیت۔ آدگہ ھرے کہ من تنی وھدی تو کواں۔ بلے ھر وھد غلہ وا
 تو کونباں۔ آخر کہ پیسلہ الما کناں۔ پدا ھم اے ھر غلہ ھچ شک نیست کہ مرے روچاں
 سک باز تو کو، نلگ غلہ کا نساں۔ بلے.... بلے باند انت منی جھد ھے بیت کہ نوں ھر
 پخت زوت تر بیت، چرے گچل غلہ دریاہاں۔ غلہ گڈی پیسلہ بکناں۔ چریشی غلہ
 پیسر کہ من کلماںٹ بباں، چو باز دگہ جنکانی ڈول غلہ منی ھر سے نیں لوٹوک بہ بخت غلہ
 نوکیں گوا جار ھم میثیت۔

(45)

بلور

جھدے پہ بلوچی زبان غلہ لزانک غلہ دیروٹی غلہ
 مرچاں من لوگ غلہ بباں، یا کارگس غلہ، یادگہ جاگے، گیشتر وتی سے نیں
 لوٹوکانی پکرے ھیالاں گیر باں۔ غلہ ھے پکرے ھیالاں مان گشتاں کہ چرے سے نیں
 پمن کئے شر تر بیت؟ کئے منی ھیازت غلہ شر تر گت کنت؟ کیا منادوستر بیت؟ کئے گوں
 من وپادار تر بیت؟ کئے دیر تر غلہ زندگی بیت؟ غلہ کئے منادوستر بیت؟ مستریں ھر کہ چہ
 منی دل غلہ پاد کثیت ھمیش انت کہ چرے سے نیں مانا کئے دوستر بیت؟ آیا نوروز کہ
 جون غلہ گڈ غلہ تیار تر انت؟ ھونک کہ سرگ غلہ کانپول غلہ شکل غلہ سورتے ڈولدار تر انت؟ یا

عیب داتگ انت۔ غُ گشتگ کہ ایشیء مزورت۔ بلئے اگن پہ دل آ مناپہ منی ذات غُ
نسب ء سوب ء ڈلچا رکن انت، گڈا بزاں شر نہ کن انت۔ پرچہ کہ مرچگیں دور ء ھج
مردم، ھج کہول، ھج تمن ء ھج راج پہک ء پلگار نہ انت۔ بلکیں دُ رست ھوار توار
انت۔ ہو، دُ رست ھوار توار انت۔ غُ وانندہ غُ زانتکار یں مردمانی کر ء اے ھراب ھم
ز انگ نہ بیت۔ البت ناوانندہ غُ ھمیں مردم ھر ھر ء ھر چیز ء تو کا عیب کشنت۔ بلئے
اے ھرتنی وھدی پگا نہ انت، کہ آئی ء بے توری ء سوب منی ذات غُ نسب انت، یا
دگہ چیزے۔ اے ھر ھم انگہ پگا نہ انت کہ آپگائی ء منا گچین نہ کنت غُ منی بدل ء
دگرے گچین کنت۔ چیزے مڈت انت کہ من ھمے گنداں کہ آگوں ھونک ء سک
ھورتور انت غُ جاڑین ء ھاتر ء سک باز کنت۔ بلئے اے ھر ز انگ نہ بیت کہ گوں
ھونک ء ھورتوری ء سوب مھر ء دوستی انت، یا سور ء سا نگ ء واھگ انت۔ غُ
گوں جاڑین ء... من نہ گشاں کہ چشیں ھر بوت کنت۔ پرچہ کہ آواسک پیر انت۔
غُ عمر ء ھساب ء آئی ء پت ء برابر ء انت۔

☆☆☆

جھدے پہ بلوچی زبان ء لبر انک ء دیروئی ء

(46)

جھدے پہ بلوچی زبان ء لبر انک ء دیروئی ء
نوروز

آ انگہ پتہ دیوگانہ انت۔ بگندے دگرے ء دلمانگ انت۔ دگرے ء
واھگدار انت۔ گوں دگرے ء مھر کنت۔ بگندے منی ذاتے ھم دوست مہیت۔ منی
نسب ء سُسُتر بزانت۔ غُ وتاراپہ ذات غُ نسب شر تر بزانت۔ یاچو ھم بوت کنت کہ
آئی ء منی زورگ ء زورگ ء بابت ء گوں وتی نزیکیں مردماں گپ جنگ ء منی
بابت ء آہانی پکر ء ھیال ز انگ لوٹنگ انت۔ غُ چماہاں کسے ء منی ذات غُ نسب

(47)

ہونک

مرچگیں سُببِ سرءِ من پر پٹِ سوار بوتِ دیمِ پہ کارگسِ رَہ گیتاں۔
 جہر گڈ مہگا انتنتِ عِ پہ تیزی چاریں نیمگاں مان شانگا انتنت۔ وھدے من کارگسِ عِ
 دیما سر بوتانِ عِ پر پٹِ ایرکٹِ عِ بادگیرِ اولی منزلِ سرءِ ماں کارگسِ عِ پترتاں،
 گڈ اسگتِ نوساچِ چہ پیسراھمو دِ عِ ات۔ جوڑیِ رندِ درائینے:
 ”سُہی مہلہ پنچ دگہ بلوچ گُشنگِ عِ دور دینگِ بوتگ۔ پمیشابی این ایفِ عِ
 جارِ سرءِ سچھیں بلوچستانِ عِ در بندیں زہر شانی بوگان انت۔“
 ”گڈ اماراھم زوتِ وتی کارگسِ بندکنگِ لوٹیت۔“
 ”من روگا ہاں۔ تو کارگسِ بندکنِ عِ در آ۔“

”شترِ انت، بے میارے۔“
 نوساچِ گشا دگشا دِ چہ کارگسِ عِ در اتکِ عِ شت۔ تاکہ من کارگسِ بندگتِ عِ
 در اتکاں، نہ ہورِ ایرداتگِ ات۔ من بالکنیِ عِ اوشنتاں عِ ہورِ کم ترگِ عِ انتظار گت۔
 انا گہا دلگوشِ دوستدارِ نیمگا تر تِ عِ من ہیال گت:

”زاناں چیاپتہ نہ دنت۔ زانا مناپہ منی نیز گاریِ عِ سُببِ عِ ڈالچار کنزگا
 انت۔ عِ ڈنِ عِ روگِ عِ مژدہءِ بلکیں مسکرایے زانت۔ چیا کہ اتنی وھدی واپس
 وٹھیں واپس مالوم بیت، کہ باریں شتریں تا بیرے بیتے، یانا۔ دمانے مہتل بوگا رند،
 پداھیال گت:

”بلکیں آدگرے دوست داریت۔ گوں دگرے عِ مہر داریت۔ آنوروز بوت

کنت، کہ برے برے من گوں آئی عِ پہ باز نیکی عِ دیستگ۔ جاڑین ہم گوں آئی عِ ہورِ عِ
 تور انت۔ بلئے آئی عِ بارہءِ شک کننگِ مُشگل انت۔ چیا کہ آواپیر مردے۔ منی گمانِ عِ
 آدوئیں یکے دومی عِ ہاترِ عِ عزتِ عِ کن انت عِ بس۔ اگن آپیریک بیریک عِ دگرے
 دوست داریت، یا گوں آئی عِ مہر کنت، گڈا آلیوکا... نوروز بیت، ہو، نوروز!

پدا انا گہا جہرانی دگہ گرندگے عِ مناچہ دوستدارِ عِ پکرِ عِ ہیال لاں درگتِ عِ من
 دیست کہ ہور کم تر اتگِ عِ نر یک گورِ عِ سچھیں دکانِ عِ دگہ جا گہہ عِ بادگیرانی در بند انت۔
 من پہ اشتاپی چہ پدا نکاں جہلِ ایر کپتاں۔ عِ پر پٹِ عِ سوار بوتانِ عِ آئی عِ چالو کنزگا
 لگنتاں۔ بلئے آیتِ عِ دو چالونہ بوت۔ چیا کہ ہورِ سک باز ترنگِ ات۔ بلئے لہتیں
 دگہ کتِ عِ جنزگا پد، نیٹ کہ آچالو بوت۔

من وتی لوگِ عِ شتاں۔ ہورِ عِ سُببِ عِ بجلی شتگِ اتِ عِ لوگِ عِ پکھا عِ ایر کولر
 بند انت۔ عِ سک گرم ات۔ من چہ فریقِ عِ گلا سے آپ وارتِ عِ برانڈہ عِ گنڈے عِ
 شتِ عِ زگر تاں کہ کتے ساھک ات۔ اوداننگِ عِ شرتِ عِ ہیال کت کہ باریں منی
 نسیب چون کنت؟ دوستدارِ منار سیت، یانا؟ ڈنِ عِ منی روگ بیت، یانا؟ اگن روگ
 بیت، گڈا آلیوکا، یا دوستدارِ ہمراہی؟ شالہ! دوستدارِ ہمراہی عِ روگ بیت!

جہدے پہ بلوچی زبانِ عِ لہز انکِ عِ دیر وئی عِ

چمن دوستر بیت۔ بلکیں گوں ورنایے ء مہر کنت ء گوں ہما ئی ء سُر کنگ لوٹیت۔ بلئے
چیزے روج انت، من ہنچو ماراں کہ اگن پہ دل آئی ء ندر ء دگہ مردے اُست، یا
ورنایے اُست، گڈا آ، یا دانوروز بیت، یا ہونک۔ چیا کہ آگیشتر گوں ہمے دویناں
سکت تزیک انت۔ اے دویناں وڈوڈیں کار پرمانیت ء اے آئی ء پرمانہ دار انت۔
چونائی ء ہم اے دوئیں ورناسکیں تیزیں مردم انت۔ نوروز پہ ذر ء شوہاز کنگاسکت
تیز انت، ء ہونک پہ ہبر ء دُرگ ء ماں دیہنگاسکت تیز انت۔ وھدے کہ من وا....
سکیں سادگ ء ماسو میں مردمیاں۔ ءوتی سادگی ء ماسومی ء شتر ہم زاناں ء اے دوئیں
ہاسیتاں پہ لہز انکاری ء بازار زشت ہم دیاں۔ من یک سادگ ء ماسو میں لہز انتیاں۔
سادگ ء ماسو میں آزما نک نویس ء گدار نویسیاں۔ منی دنیا لہز انک ان ء بس۔ من بس
آزما نک ء گدارانی دنیا ء زندگاں۔ نئے بازیں زُر کنگ زاناں، ء نئے ہبر ء دُرگ ء
ماں دیہنگ۔ من گشتا نک ہم دیاں ء لیکچر ہم۔ بلئے منی گشتا نک ء لیکچر ہم منی جند ء
ڈول ء سادگ ء ماسوم انت۔ آہانی تو کانے زُر ء مال ء کنگ ء رپک، ء سو ج ء
سرگندگ بیت، ء نئے چپ ء چوٹیں ہبرانی دُرگ ء ماں دیہنگ ء سبک ء سکیں۔
پدا من وایک پیریں مردمیاں۔ ء پیریں مردم زانا کز ایگے ء پہوتی زند ء دائی ہمراہی ء
دوست بیت۔ ء اے بابت ء پگائی ء زا نگ نہ بیت، کہ من چما گمکیں مردماں
کیاں، یا نا؟ پدا ہم من اُمیت الما داراں۔ چیا کہ اُمیت زند ء نشانی انت ء نا اُمیتی
مرگ ء....!

انا گہا جہراں گریوگ بنا گت۔ برے پہ شتر گ، برے پہ ذر دے برے پہ
رگام! ہنچو گمان بوت گشتے جہر ہم پہوتی دوستدار ء تکانسرا انت۔ منی ڈول ء۔ بلکیں
چمن ہم گیشتر۔ چیا کہ من گریوگا ہم نہ اتاں ء ارس ہم ریحگا نہ اتاں۔ یا چو ہم بوت

(48)

جاڑین

مرچی تہیں روج ء من وتی دوستدار ء پکر ء ہیالانی تو کا ہنچو مان گشتگاں
کہ دمانے ہم دراتک نہ بوتگاں۔ ہمے جاور ء کار گس ء شتگاں۔ بلئے اودا ہچڈ ولس
کار کت نہ کنگ۔ لوگ ء واٹر کنگ۔ بلئے ادا ہم ہچ ہمیں چست ء ایرکت نہ
کنگ۔ من مرچاں نوکیں گدارے نبشتہ کنگا ہاں ء لوگ ء ہر روج آئی ء یک ء
دور نبشتہ کنناں۔ بلئے مرچی دل ء نہ گشت کہ چیزے ہم نبشتہ بکناں۔ چیا کہ من
یڈول ء وتی دوستدار ء پکر ء ہیالانی تو کا کپتگاں۔ ء ہمے پکر ہاں کہ باریں دوستدار
گوں من چون کنت؟ منانوں زوت پتہ دنت، یا نا؟ پتہ ء منی حق ء دنت، یا نا؟
باریں پرچہ چو دیر کنگا انت؟ من دیر انت شک کنگا ہاں، کہ بلکیں آئی ء دگرے

کننت کہ جمر منی دردوار انتنت غ ارس رپگی ء سورت ء گول من دردواری درشان
کننگا انتنت۔

جمر اں گول دمان دمانے ء مہتلی ء تاسُہب گورت۔ پداہال بوت کہ ہندے
تہیں کوراں ہارنگ۔ بازیں ڈیے پُرتنگ۔ بازیں لوگ ء جاگے کپنگ۔ بازیں
لوگ ء جاگے چہ آپ ء چیر تلنگ۔ بازیں دلت ء مردے کوراں بُرتنگ ء چیزے
دلت ء مردے کُشتنگ ء آہانی جو نے لپک کنگ انت۔ ہتگے بوتگ ات کہ گول دمان
دمانے ء مہتلی ء ہور گوارگا ات۔ ء ہور ء سوب ء بجلی ہم پداہال پداروگا ات۔ ء بجلی ء
پداہال پداہال روگ ء سوب ء آپ ہم برے نہ تیک ء برے کم اتک۔ اے وھد ء
ہم بجلی نیست ات۔ ورگی آپ ہم ہلاں بوتگ انتنت۔ وھدے کُسل حانہ ء پہ جان ء
شودگا پُرتاں، تہ اود ء آپ ء ہم کتے پٹ جت ء پداہال کت۔ چونیں موسی جاورے
ودی بوتگ ات کہ چہ لوگ ء ء ڈن آپ ہرنیمگا تچگا ات۔ بلنے ماں لوگ ء آپ ء ہج
نہ گواہت۔ من تہیں لوگ پیش پیش گت ء چہ جاگے ء گتے آپ شوہاز گت ء وارت ء
وتار پداہال گندلانی سرے دور دات۔ ء بجلی ء آپ ء ودار ء لگنتاں۔ ء اے ہیال ء ہم
لگنتاں، کہ باریں منی دوستدار ء لوگ ء بجلی ء آپ است، یانا؟ باریں نزیک گوراں
دگہ جاگہ بجلی ء آپ است، یانا؟ اگن مے لوگ ء بجلی ء آپ تادیراں نہ تیک انت،
گد امارا چہ کننگ لوثیت؟ ء انا گہا بجلی ہم اتک ء پداہال ہم اتک۔ ء من بجلی ء
آپ ء پکریلہ دات ء وتی دوستدار ء پکر پداہال کت۔

☆☆☆

(49)

بلور

دوشی من واب دیست کہ من، نوروز، ہونک ء جاڑین یک ہاسیں مرا گشے ء
ہاتر ء یک پراہیں تلویے ء سرے پچیں قالینے ء سرے کُشتنگ اتیں، کہ انا گہا تیر گواری
بوت ء نوروز، ہونک ء جاڑین ء گلڈ، سرگ ء دماگ سست انت ء جتا جتا بوت
انت ء آہیران بوت انت۔ ء ایوکا من پشت کپتاں۔ چرے واکیہ ء من سک باز دل
پدر بوتناں ء گر یوگ ء ہیسکارگا لگنتاں۔ تادیراں کیوئی گریت ء ہیسکار ء آپ
بوتن ء بڑگی چارت انت۔ بلنے پداہال گہا من ہنجو مارت، گشے زانا من یک بلاہیں
سانس زانت ء سرجنے جوڑ بوتگاں۔ گول اے ہبر ء مارگ ء شرت ء من گشاد گشاد ء
پاداہال ء آہانی یک ہاسیں آپریشے بنا گت۔ من پہ باز شیواری نوروز ء گلڈ،

”بازیں عیب کشی اسلا مہر نشانی انت۔“

غُ انا گہا... من چہ وابء پد رھتاں۔ نئے تلوے است ات، نئے نوروز، نئے
 ہونک، نئے جاڑیں، غُ نئے آہانی جون غُ آزل غُ نئے چرہاں یک سلامینے گوں وتی اسلی شگل غُ
 جسد غُ۔ غُ من... گندلانی سرء وپتگ اتاں۔ غُ اے سی دیما ہم سک ہیدا تاں۔ من تمبل تمبل غُ
 پادا تکال غُ چہ میز سرء ایریں واٹر لورء گلا سے آپ وار ت غُ پدا وپتاں۔ وپس وکائی چہ میز سرء موبائل
 زرت غُ وھد چارت۔ سہت سئے بوگان ات۔ رندا من ہر چند گت ہناتا ویراں واب نیٹک۔ غُ
 کیوئی ہمے واب عبا ت غُ پکر غُ ہیال گت۔ نراناں اے چو نیں وابے ات۔ ایشی مانا ملے متلب چی
 اتنت۔ غُ ایشی آسر چے بیت۔ چراسے نیںاں یکے پرچہ دیما تک، گوں وتی اسلی شگل غُ
 جسد غُ۔ آیامنا پے دل گوں ہمے یکین غُ مہر انت؟ غُ مناپہ وتی زندہ ہرہی غُ ہمے گچین کننگ
 لٹیت؟ آیالے دل دل پٹن شرت بیت؟ گوں من مہر کت؟ منی ہپازت غُ کت کت؟ غُ
 گوں من پادا بیت؟

پدا گوں ہمے پکر غُ ہیالاں من واب کپتاں۔ وھدے بست گت، گڈا سباہ غُ
 سرات۔ بجلی شگل ات۔ اے سی بند ات۔ ہور پو پو کننگا ات غُ جہر پداں پدا سک
 گرنگا اتنت۔ غُ چہ نشانیاں ہمے گمان بوت کہ دیمتر غُ ہور ٹرند بیت۔ پدا گیشتر ترند
 بیت۔ غُ گندے بلاھیں تو پانے بییت۔ چہ گوئیں روچانی تو پاناں ہم مسترین تو پانے۔

ہونک غُ سرگ غُ جاڑیں غُ دماگ جوڑینت غُ یکجا گت انت۔ غُ چہ سئے نیںاں یک
 ہوار تواریں مردے تیار گت۔ غُ پدا چرہا ہانی پشکپتکین آزاہاں یک ہاسیں مسالہ
 جوڑ گت غُ ہوار تواریں مردے سرء پررتچاں گت۔ شریں سہتے غُ رندا، انا گہا آئی غُ
 تو کاسر غُ پد بنا بوت۔ غُ جسد غُ شگل غُ سورت غُ تو کا بدلی سدلی آہاں بوت۔ غُ چراسے
 نیںاں ہر حساب غُ گشتے یکے غُ جسد غُ شگل غُ سورت زاہر غُ پیدا و بوت انت۔ پدا
 انا گہا آئی عجبہ جت غُ گوں وتی دوئیں دستاں کمر زانی بے جت غُ نشت غُ پہ نکندگ منی
 نیمک غُ چارت غُ جُستے گت:

”تو چوئے منی بانک؟“

من پہ ہیرانی روک روک آچارت غُ پکا کننگ غُ جھد گت کہ باریں آپہ
 دل ہما یکین انت کہ من اول غُ دیدتک غُ مارا تک ات، غُ پدا پتہ ہم دات غُ وت
 جُست ہم گت:

”من داوٹھاں۔ بلئے تو چوئے؟“

”ہر ڈولاں، ہمیش ان تئی دیما ہاں۔“ آئی غُ پہ ہما یکین نکندگ پتہ

دات۔

”بلئے من ہیراناں کہ اے ڈول چوں بوت؟ من واشمے مرگ غُ پدشمے
 سئے نیںانی دوسترین چیز جوڑینت غُ یکجا گت انت۔ بلئے زندگ بوت غُ دیما تکتے
 ایو کا تو۔ گوں وتی اسلی شگل غُ جسد غُ...!“

”منی ہیال غُ ایشی غُ بگی سوب ہمیش انت کہ... تئی لاشعور غُ تحت الشعور
 ایو کا منی مہر بوتک غُ است انت ہم، غُ آو نیںانی بس دوستی بوتک غُ است انت ہم...“
 ”بلئے... من وا تر ابا زعیب کشنگ...“

گت۔

”من ھمے دیست کہ منی ءتئی سور بوت۔ ءچہ مبارکی ء دعوتاں رند، من ء
تو اسلام آباد ءشتیں، چیا کہ ھمو دابدل بوتگ اتیں۔“
”پگائی ء وٹھیں وابے بوتگ۔“
”گڈ ایانوں اے وٹھیں واب ء ھلکیت جوڑ کنیں۔“
”کدی؟“

”زوت۔ ھرچی لوٹے، ترا دیاں۔ چیا کہ گوں من زرع کئی نہ انت۔“
”ہو؟“

”بگندے مرچاں تئی منیل ھونک ء جاڑین ء نیمگا ھم بیت۔ بلے
ھلکیت ء تئی ھپازت ء ھیالداری ء منی ڈولیں مزن گڈ ء زردارے گت کنت۔
ھونک ء ڈولیں لاگر ء گریے، یا جاڑین ء ڈولیں پیر ء شتر پیں مردے گت نہ کنت۔“
”بلے یک ھبرے تو منا بگش۔“
”چے؟“
”ھمے کہ مرچاں تو پھک بیگو اہے، ءچ گنگ نہ بے۔ آخر کجائے ءچے
کنز گائے؟“

”مرچاں من گیشتر وتی لوگا ہاں ءوتی کاراں دز گٹاں۔“
”بلے لوگ ء پرچہ بندے؟“

”اسلا چیزے ناشریں مردم منی ساہ ء رند ء کپتک۔ پمیشا من ڈن ء کم
درکا ہاں۔ بلے اے یک ادار کی ھبرے۔ وھدے من ء تو سور کنین ء اسلام آباد ء
روئیں، گڈا ھچ رنگیں ھتر پشت نہ کپیت۔“

(50)

نوروز

من دوشی وٹھیں وابے دیست۔ چے گنداں کہ منی ء آئی ء سور بوت۔
بازیں سیاد ء وارث ء سنگت ء ساری یے ء مارا مبارکی دات۔ تا ھتگے ء کساس ء سیاد ء
وارث ء سنگت ء ساریاں منے دعوت گت۔ ء پدا مابالی گراب ء سوار بوت ء اسلام
آباد ءشتیں۔ چیا کہ ماھر دک ھمو دابدل بوتگ اتیں۔

من پنچ لک کلد ارچہ سور ء ساری ھبر بندی ء دیوان ء آئی ء پت ء دست ء
داتگ ات۔ ء پرائی ء گاڑی ء بنگلہ ھمد اتک ء زرت۔ ء آئی ء جند ء شور ء سلاہانی
سر ء آہانی کار مردی پہ ھوری بنا گت۔ یک روچے من ء آگاڑی ء سوار اتیں ء شہر ء
سیل ء سواد ء روگا اتیں، کہ راہ ء یک جا گے لھتیں مردمانی دپ ء کپنگ ء سوب ء
مناہارن جنگ کپت، کہ چرائی ء تزن دیں تو ار ء سوب ء من گڑت ء آگہ بوتان۔ ء
چہ وٹھیں واب ء پڑشنگا سک بڈ نیک ھم بوتان۔

سُھب ء سر ء چہ آرز بند ء پد، من آٹیلپون گت ء جوڑی ء ردی حال ء
اھوال ء رند، پوش روئی گشت:

”بیا کہ دوشی من سکلیں وٹھیں وابے دیست۔“

”باریں توچے دیست وتی وٹھیں واب ء؟“ آئی ء ھم پہوش روئی جُست

(51)

ھونک

دوشی من باز شریں وابے دیست۔ دریکتیں ھنچو ببات۔ من ھنچو دیست،
گشے زانامن غائی عسور گت۔ عسور عرند من آ بے کس اس گلیں۔ پدمیگ غائی ع
شور غسلاہانی روع مادونیناں پاسپورٹ گیت۔ سوڈن ع ویزہ ھم گیت۔ غچدا کراچی ع
شٹیں۔ چودا روکپتی پوشاک، شریں چینی ٹرالی بیگ غ دگہ الہی چیز گیت ع ترکش
ایر لائنیز ع بالی گراب ع سرع استنبول ع شٹیں، غچہ استنبول ع ترکش ایر لائنیز ع دگہ
بالی گرابے ع سرع سوڈن ع شٹیں۔ ایر پورٹ ع منی دیریکیں دوست گنگزار بلیدی گوں
مولے ع منے دیما اتک۔ ما آئی ع ھمراہی ع پیسرا اسٹاک ھولم ع ھائی ع لوگ ع شٹیں۔
غچدا ھائی ع رہدر بری، شور غسلاہ غ گمک ع مدت ع انسانی حقوق ع ادارہ ع اسٹیلیم
ٹھفلیک ع بنیات ع سوڈن ع پاسپورٹ ع شہریت گیت۔ چریشی ع رند ماراماں اسپالاء
شہر ع لوگے رسنت۔ پداما سوڈش زبان ع کورس گت۔ کورس ع سرجمی ع پد، مارا روزگار
ھم رسنت۔ غ ما اسپالایونیورسٹی ع پگیشتر وانگ غ زانگ ع ھاتر ع داخلہ ھم زرت۔
من ایم اے سیاسیات ع غائی ع ایم اے تاریخ ع۔ ماسہب ع وانگ ع شٹیں غ بیگاہ ع
کار ع، غچہ وتی زند ع بازگل ع باندات ع بازپرامیت اتیں۔ یک روچے من غ آچہ
موکل ع پد، چہ یونیورسٹی ع دیم پہ لوگ ع روگا اتیں، کہ انا گہا ھور ع ایردات ع من چہ
واب ع پچ لرزت ع آگہ بوتان۔ چریشی ع من سک نلیک بوتان غ ھیال گت کہ
’شالہ! اے بے درویریں واب ابدمان بوتیں‘۔ بلے بلوچی ع گش انت کہ پہ دکش ع

”تئی دل ع اے مردم... تراپہ سلامتی چد ع در آھگ غ روگا کلنت؟“ گشے
آئی ع منی پہ سلامتی چد ع در آھگ غ اسلام آباد ع روگ ھچ باور بوگانہ ات۔
”ھاسیں سنگت ع ساری مے رہ در بری غ گمک ع مدت ع کن انت۔ پیشا
چد ع در آھگ غ روگ گران نہ بیت۔“
”ھاسیں سنگت ع ساری؟“
”ہو، ھاسیں سنگت ع ساری۔“
”ھیر، منی گڈی پستہ ترازوت مالوم بیت۔“
”پنچ لک، گاڑی غ بنگلہ ع وادہ من گوں تو ساری ع گنگ۔ مرچی اے ھیر ع
ھم پیداور کنان کہ نشانگ، پرداچ غ سہر انگہ جتا ترادیاں۔“
”تو منی سرع سک باز مہربانے وا۔“
”پرچہ مہاں؟ اے مہر ع سٹ ان۔“
”تراگوں من سک باز مہر است۔“
”ہو، بے کس اس۔“
”مرچگیں دور ع چشیں مہر؟“
”مہر دور ع بار یگانی پابند نہ بیت۔“
”تو زانتکاریں مرد مے ھم آستے۔“
”سچہ تئی مہر ع برکت انت۔“
”گڈا اے سہت ع اللہ ع میارے۔“
”اللہ ع میارے منی دل ع بانک!“
☆☆☆

”ارادہ پُہتہ بیت، گڈاچھ کارگران نہ بیت۔“
 ”سرکاری گرکاں تراچٹ ۽ چاگردگتہ۔ نوں تراکجاچکا کلنت۔“
 ”مردم جُہد واکنت۔“
 ”ہو، مردم تازندگ انت، جُہد واکنت۔ چیا کہ آئی ۽ چہ جُہد ۽ ابیددگہ راہ
 ہم نیست۔“
 ”جُہد اُمیت ۽ بنیات ۽ بیت۔“
 ”۽ اُمیت زند ۽ نشانی انت نا؟“
 ”ہو، اُمیت و شیں زند ۽ روزنائیں باندات ۽ رھشون انت ۽ جُہد اے نیامتانی
 مان زمان انت۔“
 ”تو گشتے سقراط ۽ وا۔“
 ”اگن اے ہبر راست انت گڈا بزاں ہمے سئوب انت، کہ زہر ۽ پیالہ منی
 رھچا رانت۔“
 ”زہر ۽ پیالہ ہر کس ۽ گشتیت، بلئے.... سقراط ۽ وا گشت نہ کنت۔“
 ”بلئے من آسقراط نہاں۔“
 ”سقراط بس سقراط بیت، آ ۽ ایش نہ بیت۔“
 ”بزاں ہر سقراط ہے و شیں ہیال ۽ پزہر ۽ ورگا تیار بیت، کہ من وانہ مراں۔“
 ”ہر سقراط پریشی ۽ وت تیار بیت، یا نہ بیت۔ بلئے آئی ۽ آسر ہمیش
 انت۔“
 ”بزاں زہر۔“
 ”زہر ہم ۽ نہ مرگ ہم۔“

نہ بنت جوانیں کار۔ وھدے روج بوت، گڈامن آٹیلپون گت ۽ آئی ۽ وتی واپ ۽
 حال دات انت۔ ۽ گشت کہ:
 ”اگن تو بختے، گڈامنی اے ڈولداریں واپ راست ہم بیت۔ ۽ مانہے ہم
 ڈولدار بیت۔“
 ”ہبر بزاں ایوکامنی منگ ۽ نہ منگ ۽ پش کپتہ؟“
 ”ہو، چد ۽ پد گڈا سور ۽ سوڈن ۽ روگ ۽ تیاری بنا بنت۔“
 ”شتر!۔“
 ”منی ہیال ۽ نوروز ۽ جاڑین پتوسک دلما نگ مالوم بنت۔ بچار، ردنہ
 کپتے۔ چیا کہ نوروز و اشتریں مردے نہ انت۔ ۽ جاڑین سک پیر انت۔ ۽
 تی لائک مناں۔“
 ”دل پہکیں شور ۽ سلاہانی منت واراں۔“
 ”گڈامنی ڈولداریں واپ راست بیت نا؟“
 ”ہج چیز نہ بوت نہ انت۔“
 ”گڈامنی گڈی پسلسہ.... چے انت؟“
 ”پیسرا تو ہمے ہبر ابگش، کہ مرچاں تو چیا سک کم گندگ بے؟“
 ”پیشاکہ منی جان ہتر ۽ تو کا انت.... سرکاری گرک شپ ۽ روج منی
 سراپا انت۔“
 ”گیشتر کجائے؟“
 ”گیشتر وتی لوگ ۽ باں۔“
 ”اے جاو ۽ تو ڈن ۽.... چتور شت کلئے؟“

”بلے مرچاں مے ہندے چشیں کساں کسانیں سقراطے والوگ پُر انت۔“
 چشیں کساں کسانیں سقراط باریں تاکدین ء نہ مرانت۔“
 ”ہو، سقراط مزن ء کسان وابوت کن انت۔“

پداانا گہا مے رابطہ پُشت۔ من وتی موبائل چارت۔ آئی ء بیلنس هلاس
 ات۔ من زہراز ہرھیال کُت کہ کم بہتیں بیلنس ء ہمے سہت ء هلاس بوگی ات۔ مناوا
 انگہ چیزے گپ کٹنگی ات ء اے جُست ہم کٹنگی ات کہ وتی گڈی پسلسہ ء کدی
 کٹنے۔ ہیر، پدا کم ء منی زہرا یرموش بوت انت ء من پکرگت کہ آئی ء مناسقراط
 واگشت، بلے آوت هلیکت ء منی ہم اُستاد ات۔ من واپچا مرداناں کہ لہتیں هاسیں
 ڈانیلاگ رٹہ جُست ء آہاں وھد ء موبانی سرء کار مردکن انت۔ هاس پہ وتی دروگیں
 زانتکار ی ء پیشدارگا۔ اے چاگرد ء تو کامنی ڈولیں پیشداروکانی چھ کٹی نہ انت۔ منی
 ڈول ء نوروز ہم ہمے رم ء هوار انت۔ آوت راستیں زانتکارے۔ چھوگمان بیت، کہ
 جاڑین ء دیوان ء مجلساں زیات روت ء کنیت ء گوں آئی ء زیات گند ء مند کنت۔ ء
 چرائی ء بازھیل گرگا انت۔ ء جاڑین اے ہندے یک ٹوہیں زانتکارے۔ وتی
 تجہیں عمرے پہ وانگ، بشتہ ء گشتانک ء لیکچر پیرگنگ۔ چھو مارگ بیت کہ سورے ہم
 پیشانہ گنگ کہ چے چست ء ایراں پُستے نہ رسنگ۔ ء نون گوں آئی ء چھ جنک، یا
 جنین سور نہ کنت گوں، کہ سک پیر انت ء سور ء لائک ہم نہ انت۔ شگلے ہم شنگ ء
 تاکت ہم۔ ء منی جند ء هیال ء جنک ء جنیناں آئی ء نزیک ء روگ ہم بویت۔
 بلوچی ء گشت کہ پیریں مردم بوکنت۔

(52)

جاڑین

یک شنبہ ء سہب ات۔ جہراں پہک بُر اتگ ات۔ هور ء باران گُٹنگ ء
 هلاس بوتگ انت۔ آزمان ساپ ء زمین هُشک ات۔ بلے من هنجو مارت گُٹے دگہ
 نوکیں توپانے انگہ آھگی انت۔ چہ گوٹکیں تجہیں توپاناں مستریں توپانے۔
 من دیوان جاہ ء شُناں ء ماہتاک بلوچی کوٹہ ء سرشونکار ء واھگ ء سرء
 ”روزرد“ ء سرھال ء یک نوکیں آزمانکے بشتہ کُت۔ ء پداوتی نوکیں گدار ”گڈی
 گامگج“ ء گڈی در ء بشتہ کنگ بناگت۔ بلے نون گُٹے منی در اھیں پکر ء هیال
 شنگ ء شانگ بوگا انت۔ ء گڈی در چھ پیم ء دیما روگانہ ات۔ چیا کہ نون گُٹے من
 دم ہم بُرتگ ات ء منی پورھیں دگوش نوکیں توپان ء نیمگا ہم ترگا ات۔ من هیال کُت
 کہ باریں اے چونیں توپانے بیت؟ ایشی ء نیچ چون بیت؟ آسر چتور بیت؟ پدا من
 هنجو مارت، گُٹے منی باتن ء توپانے چست بوان انت۔ من ہیران اتاں کہ اے

یک رُگرِ اوشتا تاں، گدا دیست کہ آپہ اشتاپی پُرت۔ بلئے پُترگِ عِشرتِ عِ
دروازگِ عِ دپِ عِ ہنجو بے سُرِ پُرِ عِ اوشتا عِ میھ بوت، گُشنے کہ بے ساہیں بئے
اُت۔ ہمے سہتِ عِ یکِ رندے پدا جمر اں پداں پدا باز براں کٹھنگ جت۔
پدا کمِ کمِ آئی عِ تو کا سُرِ پُرِ بنا بوت۔ گُشنے زانا بے ساہیں بُتِ عِ چہ درنہ
گیبِ عِ ساہ مان بوت۔ آئی عِ چم چو پُترکِ عِ سہر انتت۔ گُشنے شپِ عِ ہج واپ نہ
کپنگ اُت۔

”تو اے وھدِ عِ؟“ من پہا بکٹی جُست کُت۔

آئی عِ منی جُستِ عِ ہج پتہ نہ دات۔ عِ نرم نرمِ منی نیرگا آہاں بوت۔ گُشنے
وابِ عِ جاوِ عِ پیداک اُت۔ عِ پدا..... منی نرکِ عِ رسنگِ عِ شرتِ عِ یکدم باھندے
کُتِ عِ منا گُلا شے کُت۔ آسکِ ہومِ گپنگ اُت۔ منی گُلاش کنگا رند، یکمرے وامنہ
مودانی سمارگِ عِ دیمِ عِ چٹانی روک روکِ عِ چارگا لکنت۔ عِ پداوتی سرے منی دلبدِ عِ
سرے ایرکُتِ عِ ہلکِ ہلکِ عِ گریوگِ عِ ہکارگِ عِ لکنت۔ من ہم باز ہومِ گپتاں عِ
تُرندا تُرندوتی امبازاں زرتِ عِ ہیال کُت:
’باریں اے..... چہ بازیں گمِ عِ گریوگِ عِ ہکارگا انت، یا..... چہ بازیں
گلِ عِ.....!!‘

ترتبت، 10 دسمبر 2014

جھدے پہ بلوچی زبانِ عِ لبرانکِ عِ دیروئی عِ

چونیں تو پانے۔ بلئے ہیال کُت کہ بلیکس مستریں تو پانِ عِ پیشکار انت۔
سُبارگِ عِ وھدِ عِ منِ وتی کوئی عِ شُناں۔ سبارگِ کُتِ عِ کتے آرامِ ہم
کُت۔ عِ بیگاہِ عِ پدا دیوان جاہِ عِ شُناں عِ گدارِ عِ گڈی درِ عِ دیما برگِ عِ جُھد کُت۔ تنی
وھدی من چیزے سدر بشتہ کُت اُت کہ گڈ مِجے عِ توار بوت۔ من گشا دگشا دِ چہ
تا کچے عِ دُنِ عِ سُرک کُت۔ جمرگوں تیزی عِ مان شاناگا انتت۔ دمانے عِ پدھورِ
شنزگِ عِ برمش بوت۔ من ہیال کُت:
’بگندے تو پانِ عِ بگ انت‘

پداھورِ عِ سُرِ یلہ دات۔ عِ نوکانی ژلپ ژلپ شرو بوت۔ نوں منی ہیال چہ
گدارِ ٹگلنگ اُت۔ پدا من آئی عِ ترانگِ عِ کپتاں عِ ہیال کُت:
’باریں کدی وتی گڈی پتہ عِ دنت۔ عِ چونیں پتہ دنت۔ باریں پتہ عِ
جندِ دنت ہم، یانا؟ چیا کہ دوورنا ہم گوں آئی عِ سک نرک اُت۔ وتی پتہ عِ بلیکس
چماہاں یکے عِ بدانت۔ یکم چہ کمِ وتی ہاسیں پتہ عِ بلیکس چماہاں یکے عِ بدانت۔ پدا
ہم من اُمیت اُلما کُشاں۔ پتہ عِ ہم عِ ہاسیں پتہ عِ ہم۔ عِ اگن آئی عِ اے بابت عِ
کس عِ ہج پیہیں پتہ نہ دات، گدا من تازندگاں پتہ عِ رہچا رباں۔ ردی پتہ عِ ہم عِ
ہاسیں پتہ عِ ہم۔‘

من یڈولِ عِ ہمے رنگیں ہیالا اتاں۔ ہورہم پہ تُرندی گوارگا اُت۔ نوک
ژلپ ژلپ کنگا انتت۔ بجلی شنگ اُت۔ عِ منِ وتی آزمانکِ عِ گداریکِ رُگرِ
ایرکُت اُتت۔ عِ دیوان جاہِ عِ تو کا ٹیلانی کنگا اتاں۔ پدا من مارت کہ ہور کم تُرت۔
نوکانی ژلپ ژلپ بند بوت۔ عِ بجلی اُتک۔

انا گہا یکے عِ دیوان جاہِ عِ دُئی دروازگ جت۔ من کہ دروازگ کچ کُت عِ

اسپیشل ٹاسک فورس تربت مکران

تنی وھدی دیتگیں درملک: سویڈن، ترکی، ایران، یمن،
بحرین، سعودی عرب، متحدہ
عرب امارات و سلطنت
مسقط و عمان
کاگد و کڑاچی ڈس و نشان: پرواز ہاؤس، پسینی روڈ، تربت
ضلع کچ (بلوچستان)

ای میل ایڈریس: ghaniparwaz@hotmail.com

موبائل نمبر: 03232342406

ٹیلیفون نمبر (لوگ): 0852-411705

ٹیلیفون نمبر (کارگس): 0852-413365

نہشتہ کار و گونڈیں و سچار

نام: غنی پرواز
پت و نام: حاجی محمد ابراھیم
ودی بوگ و تاریخ: 15 اگست 1945
ودی بوگ و جاگہ: نذر آباد
وانگ و زانگ: ایم اے اردو، ایم اے
سیاسیات
بلوچی فاضل و بی ایڈ
زند و پڈ: لبرانک، ریدگ، پلسپ،
ھوالکاری، وانگ و زانگ
لبرانکی پڈ: و انسانیت و حق
شاعری، آزمانک، گدار،
کسمانک، شرگداری،
پٹ و پول و زانک
کلمی زبان: بلوچی، اردو و انگریزی
لبرانکی گل: بلوچستان اکیڈمی تربت
کار و کسب: پیشی: کالج پروفیسر و پرنسپل
انوگیں: کوآرڈینیٹر ایچ آر سی پی

شرگداری: (1) لبرانکی شگداری (1997)

(2) فلشن آئی و تکنیک (2009)

(3) نوکیں راہ (2013)

رد و بند: (1) کاروان اولی (1986)

(2) کاروان دومی (1987)

(3) کاروان سیمی (1988)

(4) کاروان چارومی (1989)

(5) کاروان پنجمی (1990)

(6) آدینک اولی (1995)

اُردو

پٹ و پول: (1) ماؤ ازم کیا ہے؟ (1986)

(2) انسان اور اخلاقیات (1987)

آزماںک: (1) تھوڑا سا پانی (2002)

(2) دل کے سہارے (2009)

(3) جنگل (2014)

گدار: (1) مہر و ہمراہی (2013)

انگریزی

گدار: (1) A Craving for Love (2014)

تنی وھدی چاپ و شنگ بوتگیں کتاب بلوچی

شاعری: (1) موسم انت و دارانی (1998)

(2) کس نہاں ماتیں وتن (2001)

آزماںک: (1) سائکل (1992)

(2) بے منزل مساپر (1995)

(3) مہر پہ بہا گیت نہ بیت (1997)

(4) مرتگیں مرد و بچیں چم (2001)

(5) بندیں چم کہ چچ بنت (2008)

(6) سرشپ و مرگ (2010)

(7) دل مہر مساپر منزل (2012)

گدار: (1) مہر و ہوشام (2000)

(2) شپ جتیں راہی (2007)

(3) مہر و ہمراہی (2011)

(4) آس الوت کنان انت (2015)

تنی وھدی گپتگیں ھاسیں داد

چہ پاکستان اکیڈمی آف لیٹرز اسلام آباد ۽ نیمگا قومی داد ”مست توکلی آوارڈ“
 1992ء بلوچی زبان ۽ اولی آزمائگی کتاب ”سائل“ ۽ سرء، 1997ء بلوچی
 زبان ۽ اولی شرگداری کتاب ”لہز انکی شرگداری“ ۽ سرء 1998ء بلوچی زبان ۽
 اولی شعری کتاب ”موسم انت ودارانی“ ۽ سرء، وھدے کہ چہ محکمہ اطلاعات
 بلوچستان ۽ نیمگا ”صوبائی داد“ 2001ء بلوچی زبان ۽ چارومی آزمائگی
 کتاب ”مرتگیں مرد ۽ پچیں چم“ ۽ سرء، چہ محکمہ کلچر اینڈ ٹورازم بلوچستان ۽ نیمگا
 ”صوبائی داد“ 2007ء بلوچی زبان ۽ دومی گدار ”شپ جتیں راہی“ ۽
 سرء، 2008ء بلوچی زبان ۽ پنچی آزمائگی کتاب ”بندیں چم کہ بچ بنت“ ۽
 سرء، 2009ء بلوچی زبان ۽ دومی شرگداری کتاب ”فلشن آئی ۽ مکنیک“ ۽
 سرء 2010ء بلوچی زبان ۽ ششمی آزمائگی کتاب ”سرشپ ۽ مرگ“ ۽ سرء، ۽
 پدا ”صدارتی داد برائے حسن کا کردگی“ 2010ء ”گلی لہز انکی کارگرتانی“ سرء،

رستہ -

جھدے پہ بلوچی زبان ۽ لہز انک ۽ دیروٹی ۽

باسک

جہدے پہ بلوچی زبان ءُ لہز انک ءِ دیروئی ءُ

باسک

جہدے پہ بلوچی زبان ءُ لہز انک ءِ دیروئی ءُ